

پنجشنبه

۱۴۰۳/۰۱/۳۰

آزمون الکترونیکی یازدهم انسانی – مرحله ۱۴

آزمون اختصاصی – دفترچه ۱

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	از شماره	تا شماره	زمان پاسخ‌گویی	ملاحظات
۱	ریاضی	۱۵	۱	۱۵	۲۳ دقیقه	۵۵ سؤال ۶۰ دقیقه
۲	زبان و ادبیات فارسی	۲۰	۱۶	۳۵	۲۰ دقیقه	
۳	علوم اجتماعی	۱۰	۳۶	۴۵	۹ دقیقه	
۴	روان‌شناسی	۱۰	۴۶	۵۵	۸ دقیقه	

حق چاپ و تکثیر سوالات به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز «گروه ماز» مجاز می‌باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می‌شود.
به دلیل عدم رضایت تیم ماز، هرگونه استفاده غیرقانونی از دفترچه سوالات و پاسخنامه ماز برای تمامی اشخاص، شرعاً حرام است.

۱- چه تعداد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

الف: نمونه‌گیری از هزینه و سود خانوارها، یکی از مهم‌ترین طرح‌های آمارگیری در هر کشوری است.

ب: خط فقر کمینه درآمدی است که برای زندگی یک نفر در یک سال مورد نیاز است.

ج: خط فقر برابر است با نصف میانگین یا نصف میانه درآمد سالیانه افراد جامعه.

د: شاخص، یک معیار پراکندگی است که تغییرات نسبی در جامعه آماری را نشان می‌دهد.

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۲- داده‌های ۳,۱۰,۲,۸,۴,۷,x,۹,۶,۴ در آمد کارگران یک شرکت بر حسب میلیون تومان است. اگر خط فقر براساس میانگین برابر ۳ میلیون تومان باشد، میانه داده‌ها بر حسب میلیون تومان کدام است؟

- (۱) ۵ (۲) ۵/۵ (۳) ۶ (۴) ۶/۵

۳- جامعه‌ای را به سه بخش تقسیم کرده‌ایم. خط فقر به روش میانگین برای این سه بخش به ترتیب ۷۵۰ هزار تومان، ۱/۲۵ میلیون تومان و ۱/۷۵ میلیون تومان می‌باشد. اگر جمعیت این سه بخش به ترتیب ۱۰، ۶ و ۴ نفر باشد، خط فقر به روش میانگین برای کل جامعه چند میلیون تومان است؟

- (۱) ۱ (۲) ۱/۱ (۳) ۱/۲ (۴) ۲/۲

۴- برای داده‌های ۱,۱۱,۱۸۰,۴,۵,۷,۹,۱۰,۱,۲ نسبت تقریبی خط فقر براساس میانگین به خط فقر بر اساس میانه و روش بهتر و دقیق‌تر برای بیان خط فقر به ترتیب کدام است؟

- (۱) ۳/۸۳ - میانه (۲) ۳/۸۳ - میانگین (۳) ۳/۳۸ - میانه (۴) ۳/۳۸ - میانگین

۵- کدام گزینه درست است؟

(۱) شاخص بهای کالا و خدمات براساس یک متغیر محاسبه می‌شود.

(۲) شاخص بهای کالا و خدمات به واحد اندازه‌گیری بستگی ندارد. کنکور پرمیوم

(۳) در نمودار شاخص بهای کالاها و خدمات، محور عرض‌ها نشان‌دهنده زمان است.

(۴) تغییر متوسط قیمت کالاها و خدمات در طول زندگی را شاخص می‌گویند.

۶- برای داده‌های ۱۰,۵,۷,۸,۵,۶,۱۰,۱۵,۱۱,۸ چه تعداد از عبارت‌های زیر درست است؟

الف: خط فقر براساس روش میانه برابر ۴/۲۵ می‌باشد.

ب: خط فقر براساس روش میانگین برابر ۴ می‌باشد.

ج: هیچ‌یک از داده‌ها زیر خط فقر نیستند.

د: تفاضل مقدار خط فقر براساس دو روش میانگین و میانه برابر ۰/۲۵ می‌باشد.

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۷- اگر تفاضل خط فقر به روش مناسب هر دسته، برای دو دسته داده {۱,۲,۳,۴,۷,۰} و {۳,۴,x,۵,۶,۸} برابر ۱/۲۵ باشد، تفاضل میانه دو دسته داده کدام است؟ ($3 < x < 8$)

- (۱) ۱/۲۵ (۲) ۱/۵ (۳) ۱/۷۵ (۴) ۲

۸- اگر در داده‌های مرتب‌شده ۳/۶، ۳/۶، ۲/۸، a، b، ۱/۵، ۱، ۰/۹ خط فقر به روش میانه برابر ۱/۰۵ باشد، خط فقر به روش میانگین کدام است؟

- (۱) ۱/۰۵ (۲) ۱/۱ (۳) ۲/۱ (۴) ۲/۲

محل انجام محاسبات

۹- چه تعداد از عبارتهای زیر نادرست است؟

الف: مجموع مبالغ پرداخت شده توسط مصرف کنندگان برای مجموعه‌ای از تعداد زیادی کالا و خدمات، در طول یک سال را شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی می‌گویند.

ب: از تفاضل شاخص در سال موردنظر از شاخص در سال پایه، افزایش قیمت‌ها در فاصله بین سال پایه و سال موردنظر به دست می‌آید که به آن نرخ تورم می‌گویند.

ج: شاخص پایه آموزش برابر است با حاصل ضرب تفاضل درصد کلمات دشوار و میانگین تعداد کلمات در هر جمله، در عدد $0/4$.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) صفر

۱۰- در سبد هزینه خانواری شامل دو کالای برنج و نان، میزان مصرف برنج ۳ برابر میزان مصرف نان است. در صورتی که قیمت برنج و نان به ترتیب در سال پایه ۶۵۰۰ و ۵۰۰ و در سال موردنظر ۸۵۰۰ و ۱۰۰۰ تومان باشد، شاخص بهای این دو کالا در سال موردنظر کدام است؟

(۱) $131/5$ (۲) $132/5$ (۳) $139/5$ (۴) $140/5$

۱۱- قیمت گوشت در سال ۱۴۰۰ از قیمت آن در سال پایه ۸۳ درصد بیش‌تر است. شاخص قیمت گوشت در سال ۱۴۰۰ چقدر بوده است؟

(۱) ۱۷ (۲) ۸۳ (۳) ۱۶۶ (۴) ۱۸۳

۱۲- نرخ تورم سبدي شامل دو کالای A و B در سال مورد نظر برابر k درصد است. قیمت این دو کالا نیز در سال پایه به ترتیب ۴۰۰ و ۴۰۰۰ و در سال موردنظر ۶۰۰ و ۶۰۰۰ است. اگر مقدار مصرف آن‌ها در سال به ترتیب ۲۰۰ و ۵۰ کیلوگرم باشد، مقدار k کدام است؟

(۱) ۵۰ (۲) ۴۵ (۳) ۱۵۰ (۴) ۱۴۵

۱۳- اگر شاخص کالای A در سال ۱۴۰۰ برابر ۱۲۰ و شاخص این کالا در سال ۱۴۰۲ برابر ۱۸۰ باشد، تورم این کالا در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال ۱۴۰۰ چند درصد است؟ (سال ۱۳۹۸ سال پایه است.)

(۱) ۵۰ (۲) ۶۰ (۳) ۵۵ (۴) ۶۵

۱۴- ۲۰ درصد از جمعیت ۶۰ میلیونی یک کشور کم‌تر از ۱۶ سال سن دارند. ۷۵ درصد از افراد بالای ۱۶ سال در این کشور تحصیلات دانشگاهی دارند و تعداد بیکاران با تحصیلات دانشگاهی دو برابر بیکاران فاقد تحصیلات دانشگاهی است. اگر نرخ بیکاری در این کشور ۲۵ درصد باشد، نرخ بیکاری افراد با تحصیلات دانشگاهی چند درصد است؟

(۱) $20/3$ (۲) $21/4$ (۳) $22/22$ (۴) $23/23$

۱۵- چه تعداد از عبارتهای زیر درست است؟

الف: کتابی با متوسط طول جملات ۱۰ کلمه‌ای و ۱۷ درصد کلمات دشوار، برای پایه دهم مناسب است.

ب: کتابی با متوسط طول جملات ۸ کلمه‌ای و ۲۰ درصد کلمات دشوار، برای پایه دوازدهم مناسب است.

ج: کتابی با متوسط طول جملات ۲۰ کلمه‌ای و ۶ درصد کلمات دشوار، برای پایه یازدهم مناسب است.

د: کتابی با متوسط طول جملات ۹ کلمه‌ای و ۱۴ درصد کلمات دشوار، برای پایه دهم مناسب است.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

محل انجام محاسبات

۱۶- همه گزینه‌ها درباره سبک هندی درست‌اند، به جز:

- ۱) سبک هندی از اوایل قرن یازدهم تا اواسط قرن دوازدهم هجری قمری به مدت ۱۵۰ سال در تاریخ ادبیات فارسی رواج داشت.
- ۲) حکومت صفوی به شعر مدحی و درباری و عاشقانه بهایی نمی‌داد و از طرف دیگر با آموزه‌های سنتی عرفانی نیز در تضاد بود.
- ۳) در این دوره، شعر از حوزه تصرف شاعران باسواد و آگاه به فنون ادب خارج شد و نزد پیشه‌وران و بازاریان رونق گرفت.
- ۴) با رفتن شعر به میان عامه مردم، شاعران به تکرار موضوعات و تمثیل‌های کهن در شعر ادامه دادند.

۱۷- موضوع آثار زیر، به ترتیب در کدام گزینه «تماماً» درست است؟

«جامع عباسی، مجالس المؤمنین، عالم‌آرای عباسی، رشحات عین الحیات»

۱) فقه، زندگی‌نامه، تاریخ، عرفان	۲) فقه، عرفان، تاریخ، زندگی‌نامه
۳) تاریخ، زندگی‌نامه، فقه، عرفان	۴) تاریخ، عرفان، فقه، زندگی‌نامه

۱۸- ویژگی‌های ادبی شعر سبک هندی در همه ابیات مشهود است، به جز:

۱) وقتی کمند زلفت، دیگر کمان ابرو	این می‌کشد به زورم، آن می‌کشد به زاری
۲) نیست در دنبال چشم شور عیش تلخ را	پرده‌داری می‌کند چون کعبه این زمزم مرا
۳) از صفای سینۀ ما گرچه داغ است آفتاب	در میان زنگیان آیینۀ تاریم ما
۴) ریخت تا دندان، ز هم پاشید اوراق دلم	می‌رود بر باد، بی‌شیرازه گردد چون کتاب

۱۹- کدام گزینه در ارتباط با ویژگی فکری نثر سبک هندی نادرست است؟

- ۱) کاربرد شعرهای ضعیف در متن کتاب‌های نثر - که غالباً سروده خود مؤلفان است - رواج داشته است.
- ۲) آمیزش زبان فارسی با دیگر زبان‌ها (مغولی، ترکی، عربی و...) نگارش کتاب‌هایی با عنوان فرهنگ لغت را در این دوره رواج داد.
- ۳) تاریخ‌نویسی در این دوره به سبب علایق شدید پادشاهان صفوی به ثبت وقایع مربوط به پدران و اجدادشان رواج یافت.
- ۴) تواریخ عمومی این دوره در کنار نهادهای سیاسی و فرهنگی صفویه در جهت نهادینه کردن فرهنگ تشیع گام برداشتند.

۲۰- انتساب چند اثر به پدیدآورنده آن «غلط» است؟

- «جامع‌التواریخ: حسن بیگ روملو (عباس‌نامه: وحید قزوینی) (محبوب‌القلوب: قاضی نورالله شوشتری) (حبیب‌السیر: خواندمیر) (تذکره شاه طهماسب: اسکندربیگ ترکمان) (رشحات عین‌الحیات: علی بن حسین واعظ کاشفی)»
۱) ۱	۲) ۲	۳) ۳	۴) ۴

۲۱- از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام یک از قسمت‌های مشخص‌شده، نادرست است؟

- «نثر دوره صفویه از دیدگاه ادبی ارزش والایی ندارد؛ زیرا به زبان عامیانه نزدیک است و متن‌های ادبی نیز با تصنع و تکلف همراه است. انحطاط ادبی در این زمان از دوره تیموری بیشتر شده است. استفاده از آیات، احادیث و عبارات عربی کاهش یافته»
- ۱
۲
۳

و در آرایۀ تلمیح نمودار شده است.»

۱) ۱	۲) ۲	۳) ۳	۴) ۴

۲۲- در مورد شعر سبک هندی چند مورد از موارد زیر نادرست است؟

الف: حفظ چارچوب و مختصات زبان قدیم

ب: رواج لغات عربی

ج: طبیعی بودن تکرار قافیه در غزل

د: صورت‌گرا بودن شعر هندی

ه: واقع‌گرا بودن زبان سبک هندی

۱) ۱	۲) ۲	۳) ۳	۴) ۴

۲۳- نثر کدام آثار، به ترتیب «ساده، بینابین و مصنوع» است؟

- (۱) عباس‌نامه، مجالس‌المؤمنین، رشحات عین الحیات
(۲) عالم‌آرای عباسی، محبوب‌القلوب، عیار دانش
(۳) جامع عباسی، احسن‌التواریخ، عباس‌نامه
(۴) شرفنامه بدلیسی، حبیب‌السیر، عالم‌آرای عباسی

۲۴- وزن عروضی مصراع «چند بکردی طواف گرد جهان از گزاف» با کدام مصراع همسان است؟

- (۱) نظری نیست، به حال منت ای ماه، چرا؟
(۲) می‌کشم دردی که درمانیش نیست
(۳) صحبت گل را رها کرده به بوی گل‌ب
(۴) نسیم صبح من از مشرق امید دمید

۲۵- کدام بیت را به دو صورت می‌توان تقسیم‌بندی هجایی کرد؟

- (۱) هر نفس آواز عشق، می‌رسد از چپ و راست
(۲) باز آمدم باز آمدم، از پیش آن یار آمدم
(۳) نمی‌رم از این پس که من زنده‌ام
(۴) غمناک نباید بود، از طعن حسود ای دل
ما به فلک می‌رویم، عزم تماشا که راست
در من نگر، در من نگر، بهر تو غمخوار آمدم
که تخم سخن را پراکنده‌ام
شاید که چو وابینی، خیر تو در این باشد

۲۶- ابیات کدام گزینه هم‌وزن هستند؟

- الف: اگر تو ز آموختن سر بتابی
ب: ز چشم شوخ تو جان کی توان برد
ج: از آن رنگ رخم، خون در دل افتاد
د: در هوایت بی‌قرارم روز و شب
(۱) «الف» - «د» (۲) «ب» - «ج»
نجوید سر تو همی سروری
که دائم با کمان اندر کمین است
وز آن گلشن، به خارم مبتلا کرد
سر ز پایت بر ندارم روز و شب
(۳) «الف» - «ب» (۴) «ج» - «د»

۲۷- کدام بیت در وزن دوری سروده شده است؟

- (۱) سحر چون خسرو خاور علم بر کوهساران زد
(۲) ای شاهد قدسی، که کشد بند نقابت؟
(۳) شاه‌دانا گر دلبری زین سان کنند
(۴) تا دل هرزه‌گرد من رفت به چین زلف او
به دست مرحمت یارم در امیدواران زد
وی مرغ بهشتی، که دهد دانه و آبت؟
زاهدان را رخنه در ایمان کنند
زان سفر دراز خود عزم وطن نمی‌کند

۲۸- کدام بیت را نمی‌توان به دو شکل دسته‌بندی هجایی کرد؟

- (۱) ای باد بامدادی، خوش می‌روی به شادی
(۲) طالع اگر مدد دهد، دامنش آورم به کف
(۳) هان ای دل عبرت بین، از دیده عبرت‌کن هان
(۴) یک عمر دور و تنها، تنها به جرم اینکه
پیوند روح کردی، پیغام دوست دادی
گر بگشم زهی طرب، ور بگشاد زهی شرف
ایوان مداین را، آیینۀ عبرت دان
او سرسپرده می‌خواست، من دل سپرده بودم

۲۹- کدام بیت بر وزن همسان دولختی (دوری) «- U - U - - / - - U - U - -» سروده شده است؟

- (۱) دگر رغبت کجا ماند کسی را سوی هشیاری
(۲) گر قصد جفا داری اینک من و اینک سر
(۳) وقتی دل سودایی می‌رفت به بستان‌ها
(۴) وقتی کمند زلفت دیگر کمان ابرو
چو ببند دست در آغوش مستان سحرخیز
ور راه وفا داری جان در قدمت ریزم
بی‌خویشتم کردی بوی گل و ریحان‌ها
این می‌کشد به زورم و آن می‌کشد به زاری

۳۰- وزن چند مصراع از مصراع‌های زیر دولختی است؟

- الف: باغ سلام می‌کند، سرو قیام می‌کند
ب: ای صاحب کرامت، شکرانه سلامت
ج: ای دوست شکر خوشتر یا آن که شکر سازد؟
د: عمریست تا من در طلب، هر روز گامی می‌زنم
ه: مدامم مست می‌دارد نسیم جعد گیسویت
(۱) یک مصراع (۲) دو مصراع (۳) سه مصراع (۴) چهار مصراع

۳۱- کدام گزینه با «ای گل که موج خنده‌ات از سر گذشته است / آماده باش گریه تلخ گلاب را» تناسب مفهومی دارد؟

- ۱) تشنه دیدار را کوثر نسازد دل خنک
 - ۲) آن که بزم غیر را از خنده پرگل کرده است
 - ۳) در دل گل ناله بلبل ندارد گر اثر
 - ۴) در این دو هفته که مهمان این چمن شده‌ای
- بلبلان را برنیارد از خمار گل، گلاب
خاطر ما را پریشان تر ز سنبل کرده است
اشک شب‌نم، گریه تلخ گلاب، از بهر چیست؟
به خنده لب مگشا روزگار گلچین است

۳۲- کدام گزینه با «هان ای دل عبرت بین از دیده عبر کن هان / ایوان مدائن را آیینۀ عبرت دان» تناسب مفهومی بیشتری دارد؟

- ۱) چند استخوان که هاون دوران روزگار
 - ۲) اگر تو در چمن روزگار همچو گلی
 - ۳) ترکیب آسمان و طلوع ستارگان
 - ۴) بگشای چشم عبرت و هشدار کان گروه
- چندش چنان بکوفت که خاکش غبار کرد
دمیده بر سر خاک تو خار خواهد بود
از بهر عبرت نظرِ هوشیار کرد
رفتند اگر ستوده و گر ناستوده‌اند

۳۳- کدام بیت با «ای صاحب کرامت، شکرانه سلامت / روزی تفقّدی کن درویش بینوا را» تناسب مفهومی ندارد؟

- ۱) به شکر آن که تو در خانه‌ای و اهلت پیش
 - ۲) نه خواهنده‌ای بر درِ دیگران
 - ۳) کام درویشان و مسکینان بده
 - ۴) چو خود را قوی‌حال بینی و خوش
- نظر دریغ مدار از مسافر درویش
به شکرانه خواهنده از درِ مران
تا همه کارت برآرد کردگار
به شکرانه بار ضعیفان بکش

۳۴- مفهوم نوشته‌شده در برابر کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) ز منجنیق فلک سنگ فتنه می‌بارد
 - ۲) ای صبح شب‌نشینان جانم به طاقت آمد
 - ۳) ای دوست شکر خوشتر یا آنکه شکر سازد؟
 - ۴) تا دل هرزه‌گرد من رفت به چین زلف او
- من ابلهانه گریزم به آبگینه حصار (کار بیهوده)
از بس که دیر ماندی چون شام روزه‌داران (سختی فراق)
خوبی قمر بهتر یا آنکه قمر سازد؟ (برتری عشق حق)
زان سفر دراز خود عزم وطن نمی‌کند (بی‌وفایی معشوق)

۳۵- مفهوم همه ابیات «پیمان‌شکنی معشوق» است، به جز:

- ۱) «کلیم» یک ره از آن شوخ زودسیر بپرس
 - ۲) بنای عهد همین گر شکستن است تو را
 - ۳) ما و می در این چمن چون توبه فصل بهار
 - ۴) لاله‌زاری می‌شود گر بگذرد بر شوره‌زار
- وفا چه کرد که در خاطر تو جا نگرفت
غنیمت است که بر یک قرار می‌ماند
روز اول با شکستن عهد و پیمان بسته‌ایم
بس که از دامان آن پیمان‌شکن خون می‌چکد

۳۶- سکولاریسم در کدام فرهنگ به صورت آشکار مطرح شد و به ترتیب در چه حوزه‌هایی ظاهر گردید؟

- (۱) مدرن - علم، هنر، اقتصاد، سیاست
(۲) پسامدرن - سیاست، علم، اقتصاد، هنر
(۳) مدرن - هنر، اقتصاد، سیاست، علم
(۴) پسامدرن - اقتصاد، سیاست، علم، هنر

۳۷- کدام گزینه جزء پیامدهای گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی نبود؟

- (۱) مهاجران ساکن کشورهای غربی را که اغلب مرعوب فرهنگ مدرن شده بودند، به سوی هویت دینی خود فراخواند.
(۲) بازار معنویت‌های کاذب و دروغین مثل خرافه‌پرستی، شیطان‌پرستی، انواع بازسازی شده ادیان و عرفان‌های شرقی را رونق بخشید.
(۳) با اصالت بخشیدن به انسان دنیوی در قرن بیستم به پوچ‌گرایی، یأس و ناامیدی و مرگ آرمان‌ها و امیدها انجامید.
(۴) برخی از نخبگان جهان غرب را به جست‌وجوی سنت‌های دینی و قدسی فراخواند.

۳۸- کدام مورد از ویژگی‌های نخستین بیدارگران اسلامی است ولی از ویژگی‌های منورالفکران غرب‌گرا نیست؟

- (۱) به خطر کشورهای غربی برای جوامع اسلامی توجه داشتند. - خواستار اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند.
(۲) بیداری را در تقلید از رفتار فرنگیان می‌دانستند. - حضور اقتصادی و سیاسی استعمارگران را فرصت می‌دانستند.
(۳) به ناسیونالیسم که اندیشه سیاسی قوم‌گرایانه غرب متجدد بود، روی آورده بودند. - وحدت امت اسلامی و عزت جهان اسلام را دنبال می‌کردند.
(۴) خواستار استقلال اقتصادی و سیاسی جوامع اسلامی بودند. - قومیت‌های مختلف را درون امت واحد اسلامی به رسمیت می‌شناختند.

۳۹- پاسخ پرسش‌های زیر در ارتباط با «روشنفکران چپ» به ترتیب کدام است؟

الف: حرکت‌های اجتماعی روشنفکران چپ در چارچوب چه اندیشه‌هایی بود؟

ب: این حرکت‌ها اغلب مورد حمایت کدام بلوک قرار می‌گرفت؟

پ: تا چه زمانی روشنفکران چپ در کشورهای اسلامی جاذبه داشتند؟

- (۱) ناسیونالیستی - بلوک شرق - پس از فروپاشی بلوک شرق
(۲) سوسیالیستی - بلوک شرق - پیش از فروپاشی بلوک شرق
(۳) مارکسیستی - بلوک غرب - وابستگی آن‌ها به استعمار
(۴) اومانیستی - بلوک غرب - سرکوب مقاومت‌های مردمی توسط استعمار

۴۰- کدام عبارت درباره «انقلاب‌های آزادی‌بخش» درست است؟

- (۱) اغلب در مقابل بلوک شرق شکل می‌گرفتند. - جهت‌گیری ضد آمریکایی و ضد صهیونیستی و ضد مارکسیستی خود را اعلام کردند.
(۲) نتوانستند جایگاه کشورشان را از حاشیه قطب‌های سیاسی و اقتصادی جهان خارج کنند. - به فلسفه‌ها و مکاتب سیاسی غرب تعلق نداشتند.
(۳) در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی موفق بودند. - در چارچوب نظریه‌ها و مکاتب چپ شکل گرفتند.
(۴) اغلب با جنبش‌های چریکی گروه‌ها و احزاب مختلف شکل گرفتند. - در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند.

۴۱- جنبش عدالتخانه چه چیزی را هدف قرار داده بود و از چه جهتی، یک انقلاب اجتماعی بود؟

- (۱) اصلاح شیوه زمامداری پادشاه - از آن جهت که بر اساس مقاومت منفی بود.
(۲) اصلاح کار یا رفتار خاصی از پادشاه - از آن جهت که یک حرکت اصلاحی بود.
(۳) اصلاح شیوه زمامداری پادشاه - از آن جهت که ساختار سیاسی جامعه را تغییر می‌داد.
(۴) اصلاح کار یا رفتار خاصی از پادشاه - از آن جهت که ساختار اقتصادی جامعه را تغییر می‌داد.

۴۲- در جدول زیر فعالیت‌های اجتماعی - سیاسی با یکدیگر مقایسه شده‌اند. هر یک از موارد زیر به ترتیب، در کدام قسمت جدول قرار می‌گیرند؟

نمونه تاریخی	ویژگی	فعالیت اجتماعی - سیاسی
ب	هـ	مقاومت منفی
د	الف	فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی
ج	و	انقلاب اجتماعی

- تغییر ساختار سیاسی

- جنبش عدالتخانه

- همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه

۱) «و» - «ج» - «هـ»

۲) «الف» - «ج» - «و»

۳) «و» - «ج» - «الف»

۴) «الف» - «د» - «هـ»

۴۳- علت هر یک از موارد زیر به ترتیب کدام است؟

- مخدوش شدن استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی به وسیله استبداد استعماری

- روی‌آوری قاجار به قراردادهای استعماری به جای مقاومت در برابر بیگانگان

- تداوم باورهای دینی و معنوی در زندگی انسان

۱) عمل کردن مطابق منافع کشورهای استعمارگر - مقاومت منفی - توجه دین به نیازهای جسمانی در کنار نیازهای معنوی

۲) وابستگی به کشورهای استعمارگر - اثرپذیری از دولت‌های استعماری - نیاز فطری آدمی به حقایق قدسی و ماوراء طبیعی

۳) سرکوب مقاومت‌های مردمی در کشورهای اسلامی - فعالیت‌های رقابت‌آمیز - پاسخ دین به نیازهای مادی و معنوی انسان

۴) حفظ جایگاه کشورهای استعمارگر - ظالمانه و غیرمشموع بودن حکومت پادشاهان - غفلت جهان غرب از نیازهای معنوی و دینی انسان‌ها کنکور پرمیوم

۴۴- هر یک از موارد زیر به ترتیب با مفاهیم کدام گزینه در ارتباط است؟

- حاکمیت منورالفکران در ایران به آن ختم شد.

- قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان وابسته به آن بود.

- موجی که نشانه بحران معنویت در فرهنگ غرب است.

۱) انقلاب مشروطه - اعتقادات مردم این کشورها - دئیسم

۲) جنبش عدالتخانه - قدرت کشورهای غربی - افول روشنگری

۳) استبداد استعماری رضاخان - قدرت جهانی استعمار - پاسکولاریسم

۴) جنبش تنباکو - پیشینه تاریخی این کشورها - افول سکولاریسم

۴۵- در بین عبارات زیر، کدام موارد نادرست است؟

الف: در اجلاس هزاره ادیان که در نیویورک برگزار شد، اندیشمندان ادیان گوناگون نقش دین را در استقرار صلح جهان بررسی کردند.

ب: بیدارگران نخستین، خطر غرب را بیشتر در سلطه‌گری و قدرت اجتماعی و فرهنگی آن می‌دیدند.

پ: غرب متجدد زمانی با جهان اسلام روبرو شد که قدرت‌های سیاسی جهان اسلام با وجود رعایت ظواهر اسلامی، استبدادهای قومی و قبیله‌ای بودند.

ت: اقدامات سید جمال‌الدین اسدآبادی و شاگردان او، نمونه‌ای از حرکت‌های نخستین بیدارگران اسلامی در ایران بود.

۱) «ب» و «ت» ۲) «الف» و «ب» ۳) «پ» و «ت» ۴) «الف» و «پ»

۴۶- عامل انگیزشی افراد زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف: ورزشکاری که هدفش از تمرین‌های سخت این است که پرچم کشورش را بالا ببرد.

ب: علاقه‌ای که فالكون‌ها به زنده ماندن داشتن

ج: پشیمانی فردی از خودکشی به خاطر خانواده‌اش

(۱) انگیزه درونی - باورها و نظام‌های ارزشی - اراده

(۳) انگیزه بیرونی - انگیزه درونی - نگرش

(۲) انگیزه بیرونی - انگیزه درونی - انگیزه بیرونی

(۴) انگیزه درونی - نگرش - اراده

۴۷- روش‌های اسناد زیر در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- عدم یادگیری زبان خارجی به علت تلاش کم

- برنده شدن در یک مسابقه به صورت شانس

- گرفتن نمره پایینی در آزمون‌ها به دلیل سختی آزمون

(۱) ناپایدار درونی - پایدار بیرونی - ناپایدار بیرونی

(۳) پایدار درونی - ناپایدار بیرونی - غیرقابل کنترل

(۲) ناپایدار بیرونی - غیرقابل کنترل - قابل کنترل

(۴) قابل کنترل - غیرقابل کنترل - پایدار بیرونی

۴۸- در هر یک از موارد زیر، افراد کدام راهکار را برای ایجاد هماهنگی شناختی به کار گرفته‌اند؟

- پرستو می‌داند اگر سر مسائل کوچک با پدرش بحث کند، ممکن است دیگر پدرش به او اجازه بیرون رفتن ندهد؛ پس از بحث با او اجتناب می‌کند.

- محسن بعد از خرید کفشی که خیلی گران‌تر از کالاهای مشابه بود، به همه می‌گوید که جنس آن از چرم طبیعی است.

- امیر بعد از شنیدن نظرات یکی از نامزدهای ریاست جمهوری، به جای نامزد حزب مخالف تصمیم می‌گیرد به او رأی دهد.

(۱) تغییر نگرش - تغییر رفتار - تغییر نگرش

(۳) تغییر رفتار - تغییر نگرش - تغییر رفتار

(۲) تغییر نگرش - تغییر نگرش - تغییر نگرش

(۴) تغییر رفتار - تغییر رفتار - تغییر رفتار

۴۹- پروانه به دیدن فیلم‌های هنری بسیار علاقه‌مند است، ولی پدرش با دیدن فیلم‌های غیردرسی در سال تحصیلی مخالف است

و اگر پروانه وقتش را به این کار بگذارد، او را تنبیه می‌کند. علی‌رغم مخالفت‌های پدر، پروانه هرگاه فرصت مناسبی پیدا کند

وقت خود را صرف دیدن فیلم می‌کند. کدام عبارت با این موضوع ارتباط بیشتری دارد؟

(۱) انگیزه‌ها از نظر جهت و شدت می‌توانند در افراد متفاوت باشند.

(۲) ناهماهنگی شناختی ناخوشایند است و افراد سعی می‌کنند هماهنگی شناختی را حفظ کنند.

(۳) انتخاب هدف باعث می‌شود فرد تحت تأثیر موانع زودگذر قرار نگیرد.

(۴) انگیزه هم درونی است و هم توسط عوامل بیرونی برای انسان ایجاد می‌شود.

۵۰- علی دانش‌آموز سال آخر متوسطه دوم است و معتقد است که امسال در رشته حقوق قبول می‌شود اما درصدهایی که در

آزمون‌های آزمایشی موسسات کسب می‌کند، بسیار پایین است. وضعیت او نشان دهنده چیست؟

(۱) داشتن اراده قوی

(۳) وجود ناهماهنگی شناختی

(۲) داشتن هدف نامعین

(۴) ادراک کنترل و کارایی کاذب

۵۱- مهرداد مقداری پول همراه خود دارد و می‌خواهد لباس مورد علاقه‌اش را بخرد، اما ناگهان به یاد می‌آورد که تصمیم گرفته بود

همیشه اول صبح مقداری پول برای پس‌انداز در قلک بیندازد. این تصمیم مهرداد تحت تأثیر کدام یک از عوامل زیر است؟

(۱) عوامل غریزی

(۲) عوامل انگیزشی

(۴) عوامل زیستی

(۳) عوامل فرازیستی

۵۲- درستی یا نادرستی هر یک از عبارات زیر کدام است؟

- یکی از مهمترین عوامل نگرشی منفی، درماندگی آموخته شده است.

- فردی که از طرف اجتماع حمایت نشود و با مشکلاتی همچون بی‌پولی و نداشتن فرصت شغلی مواجه است، باورهای غلطی در او شکل می‌گیرد که منشأ درونی دارد.

- در کنار خواسته‌های انسان، آن چه که رفتار او را کنترل می‌کند، هدفمندی است.

(۱) نادرست - نادرست - نادرست (۲) درست - نادرست - درست

(۳) درست - نادرست - نادرست (۴) نادرست - درست - درست

۵۳- کدام عبارت، در ارتباط با باورها و نظام ارزشی فرد نادرست است؟

(۱) عواملی همچون احساس بی‌ارزش بودن، موجب شکل‌گیری باورهای غلط می‌شود.

(۲) باورها در شکل‌دهی به رفتار، به دو صورت مثبت و منفی عمل می‌کنند.

(۳) اگر باورهای غلط شکل بگیرد، تنها با افزایش توانایی خود قادر به انجام کارها خواهیم بود.

(۴) نظام باورهای همه افراد به وسیله ارکانی مثل خانواده، مدرسه و خود فرد ساخته می‌شود.

۵۴- کدام عبارت علت «تأثیر ارزشیابی‌های فرد از نگرش بر نحوه ارزیابی او از یک موضوع»، می‌باشد؟

(۱) وجود هدفمندی در تعقیب یک رفتار (۲) وجود ادراک کنترل و کارایی سازنده

(۳) وجود رابطه میان رفتار و پیامد آن (۴) وجود نظام شناختی قاعده‌مند

۵۵- ارزیابی منفی فردی که اعتیاد به سیگار دارد، کدام یک از موارد زیر می‌تواند باشد؟

(۱) مطالعه را برایم آسان می‌کند. (۲) با استفاده از سیگار حس و حال بهتری دارم.

(۳) کنار گذاشتن سیگار بسیار دردناک است. (۴) بیماری‌های مرا درمان می‌کند.

پنجشنبه

۱۴۰۳/۰۱/۳۰

آزمون الکترونیکی یازدهم انسانی – مرحله ۱۴

آزمون اختصاصی – دفترچه ۲

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	زمان پاسخ‌گویی	ملاحظات
۱	زبان عربی	۱۵	۵۶	۷۰	۱۵ دقیقه	۴۵ سؤال ۴۲ دقیقه
۲	تاریخ	۸	۷۱	۷۸	۱۲ دقیقه	
۳	جغرافیا	۷	۷۹	۸۵		
۴	فلسفه	۱۵	۸۶	۱۰۰	۱۵ دقیقه	

حق چاپ و تکثیر سوالات به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز «گروه ماز» مجاز می‌باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می‌شود.

به دلیل عدم رضایت تیم ماز، هرگونه استفاده غیرقانونی از دفترچه سوالات و پاسخنامه ماز برای تمامی اشخاص، شرعاً حرام است.

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٥٦ - ٦٠)

٥٦- ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ﴾:

- ۱) قطعاً خدا چیزی را که قومی برای خود دارند تغییر نمی‌دهد تا اینکه خودشان آنچه در دل دارند تغییر کنند!
- ۲) به راستی خداوند آنچه را که نزد مردمی است تغییر نداده تا مگر آنچه در خودشان است تغییر کنند!
- ۳) حقیقتاً خدا تغییردهندهٔ آنچه که در قومی وجود دارد نیست تا اینکه آنچه در دل‌هایشان دارند تغییر یابد!
- ۴) به راستی خداوند آنچه را که نزد قومی است تغییر نمی‌دهد تا اینکه آنچه را در خود دارند تغییر دهند!

٥٧- «مَا أَصْبَحَ مُؤْمِنًا إِلَّا الَّذِي يَرَىٰ نَفْسَهُ مَسْئُولًا أَمَامَ خَائِبٍ وَقَعَ فِي شِدَائِدِ الدَّهْرِ فَلَنَسَاعِدَ الْآخِرِينَ وَنَفْرَجَ عَنِ الْمَكْرُوبِينَ!»:

- ۱) کسی مؤمن نشد مگر اینکه خویشتن را مقابل ناامیدی که در گرفتاری‌های روزگار افتاده مسئول دیده باشد. پس ما به دیگران یاری می‌رسانیم و غمِ اندوهگینان را از بین می‌بریم!
- ۲) مؤمن نشد مگر کسی که خودش را در مقابل ناامیدی که در گرفتاری‌های روزگار افتاده، مسئول می‌بیند پس باید به دیگران کمک کنیم و اندوه غمگینان را بزداییم!
- ۳) مؤمن نشد جز آن که خودش را در برابر ناامید مسئول ببیند همان کسی که در گرفتاری ایام افتاده پس ما باید به دیگران یاری برسانیم و اندوه غمگین را از بین ببریم!
- ۴) مؤمن نشد به جز آن که خود را در برابر آن ناامیدی که در سختی‌های روزگار افتاده مسئول ببیند پس بر ماست به دیگران کمک کنیم تا اندوه غمگین را زدوده باشیم!

٥٨- «أَرِيدُ أَنْ أَتَكَلَّمَ مَعَ أَصْحَابِي لِكَيْ أَقْنَعَهُمْ حَتَّىٰ يَعْلَمُوا كَيْفَ يُمْكِنُ لَهُمْ أَنْ يَسْتَفِيدُوا مِنْ أَيَّامِهِمُ الدَّهْبِيَّةَ لِقِرَاءَةِ الدَّرُوسِ الصَّعْبَةِ!»:

- ۱) می‌خواهم که با دوستانم صحبت کنم برای اینکه آنان را قانع کنم تا بدانند چگونه برایشان امکان دارد که از روزهای طلایی خود برای خواندن درس‌های سخت بهره ببرند!
- ۲) می‌خواستم که با دوستان خود سخن بگویم تا ایشان را قانع کنم برای اینکه بدانند چگونه ممکن است که از روزهای طلایی خود برای خواندن درس‌های دشوار استفاده کنند!
- ۳) می‌خواهم که با دوستانم صحبت کنم تا آنان قانع شوند برای اینکه بدانند چگونه برای آنان امکان دارد تا از روزهای طلایی خویش بهره ببرند تا درس‌های دشوار خود را بخوانند!
- ۴) می‌خواهم که با دوست‌های خود صحبت کنم تا ایشان را قانع کنم و بدانند چگونه برایشان امکان‌پذیر است تا از روزهای طلایی خویش برای خواندن دروس دشوار استفاده شود!

٥٩- عَيْنُ الْخَطَا:

- ۱) کان أستاذنا يسأل التلاميذ لماذا لم تكتبوا واجباتكم حتى الآن: استادمان از دانش‌آموزان می‌پرسید چرا تا الان تکالیف خود را ننوشته‌اید!
- ۲) ارحموا عزيزاً ذلّ و غنياً افتقر و عالماً ضاع بين جهال: دلسوزی کنید بر ارجمندی که خوار شده و دارایی که ندار شده و دانایی که میان نادان‌ها تباه شده!
- ۳) لا يُطْلَقُ جنودُ الحربِ الأسرى لأنهم ما استلموا سماحه من القائد: سربازان جنگ اسیران را آزاد نمی‌کنند، زیرا آنان اجازه‌اش را از فرمانده دریافت نکردند!
- ۴) من يطعم المسكين ويحمي الجار والأهل فلن يضيع الله أجره: هر کس مسکین را خوراک دهد و از همسایه و خانواده پشتیبانی کند، خداوند پاداش او را تباه نخواهد کرد!

٦٠- «باید ویژگی‌های خوب دوستان را ذکر کنیم تا آنان را خوشحال کنیم و این کار برای یک زندگی بهتر به آنان کمک می‌کند!»:

- ۱) نذكرُ خصالاً حسنةً للأصدقاء و نفرّحهم و هذا العمل ينصرهم لحياة أفضل!
- ۲) لنذكرُ خصال الأصدقاء الحسنة حتى نفرّحهم و هذا العمل يعينهم لحياة أفضل!
- ۳) لم نذكر خصال الأصدقاء الحسنة لكي نفرّحهم و هذا عمل أعانهم في حياة أفضل!
- ۴) لنذكرُ خصلة الأصدقاء الحسنة حتى يصحبوا فرحين و هذا العمل ينصرهم لحياتهم الفضلى!

■ ■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٦١ - ٦٤) بِمَا يَنْسَبُ النَّصِّ:

حَاتِمُ الطَّائِي شَخْصٌ مَشْهُورٌ بِالْكَرَمِ. يُحْكِي أَنَّ حَاتِمًا سُئِلَ عَنْ سَبَبِ كَرَمِهِ وَ سَخَاوَةِ. قَالَ: تَعَلَّمْتُهُ مِنَ الْبَنَاءِ وَالْعَمَالِ الَّذِينَ يَبْنُونَ بَيْتًا. رَأَيْتُ عَامِلًا يَقْذِفُ طَابُوقًا (أَجْر) إِلَى الْبَنَاءِ الَّذِي كَانَ فِي أَعْلَى الْبِنَاءِ وَلَا يُعْطِيهِ عَامِلٌ آخَرَ الطَّابُوقِ الثَّانِي حَتَّى يَقْذِفَ مَا فِي يَدِهِ. هَكَذَا فَهَمْتُ أَنَّ اللَّهَ أَيْضًا لَا يُعْطِينَا الْمَالَ حَتَّى نُنْفِقَ مَا فِي أَيْدِينَا إِلَى الْآخَرِينَ وَإِذَا لَمْ نَطْلُقْ مَا فِي يَدِنَا مَا بَقِيَ مَكَانَ حَتَّى يَأْتِيَ الْمَالَ مِنْ جَدِيدٍ. إِذَنْ الْمَالُ يَكْثُرُ بِالْإِنْفَاقِ وَالْكَرَمِ مِنْ صِفَاتِ الْمُؤْمِنِينَ وَيُوصِلُ صَاحِبَهُ إِلَى الْجَنَّةِ. شَبَّهَ الْكَرَمُ فِي الْأَحَادِيثِ بِشَجَرَةٍ جَذْعُهَا فِي الْجَنَّةِ. مَنْ يَأْخُذُ غَصْنًا مِنْ غُصُونِ هَذِهِ الشَّجَرَةِ يَصِلُ فِي النَّهَايَةِ إِلَى الْجَنَّةِ.

٦١- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (١) أَسْمَاءُ الَّذِينَ سَأَلُوا حَاتِمًا عَنْ سَبَبِ كَرَمِهِ مَوْجُودٌ فِي النَّصِّ.
- (٢) إِذَا كَانَتْ أَيْدِينَا مَمْلُوءَةً مِنَ الْمَالِ يَأْتِي الْمَالُ إِلَيْنَا مِنْ جَدِيدٍ.
- (٣) إِنْ نَأْخُذُ جَذْعَ شَجَرَةِ الْكَرَمِ نَصِلُ إِلَى الْجَنَّةِ.
- (٤) الْكَرِيمُ يُنْفِقُ أَمْوَالَهُ حَتَّى يُعْطِيَهُ اللَّهُ أَمْوَالًا جَدِيدَةً.

٦٢- عَيْنُ الْخَطَأِ:

- (١) الْمَالُ يَنْقُصُ بِالْإِنْفَاقِ.
- (٢) الْكَرِيمُ يَصِلُ إِلَى الْجَنَّةِ فِي النَّهَايَةِ.
- (٣) إِذَا يُمَسِكُ الْعَامِلُ الطَّابُوقَ فِي يَدِهِ لَا يُعْطَى لَهُ طَابُوقٌ آخَرُ.
- (٤) أَخَذَ غَصْنَ شَجَرَةِ الْكَرَمِ كِنَايَةً عَنِ الْجُودِ وَالْكَرَمِ.

■ عَيْنُ الْخَطَأِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٦٣ وَ ٦٤)

٦٣- «لَمْ نَطْلُقْ»:

- (١) فِعْلٌ مُضَارِعٌ - لِلْمَتَكَلِّمِ مَعَ الْغَيْرِ - مَصْدَرُهُ «إِطْلَاقٌ» - مُتَعَدٍّ - يُمْكِنُ أَنْ يُتَرْجَمَ بِالْمَاضِي الْمُنْفِيِّ
- (٢) فِعْلٌ لَهُ حَرْفٌ زَائِدٌ - مَاضِيهِ يَأْتِي عَلَى وَزْنِ «أَفْعَلٌ» - مُتَعَدٍّ - يُتَرْجَمُ بِالْمُضَارِعِ الْمُنْفِيِّ فَقَطْ
- (٣) فِعْلٌ مَاضِيهِ «أَطْلَقْنَا» - لِلْمَتَكَلِّمِ مَعَ الْغَيْرِ - مُجْزُومٌ بِسَبَبِ «لَمْ» - لَهُ أَقْلُ حُرُوفٍ زَائِدَةٍ
- (٤) مَصْدَرُهُ عَلَى وَزْنِ «إِفْعَالٌ» - لِلْمَتَكَلِّمِ الَّذِي أَكْثَرُ مِنْ شَخْصٍ - حَرْفُ «لَمْ» فِيهِ جَازِمَةٌ - ثَلَاثِيٌّ مُزِيدٌ

٦٤- «الْأَحَادِيثُ»:

- (١) اسْمٌ - جَمْعُ مَكْسَرٍ - مَفْرَدُهُ «حَدِيثٌ» وَ مَذْكَرٌ - مُعْرَبٌ / مُجْرُورٌ بِحَرْفِ «فِي» الْجَاوِزَةِ
- (٢) مَفْرَدُهُ «حَدِيثٌ» - مَذْكَرٌ - مُعْرَبٌ - مُعْرَفٌ بِأَلٍ / «فِي الْأَحَادِيثِ» جَارٌّ وَ مُجْرُورٌ
- (٣) جَمْعُ التَّكْسِيرِ وَ مَفْرَدُهُ «حَدِيثَةٌ» وَ مُؤَنَّثٌ - مُعْرَفَةٌ - مُعْرَبٌ / مُجْرُورٌ بِحَرْفِ الْجَرِّ
- (٤) جَمْعُ مَكْسَرٍ - مَذْكَرٌ - فِي الْجُمْلَةِ نُعَامِلُ مَعَهَا كَمُفْرَدٍ مُؤَنَّثٍ - مُعْرَفَةٌ / مُجْرُورٌ بِحَرْفِ الْجَرِّ وَ «فِي الْأَحَادِيثِ» جَارٌّ وَ مُجْرُورٌ

■ ■ ■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٦٥ - ٧٠)

٦٥- عَيْنُ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) ﴿وَلَا يُخْزِنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا﴾
- (٢) ﴿أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا﴾
- (٣) ﴿وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ﴾
- (٤) ﴿أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ﴾

٦٦- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي مَا طَلَبَ مِنْكَ:

- (١) أَصْفِيَاءُ اللَّهِ هُمُ الَّذِينَ يَعْلَمُونَ النَّاسَ طَرِيقَ الْحَيَاةِ الصَّحِيحِ! (مَفْرَدَةٌ: صَفَا)
- (٢) لِهَذَا الرَّجُلِ مَكَارِمٌ وَ هُوَ يَنْشُرُ السَّلَامَ فِي كُلِّ الْبِلَادِ! (مُرَادِفُهُ: أَجُور)
- (٣) أَحْفَظْ عِرْضَ أَقْرَبَائِكَ لِأَنَّهُ مِنَ الْأُمُورِ الْمَهْمَةِ لِأَيِّ شَخْصٍ! (جَمْعُهُ: أَعْرَاضُ)
- (٤) يَا مَرْنَا النَّبِيَّ (ص) أَنْ نَفْكَ الْأَسِيرَ لِيَذْهَبَ إِلَى قَوْمِهِ! (مُضَادَّةٌ: نَرَدُّ)

٦٧- عَيْنُ حَرْفِ اللَّامِ لَيْسَتْ لِلأَمْرِ:

- (١) ﴿وَ عَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ﴾
- (٢) النِّسَاءُ لِيَعْتَمِدَنَّ عَلَى نُفُوسِهِنَّ فِي الْمُجْتَمَعِ!
- (٣) إِذْهَبْ إِلَى الْمُنْجَرِّ لِتَشْتَرِيَ بَطَارِيئَهُ لِحَوَالِي!
- (٤) لِنَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فِي أُمُورِنَا الْهَامَةِ!

۶۸- عَيْنَ الصَّحِيحِ عَنْ نَوْعِ «ل» فِي الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةِ:

(۱) الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. (تا)

(۳) لِنَسْتَمَعَ إِلَى كَلَامِ آبَائِنَا. (برای) کنکور پرمیوم

۶۹- عَيْنَ الْمَضَارِعِ بِمَعْنَى الْفِعْلِ الْمَاضِي لِلنَّفْيِ:

(۱) عَلَيْنَا أَنْ نَجْتَهِدَ فِي حِفْظِ دُرُوسِنَا!

(۳) إِنَّ الْمُؤْمِنِينَ لَنْ يَسْرِفُوا فِي حَيَاتِهِمْ!

۷۰- عَيْنَ «لَا» يَخْتَلِفُ عَنِ الْبَاقِي:

(۱) لَا أَتَعَبُ مِنَ الْعَمَلِ الْكَثِيرِ الَّذِي يُوصلُنِي إِلَى أَهْدَافِي!

(۳) أَلَا تَقْصِدِينَ أَنْ تَقْرَأِي هَذِهِ الْكُتُبَ الْمُفِيدَةَ لَكَ!

(۲) بُعِثَ النَّبِيُّ (ص) لِيَهْدِيَ النَّاسَ. (مالکیت)

(۴) إِنْ نَطْلُبُ الْخَيْرَ فَلْنَجَالِسِ الْمُتَفَقِّهِينَ. (امری)

(۲) يَعَذِّبُ الدَّهْرُ الْأَبْدَانَ بَعْدَ أَنْ يُخْلِقَ!

(۴) إِنَّ الْمَشْرِكِينَ لَمْ يَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ!

(۲) رَجَاءٌ لَا تَتَّبِعَنَّ النَّفْسَ الْأَمَّارَةَ لِأَنَّهَا تَضُرُّكَ كَثِيرًا!

(۴) الْيَوْمَ لَا تُرَى الشَّمْسُ لِأَنَّ السَّمَاءَ مَمْلُوءَةٌ بِالسُّحُبِ!

۷۱- کدام گزینه درباره تحولات گسترش مذهب تشیع در ایران، درست است؟

- (۱) در دوران شیخ صفی‌الدین اردبیلی، به ایران راه یافت و با توسعه قلمرو صفویان، روز به روز بر شمار شیعیان افزوده شد و تشیع گسترش پیدا کرد.
- (۲) هم‌زمان با خلافت عباسی به ایران نفوذ کرد و در زمان حکومت ایلخانان، در اثر گسترش تصوف، رشد چشم‌گیری یافت.
- (۳) هم‌زمان با ورود اسلام به ایران به سرزمین ما راه یافت و پس از سقوط خلافت عباسی، به‌طور محسوسی گسترش یافت.
- (۴) در دوران حکومت‌های ایرانی مسلمان (قرن اول و دوم هجری) به ایران راه یافت و در زمان حکومت صفویه، گسترش چشم‌گیری پیدا کرد.

۷۲- کدام گزینه بیانگر وضعیت سیاسی ایران در آغاز سده دهم هجری است؟

- (۱) طایفه‌ای از افغان‌های شهر قندهار در زمان شاه سلطان حسین سر به شورش برداشتند و به سوی اصفهان حرکت کردند.
- (۲) شاه عباس اول پس از پایان دادن به سرکشی امرای قزلباش و سامان دادن به اوضاع داخلی، آماده مقابله با همسایگان خارجی شد.
- (۳) اسماعیل پسر شیخ حیدر، آق قویونلوها را شکست داد و پس از تصرف تبریز، در آن شهر به عنوان پادشاه ایران تاج‌گذاری کرد.
- (۴) سران قزلباش به خودسری پرداخته و ازبکان از شرق و عثمانی‌ها از غرب به مرزهای ایران هجوم آورده بودند.

۷۳- کدام یک از موارد زیر جزء مهم‌ترین اقدامات و اصلاحات شاه عباس اول صفوی است؟

- الف: نوسازی تشکیلات و تجهیزات سپاه
 ب: انتقال پایتخت از تبریز به قزوین
 ج: ایجاد ثبات سیاسی و برقراری نظم و امنیت در داخل کشور
 د: شکست دادن ازبکان و قتل شیبک خان در نبرد مرو
- (۱) «الف» - «ج» (۲) «الف» - «د» (۳) «ب» - «ج» (۴) «ب» - «د»

۷۴- در کدام گزینه، مقایسه درستی از رابطه ایران عصر صفوی با ازبکان (۱) و گورکانیان (۲) ارائه شده است؟

- (۱) بارها (۲) به ایران حمله کرد و مناطق شرقی را مورد هجوم قرار داد ولی (۱) تنها روابط فرهنگی و سیاسی با ایران داشت.
- (۲) میان ایران و (۲) روابط تجاری پررونقی برقرار بود اما با (۱) جنگ و مقابله بود.
- (۳) بارها میان (۱) و (۲) جنگ و صلح برقرار می‌شد ولی ایران هر بار، بدون نظر بر جانبداری از طرف دیگر، نقش واسطه ایجاد می‌کرد.
- (۴) ایران هم با (۱) و هم با (۲) رابطه تجاری پرفراز و نشیبی داشت که گاهی به جنگ ختم می‌شد.

۷۵- شاهان صفوی به منظور ترویج معارف شیعه در ایران و رفع نیازهای مذهبی و حقوقی جامعه، به کدام اقدام دست زدند؟

- (۱) دعوت عده‌ای از علمای شیعه جبل عامل لبنان، عراق و بحرین به ایران
- (۲) احداث مدارس جهت آموزش فقه شیعه همچون نظامیه‌های بغداد و اصفهان
- (۳) تربیت عالمان و فقیهان شیعه توسط برخی از شاهان صفوی به خصوص در دوران شاه صفی
- (۴) ورود علمای شیعه مذهب از هند به ایران و آموزش و تربیت عالمان فقه شیعه

۷۶- در کدام گزینه، تقدم و تأخر رویدادهای زیر، به درستی نوشته شده است؟

- الف: شدت گرفتن روند انحطاط و زوال صفویان
 ب: تثبیت شدن پایه‌های حکومت صفوی
 ج: شکست صفویان در نبرد چالدران
 د: ساخته شدن میدان نقش جهان
- (۱) «الف» پیش از «ب» رخ داده است و «د» نسبت به تمام رخدادها، مقدم است.
 (۲) «ب» مقدم بر «الف» است و «ج» نسبت به «د» متأخر است.
 (۳) «د» بر «الف» مقدم است و «ب» بر «ج» تقدم زمانی دارد.
 (۴) «ج» نسبت به «ب» مقدم ولی «الف» نسبت به «د» متأخرتر است.

۷۷- کدام مورد، توصیف درستی از وضعیت علوم تجربی و ریاضی در دوره صفوی، ارائه داده است؟

- (۱) برخلاف اروپا که با تحولات عظیم علمی مواجه بود، این علوم در ایران رو به افول گذاشت.
- (۲) علوم تجربی و ریاضی در ایران این دوره شکوفا بودند و همچنان کتاب ابن سینا در مدارس تدریس می‌شد.
- (۳) گرچه ریاضی همچنان علم پررونقی شناخته می‌شد، ولی علم تجربی با خرافات آمیخت و جایگاه خود را از دست داد.
- (۴) برخلاف اروپا که چنان توجهی به این دو شاخه از علم نمی‌شد، در ایران علم تجربی و ریاضی با اقبال گسترده‌ای مواجه بود.

۷۸- در دوره صفوی، کدام یک از انواع کتاب‌های تاریخی رواج داشت؟

- (۱) محلی، منظوم و تک‌نگاری
- (۲) سلسله‌ای، منظوم و عمومی
- (۳) عمومی، محلی و تک‌نگاری
- (۴) تک‌نگاری، سلسله‌ای و عمومی

۷۹- به ترتیب انواع ناحیه سیاسی ویژه و عوامل مؤثر بر تصمیمات سیاسی در جغرافیای سیاسی در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) نواحی خود مختار و ملی - اقتصاد و فضای جغرافیایی
- ۲) نواحی آزاد تجاری و نواحی آزاد سیاسی - جغرافیا و اقتصاد
- ۳) نواحی خود مختار و مناطق آزاد تجاری - جغرافیا و فضای جغرافیایی
- ۴) نواحی آزاد تجاری و نواحی خود مختار - سیاست جغرافیایی و اقتصاد

۸۰- چند مورد از عبارت‌های زیر درباره منطقه نشان داده شده در تصویر، درست است؟

- الف: این منطقه از ۲۸ کشور تشکیل شده است.
- ب: اغلب کشورهای این منطقه، یورو را به عنوان واحد پول مشترک پذیرفته‌اند.
- ج: کشورهای اروپایی در اموری مانند سیاست خارجی و دفاع نظامی از اصول مشترکی پیروی می‌کنند.
- د: برای تسهیل رفت و آمد، اغلب کشورهای عضو بر طبق پیمان «ژنو» آزادانه و بدون نیاز به روادید به کشورهای این منطقه سفر می‌کنند.
- ه: این منطقه برای تحقق مدیریت مشترک، رؤسای برای شورا و مجلس قانون گذاری اروپا و بانک مرکزی اروپا و نظایر آن انتخاب کرده است.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۸۱- دو قطبی شدن شهرها و پیدایش مناطق مرفه‌نشین، که به طبقه ثروتمند اختصاص دارد و مناطق فقیرنشین که فاقد امکاناتند، از ویژگی‌های ایدئولوژی..... است و در فضاهای شهری کشورهایی با ایدئولوژی..... بلوک‌های مسکونی یکدست و هم شکل که نمای یکسان دارند، فراوان مشاهده می‌شود.

- ۱) سرمایه‌داری - کمونیستی
- ۲) سوسیالیستی - سرمایه‌داری
- ۳) سوسیالیستی - کمونیستی
- ۴) سرمایه‌داری - سوسیالیستی

۸۲- رابطه فضاهای جغرافیایی زیر با سیاست در کدام گزینه به درستی مطرح شده است؟

الف: طراحی و اجرای محدوده طرح ترافیک در مشهد

ب: خلیج فارس و تنگه هرمز

ج: احداث تونل مانش بین فرانسه و انگلستان

د: پیدا شدن مناطق مرفه‌نشین و مناطق فقیرنشین

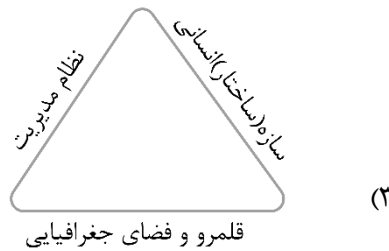
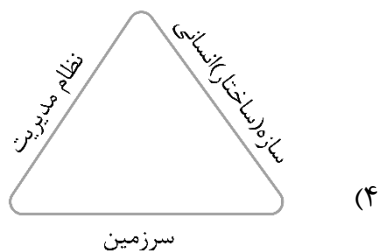
- ۱) تأثیر مدیریت سیاسی بر فضای جغرافیایی - تأثیر بر سیاست جهانی - تأثیر توافق‌ها و تصمیمات سیاسی و اقتصادی بر فضای جغرافیایی - تأثیر ایدئولوژی حکومت‌ها بر فضای جغرافیایی
- ۲) تأثیر تصمیمات مذهبی بر فضای جغرافیایی - تأثیر بر سیاست جهانی - تأثیر سیاست‌های حکومت بر فضای جغرافیایی - تأثیر ایدئولوژی حکومت‌ها بر فضای جغرافیایی
- ۳) تأثیر مدیریت سیاسی بر فضای جغرافیایی - تأثیر بر سیاست جهانی - تأثیر سیاست‌های حکومت بر فضای جغرافیایی - تأثیر تصمیمات اقتصادی بر فضای جغرافیایی
- ۴) تأثیر تصمیمات مذهبی بر فضای جغرافیایی - تأثیر بر سیاست منطقه‌ای - تأثیر توافق‌ها و تصمیمات سیاسی و اقتصادی بر فضای جغرافیایی - تأثیر تصمیمات اقتصادی بر فضای جغرافیایی

۸۳- کدام گزینه عبارت زیر را به طور مناسب تکمیل می‌کند؟

«تفاوت آب‌های داخلی و دریای سرزمینی در این مورد است که

- ۱) آب‌های داخلی پشت خط مبنا را شامل می‌شود، اما دریای سرزمینی پایین‌ترین حد جزر و بالاترین حد مد در دریاست.
- ۲) دریای سرزمینی متعلق به کشور مجاور و ساحلی دریا است، ولی آب‌های داخلی منطبق بر خط مرزی آب‌های آزاد است.
- ۳) دریای سرزمینی از خط مبنا به سمت دریا تا حدود ۱۲ مایل است، اما آب‌های داخلی آب‌های پشت خط مبنا هستند.
- ۴) آب‌های داخلی برای سایر کشورها حق عبور و مرور را فراهم می‌کنند، ولی دریای سرزمینی به نوعی منطقه انحصاری است.

۸۴- کدام گزینه ارکان ناحیه سیاسی را به درستی نشان می‌دهد؟

۸۵- مرز بین آلاسکا و کانادا که به تدریج مردم دو طرف آن اسکان یافتند، از کدام نوع مرزها به شمار می‌رود؟

- (۱) مرزهای تطبیقی، که با استفاده از مدارها و نصف النهارها، از زمان گذشته، علامت‌گذاری و تعیین شده‌اند.
- (۲) مرزهای پیشتاز، که مشکلی ایجاد نمی‌کنند و بعدها مورد قبول ساکنان دو کشور همسایه قرار گرفته‌اند.
- (۳) مرزهای تطبیقی، که مشکلی ایجاد نمی‌کنند و گروه‌های انسانی را از نظر قومی از یکدیگر جدا می‌کنند.
- (۴) مرزهای پیشتاز، که با استفاده از مختصات جغرافیایی، در نواحی خالی از سکنه، تعیین و ترسیم شده‌اند.

۸۶- کدام پرسش در حوزه انسان‌شناسی فلسفی قرار نمی‌گیرد؟

- (۱) آیا توانایی‌های جسمی و ذهنی انسان از سایر حیوانات بیشتر است؟
- (۲) آیا انسان با موجودات زنده دیگر، هیچ تفاوت بنیادینی ندارد؟
- (۳) آیا گرایش انسان به اخلاق و خیر، ذاتی و فطری است؟
- (۴) آیا انسان هیچ‌گونه بُعد اجتماعی ندارد؟

۸۷- کدام عبارت با دیدگاه افلاطون در مورد نفس سازگار است؟

- (۱) بعضی از اجزای نفس غیرمادی نیستند.
- (۲) فقط جزء عقلانی نفس، فناپذیر و جاوید است.
- (۳) نفس انسان، دارای هیچ محدودیتی نیست.
- (۴) نفس به صورت خاص، دارای عقل و خرد است.

۸۸- کدام مورد در رابطه با انسان‌شناسی ارسطو درست است؟

- (۱) انسان در اصل حیوانیت با حیوانات دیگر تمایزی ندارد، اما این قوه نطق انسان است که موجب تمایز او می‌شود.
- (۲) قوای وجودی انسان از برخی جهات با سایر حیوانات شباهت دارد و قابلیت حیات هردوی آن‌ها مربوط به جسم است.
- (۳) انسان تنها موجودی است که دارای نفس بوده و این بخش از وجود او، از همان ابتدا آراسته به فضائل و نیکی‌ها می‌باشد.
- (۴) اگرچه انسان از نظر وجودی با حیوانات دیگر متفاوت است و این تفاوت‌ها ذاتی می‌باشد، اما نفس حیوان و انسان یکی است.

۸۹- مبنای استدلال کانت برای اثبات وجود نفس غیرمادی چیست؟

- (۱) گرایش ذاتی انسان به اراده و اختیار
- (۲) عدم استفاده بدن از نفس مجرد کنکور پرمیوم
- (۳) بی‌معنایی اراده و اختیار بدون اخلاق
- (۴) مشروط بودن وجدان به وجود اراده در انسان

۹۰- کدام گزاره در رابطه با فیلسوفانی که تنها یک بُعد برای انسان در نظر می‌گیرند، درست است؟

- (۱) ماتریالیست‌ها در انسان‌شناسی فلسفی پیرو عقاید داروینیست‌ها هستند.
- (۲) از نظر آنان، انسان، چیزی فراتر از بدن نیست و فقط از ماده تشکیل شده است.
- (۳) وجه اشتراکشان با دکارت این است که انسان را یک ماشین پیچیده می‌دانستند.
- (۴) انسان دارای تفاوت حقیقی با سایر حیوانات نیست و تمایزی با سایر حیوانات ندارد.

۹۱- کدام گزینه در رابطه با دیدگاه‌های مختلف در انسان‌شناسی فلسفی درست است؟

- (۱) اگرچه از نظر مارکس نیازهای انسان مادی هستند، اما با این حال بر نیاز انسان به اخلاق تأکید می‌کند.
- (۲) در دیدگاه هابز، اخلاق حقیقتی ذاتی دارد و فضایل اخلاقی انسان ارزش ویژه‌ای نسبت به سایر حیوانات می‌دهد.
- (۳) دکارت که بدن را یک ماشین پیچیده خودکار می‌داند، معتقد است که حقیقت انسان، ترکیبی از جسم و روح است.
- (۴) به عقیده داروینیست‌ها، هیچ تفاوتی میان انسان و سایر موجوداتی که در جهان طبیعت مشاهده می‌کنیم، وجود ندارد.

۹۲- چرا داروینیست‌ها برای انسان ارزش خاصی قائل نیستند؟

- (۱) تأکید مطلق بر ملاک قراردادن بعد مجرد انسانی
- (۲) نبود تفاوت واقعی میان انسان و سایر حیوانات
- (۳) عدم توجه انسان به اخلاق و فضایل اخلاقی
- (۴) نداشتن ویژگی‌هایی مانند اراده و اختیار توسط انسان

۹۳- کدام گزینه درباره جنبه مشترک در تبیین حقیقت انسان از سوی همه فلاسفه مسلمان درست است؟

- (۱) آنان عقیده دارند که در نتیجه تکامل بدن انسان، روح به آن ملحق می‌شود.
- (۲) بر اساس دیدگاه آنان، روح و جسم وحدت حقیقی دارند و روح، باطن جسم است.
- (۳) حقیقت مادی انسان از طریق شهود قلبی به سیر و سلوک در عالم حقیقی می‌پردازد.
- (۴) انسان یا موجودی مادی و جسمانی است، یا دارای ویژگی‌های متعالی و ارزشمند می‌باشد.

۹۴- با توجه به منابع فیلسوفان مسلمان در انسان‌شناسی فلسفی، کدام عبارت درست است؟

- (۱) آموزه‌های یونان باستان که به‌روشنی در آن‌ها درباره‌ی شهود مطالبی وجود داشت.
- (۲) مطالب موجود در اسلام که جسم را هدیه‌ای الهی و غیرزمینی در نظر گرفته بود.
- (۳) در نظر گرفتن اینکه سیر و سلوک، توانایی نفس غیرمادی است؛ نه جسم مادی.
- (۴) اندیشه‌های ایران باستان که در آنجا انسان را حقیقتی دو بعدی در نظر می‌گرفتند.

۹۵- کدام مورد نتیجه‌ی نهایی «وحدت حقیقی نفس و بدن و عدم انفکاک آن دو» است؟

- (۱) ظرفیت بی‌نهایت انسان
- (۲) اسیر بودن نفس در جسم مادی انسان
- (۳) تأثیرپذیری نفس و بدن از هم
- (۴) حرکت نفس و بدن به‌سوی کمال

۹۶- کدام گزینه بیان درست‌تری از نظر ابن‌سینا پیرامون حقیقت انسان است؟

- (۱) حقیقت انسان، جنبه‌ی غیرمادی اوست که از عالم بالا کسب نور می‌کند.
- (۲) نوع دوستی و محبت انسان با سایر جانداران دارای تفاوت است.
- (۳) وحدت حقیقت انسان، برخاسته از دو جنبه‌ی وجودی در آدمی است.
- (۴) جسم در تعریف انسان کاربردی ندارد و چیزی فرعی به بدن است.

۹۷- کدام‌یک از عبارات زیر پیرامون حقیقت هستی و نفس آدمی، می‌تواند موردقبول فیلسوف اشراقی باشد؟

- (۱) اگر نفس انسان از نور و حقیقت‌گریزان باشد، به‌تدریج، میل و شوق خود برای رسیدن به جایگاه اصلی‌اش را از دست می‌دهد.
- (۲) وجه ظلمانی انسان، در حقیقت جسم و بدن اوست و نفس آدمی که متعلق به مشرق عالم است، دارای نورانیت محض است.
- (۳) نفس انسان مرکب است از دو عنصر نور و ظلمت و این موضوع، وجه اشتراک انسان، به همه‌ی هستی و موجودات آن است.
- (۴) کسب نورانیت و شایستگی توسط انسان، عامل آماده‌کننده و تسریع بخش در رسیدن انسان به‌سوی کمالات می‌باشد.

۹۸- نسبت خداوند با مخلوقات در دیدگاه شیخ اشراق چگونه است؟

- (۱) خداوند منبع و منشأ نور است و مخلوقات از او پدید می‌آیند و نور کامل می‌گیرند.
- (۲) همه‌ی موجودات جهان، حقیقتی متعلق به مشرق جهان هستند و در آنجا قرار می‌گیرند.
- (۳) همه‌ی جهان در اصل وجود با خداوند تفاوتی ندارد و تفاوت‌های جهان در چیز دیگری است.
- (۴) تنها خداوند نور محض است و سایر مخلوقات همگی در مغرب جهان و تاریکی به سر می‌برند.

۹۹- متناسب با مبانی حکمت متعالیه کدام گزینه در مورد روح انسانی درست است؟

- (۱) از آنجا که ظرفیتی نامتناهی دارد، به هیچ درجه‌ای از کمالات قانع نمی‌شود.
- (۲) چیزی ضمیمه شده به بدن نیست، بلکه چیزی مجزا است که کنار بدن قرار گرفته است.
- (۳) روح انسان، دارای ظرفیتی پایان‌پذیر بوده و توانایی رسیدن به هر کمالاتی را دارا می‌باشد.
- (۴) آخرین درجه تکاملی میان همه‌ی موجودات است که رسیدن به آن برای همه موجودات میسر است.

۱۰۰- مطابق دیدگاه ملاصدرا، آینده‌ی انسان چگونه است؟

- (۱) از آنجا که ظرفیت روح آدمی بی‌نهایت است، پس لزوماً به سمت فضیلت حرکت می‌کند.
- (۲) مختار و آزاد بودن انسان، سبب شده تا آینده‌ای نامعلوم و نامشخص در انتظار انسان باشد.
- (۳) انسان به دلیل برخورداری از اختیار و اراده، به دنبال تکامل جسم مادی خودش می‌باشد.
- (۴) انسان، موجودی متفکر و مختار است و می‌تواند آخرین درجه‌ی تکاملی جسم را انتخاب کند.

به‌دجه‌بندی آزمون مرحله ۱۵ یازدهم انسانی

۱۳ اردیبهشت

۳
نیم سال دوم

روانشناسی

درس ۷
انگیزه و نگرش
درس ۸
روان‌شناسی سلامت (تا)
پایان راه‌های مقابله با
فشارهای روانی منفی
(صفحه‌های ۱۵۸ تا ۱۹۸)

جامعه‌شناسی

درس‌های ۱۳ تا ۱۵
سرآغاز بیداری اسلامی
انقلاب اسلامی ایران، نقطه
عطف بیداری اسلامی
افق بیداری اسلامی (تا پایان
تأثیرات انقلاب اسلامی ایران
بر جهان اسلام)
(صفحه‌های ۱۰۷ تا ۱۳۰)

علوم و فنون ادبی

درس ۱۰: سبک‌شناسی
قرن‌های دهم و یازدهم
(سبک هندی)
درس ۱۱: پایه‌های آوایی
همسان دو لختی
درس ۱۲: کنایه
(صفحه‌های ۸۰ تا ۹۹)

ریاضی و آمار

آمار
درس ۱
(صفحه‌های ۵۵ تا ۶۲)

فلسفه

درس ۱۰:
چیستی انسان (۲)
درس ۱۱: انسان، موجود
اخلاق‌گرا
(تا پایان توضیحات مربوط
به کانت)
(صفحه‌های ۷۶ تا ۸۸)

جغرافیا

درس‌های ۹ و ۱۰
معنا و مفهوم ناحیه سیاسی
کشور، یک ناحیه سیاسی
(صفحه‌های ۱۱۶ تا ۱۴۰)

تاریخ

درس‌های ۱۴ و ۱۵
فرهنگ و تمدن در عصر
صفوی
قرون وسطا
(صفحه‌های ۱۴۸ تا ۱۷۲)

عربی

إِرحموا ثَلَاثًا
کل درس ۶
لا تَقْنَطُوا
متن و قواعد درس ۷
(صفحه‌های ۷۷ تا ۹۸)

پنجشنبه

۱۴۰۳/۰۱/۳۰

پاسخنامه آزمون الکترونیکی یازدهم انسانی – مرحله ۱۴

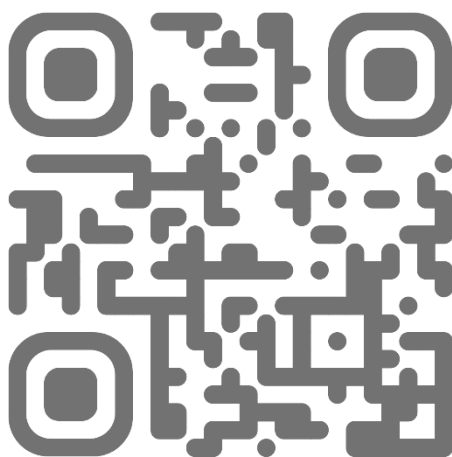
درس	مسئول درس	طراحان	ویراستاران
ریاضی	محمد نوربخش	ابراهیم نجفی - محمد نوربخش	امیرحسین ابومحسوب - نرجس تیمناک امیرحسین اذانی
زبان و ادبیات فارسی	حسن وسکری	حسن وسکری - ابوالفضل غلامی - مهران قندی عماد فیض آبادی	فاطمه عباسی - مریم پیروی کتایون صاحب‌نسق - محمد رزمی
علوم اجتماعی	الهام میرزایی	الهام میرزایی - فروغ تیموریان	فاطمه صفری - آزاده میرزایی
روان‌شناسی	الهه همایون‌زاده	الهه همایون‌زاده - مرتضی واعظ قاسمی	امیرحسین محمدپور - احسان کلاته
زبان عربی	هاله کریمی	کیارش پورمهدی - محمدصادق رضانی‌زاده محمدعلی تابانفر	کامران عبدالمهدی - مریم آقایاری
تاریخ	علی‌رضا کاهیدوند	علی‌رضا کاهیدوند	سارا خداوردیان - محمد رسایی امیرحسین اذانی
جغرافیا	حمیدرضا بهیاد	حمیدرضا بهیاد - حدیث طلوع‌مهر	زهرا فروغی - فرشید مشعریور
فلسفه	امیرمحمد نصیری	احمد منصوری	کیمیا طهماسبی - حسن صدری امیرحسین اذانی

مدیر آزمون: رسول خنجری

حق چاپ و تکثیر سوالات به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز «گروه ماز» مجاز می‌باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می‌شود.
به دلیل عدم رضایت تیم ماز، هرگونه استفاده غیرقانونی از دفترچه سوالات و پاسخنامه ماز برای تمامی اشخاص، شرعاً حرام است.

دوست مازی من، سلام!

برای اینکه ما نظرت رو در رابطه با آزمون بدونیم نیاز هست که در نظرسنجی شرکت کنی.
برای شرکت در نظرسنجی فقط کافیست روی لینک زیر بزنی یا QR کد زیر رو اسکن کنی تا صفحه
نظرسنجی برات باز بشه!
ممنون که نظرت رو به ما میگی و بهمون برای بهتر شدن آزمون ها کمک می کنی :

<https://B2n.ir/z13716>

مازی ها؛ میدونین که جلوی هر سوال ما براتون ویژگی و آدرس اون سوال رو میذاریم، حالا
واسه اینکه کامل یادش بگیرید میخوام براتون بگم که چجوری اینا رو براتون چیدیم:

(سطح سوال - سبک سوال - آدرس سوال)

آسان - متوسط - دشوار مفهومی - مساله و ... مثلاً: ۱۱۰۱ یعنی فصل ۱ پایه یازدهم

۱- چه تعداد از عبارات‌های زیر نادرست است؟

- الف: نمونه‌گیری از هزینه و سود خانوارها، یکی از مهم‌ترین طرح‌های آمارگیری در هر کشوری است.
ب: خط فقر کمینه درآمدی است که برای زندگی یک نفر در یک سال مورد نیاز است.
ج: خط فقر برابر است با نصف میانگین یا نصف میانه درآمد سالیانه افراد جامعه.
د: شاخص، یک معیار پراکندگی است که تغییرات نسبی در جامعه آماری را نشان می‌دهد.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

(آسان - مفهومی - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد:

هیچ‌کدام از عبارات‌های داده شده درست نیستند:

«الف»: در عبارت داده شده باید به جای کلمه سود کلمه «درآمد» به کار رود تا عبارت درست شود.

«ب»: خط فقر کمینه درآمدی است که برای زندگی یک فرد در یک ماه مورد نیاز است.

«ج»: برای تعیین خط فقر درآمد ماهیانه افراد جامعه را در نظر می‌گیریم.

«د»: شاخص، یک معیار آماری است نه معیار پراکندگی

گروه آموزشی ماز

۲- داده‌های ۳, ۱۰, ۲, ۸, ۴, ۷, ۹, ۶, ۴ درآمد کارگران یک شرکت برحسب میلیون تومان است. اگر خط فقر براساس میانگین برابر ۳ میلیون تومان باشد، میانه داده‌ها برحسب میلیون تومان کدام است؟

۶/۵ (۴)

۶ (۳)

۵/۵ (۲)

۵ (۱)

(آسان - محاسباتی - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۴

محاسبه خط فقر: برای محاسبه خط فقر از روش استفاده می‌شود.

الف) خط فقر برابر با نصف میانه: داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم اگر تعداد داده‌ها فرد باشد، داده وسطی برابر میانه است و اگر تعداد داده‌ها زوج باشد، میانگین دو داده وسطی برابر میانه است.

ب) خط فقر برابر با نصف میانگین: ابتدا میانگین داده‌ها را به دست می‌آوریم، سپس میانگین را نصف می‌کنیم. یعنی:

$$\bar{X} = \frac{X_1 + X_2 + \dots + X_n}{n}$$

$$\Rightarrow \text{خط فقر} = \frac{\bar{X}}{2}$$

پاسخ تشریحی:

$$\text{میانگین} = \frac{3+10+2+8+4+7+9+6+4}{10} = \frac{53+X}{10}$$

$$\text{خط فقر براساس میانگین} = \frac{\text{میانگین}}{2} \Rightarrow 3 = \frac{10}{2}$$

$$\Rightarrow 53+X=60 \Rightarrow X=7$$

داده‌های مرتب شده = ۲, ۳, ۴, ۴, ۶, ۷, ۷, ۸, ۹, ۱۰

$$\text{میانه} = \frac{6+7}{2} = \frac{13}{2} = 6.5$$

گروه آموزشی ماز

۳- جامعه‌ای را به سه بخش تقسیم کرده‌ایم. خط فقر به روش میانگین برای این سه بخش به ترتیب ۷۵۰ هزار تومان، ۱/۲۵ میلیون تومان و ۱/۷۵ میلیون تومان می‌باشد. اگر جمعیت این سه بخش به ترتیب ۶, ۱۰ و ۴ نفر باشد، خط فقر به روش میانگین برای کل جامعه چند میلیون تومان است؟

۲/۲ (۴)

۱/۲ (۳)

۱/۱ (۲)

۱ (۱)

(متوسط - محاسباتی - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۲

اگر میانگین چند جامعه را داشته باشیم با تعداد داده‌های متفاوت برای محاسبه میانگین کل به صورت زیر عمل می‌کنیم:

$$\bar{X}_1 = \frac{\text{مجموع داده‌ها}}{n} \quad , \quad \bar{X}_2 = \frac{\text{مجموع داده‌ها}}{n}$$

$\Rightarrow \bar{x}_2 \times m =$ مجموع داده‌های سری دوم و $\bar{x}_1 \times n =$ مجموع داده‌های سری اول

$$\Rightarrow \bar{x}_{\text{ج}} = \frac{\bar{x}_1 n + \bar{x}_2 m}{n + m}$$

پاسخ تشریحی:

میانگین در سه بخش جامعه به ترتیب $1/5$ ، $2/5$ و $3/5$ میلیون تومان بوده است. میانگین کل جامعه، از جمع درآمدها در سه بخش تقسیم بر تعداد کل تعیین خواهد شد:

$$\frac{\overbrace{(10 \times 1/5)}^{15} + \overbrace{(6 \times 2/5)}^{12} + \overbrace{(4 \times 3/5)}^{12}}{10 + 6 + 4} = \frac{44}{20} = 2/2$$

بنابراین خط فقر کل جامعه برابر است با:

$$\frac{2/2}{2} = 1/1$$

گروه آموزشی ماز

۴- برای داده‌های ۱، ۱۱، ۱۸۰، ۴، ۵، ۷، ۹، ۱۰، ۱، ۲ نسبت تقریبی خط فقر براساس میانگین به خط فقر بر اساس میانه و روش بهتر و دقیق‌تر برای بیان خط فقر به ترتیب کدام است؟

(۴) $3/38$ - میانگین

(۳) $3/38$ - میانه

(۲) $3/83$ - میانگین

(۱) $3/83$ - میانه

(متوسط - محاسباتی / مفهومی - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی:

داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

۱، ۱، ۲، ۴، ۵، ۷، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۸۰

$$\text{میان} = \frac{5+7}{2} = 6 \Rightarrow \text{خط فقر} = 3$$

$$\text{میانگین} = \frac{1+1+2+4+5+7+9+10+11+180}{10} = \frac{230}{10} = 23$$

$$\frac{23}{3} = \frac{23}{6} \approx 3/83 \Rightarrow \text{نسبت خط فقر به دو روش} = \frac{23}{3} \Rightarrow \text{خط فقر} = \frac{23}{3}$$

در اکثر موارد روش میانگین برای خط فقر مناسب است، اما زمانی که داده دورافتاده داشته باشیم، روش میانه بهتر و دقیق‌تر خواهد بود.

گروه آموزشی ماز

۵- کدام گزینه درست است؟

(۱) شاخص بهای کالا و خدمات براساس یک متغیر محاسبه می‌شود.

(۲) شاخص بهای کالا و خدمات به واحد اندازه‌گیری بستگی ندارد.

(۳) در نمودار شاخص بهای کالاها و خدمات، محور عرض‌ها نشان‌دهنده زمان است.

(۴) تغییر متوسط قیمت کالاها و خدمات در طول زندگی را شاخص می‌گویند.

(آسان - مفهومی - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی:

شاخص بهای کالا و خدمات به واحد اندازه‌گیری بستگی ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) شاخص بهای کالا و خدمات براساس تعداد زیادی (۳۰۰) متغیر محاسبه می‌شود.

۲) در نمودار شاخص بهای کالاها و خدمات، محور طول‌ها نشان‌دهنده زمان است.

۳) تغییر متوسط قیمت کالاها و خدمات در طول زمان را تورم می‌گویند.

گروه آموزشی ماز

- ۶- برای داده‌های ۱۰, ۵, ۷, ۸, ۵, ۶, ۱۰, ۱۵, ۱۱, ۸ چه تعداد از عبارت‌های زیر درست است؟
 الف: خط فقر براساس روش میانه برابر ۴/۲۵ می‌باشد.
 ب: خط فقر براساس روش میانگین برابر ۴ می‌باشد.
 ج: هیچ‌یک از داده‌ها زیر خط فقر نیستند.
 د: تفاضل مقدار خط فقر براساس دو روش میانگین و میانه برابر ۰/۲۵ می‌باشد.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - مفهومی / محاسباتی - ۱۱۰۳)

نکته: اگر فردی درآمد ماهانه کمتر از خط فقر محاسبه شده (نصف میانه یا نصف میانگین) داشته باشد، زیر خط فقر قرار دارد.

پاسخ شریعی

داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

۵, ۵, ۶, ۷, ۸, ۸, ۱۰, ۱۰, ۱۱, ۱۵

خط فقر \Rightarrow میانه = ۸

$$\text{میانگین} = \frac{۵+۵+۶+۷+۸+۸+۱۰+۱۰+۱۱+۱۵}{۱۰} = \frac{۸۵}{۱۰} = ۸/۵ \Rightarrow \text{خط فقر} = ۴/۲۵$$

تفاضل مقدار خط فقر به دو روش: $۴/۲۵ - ۴ = ۰/۲۵$

بنابراین فقط عبارات «ج» و «د» درست هستند.

گروه آموزشی ماز

- ۷- اگر تفاضل خط فقر به روش مناسب هر دسته، برای دو دسته داده $\{۱, ۱, ۲, ۳, ۴, ۷۰\}$ و $\{۳, ۴, ۵, ۶, ۸\}$ برابر ۱/۲۵ باشد، تفاضل میانه دو دسته داده کدام است؟ $(۳ < x < ۸)$

۲ (۴)

۱/۷۵ (۳)

۱/۵ (۲)

۱/۲۵ (۱)

پاسخ: گزینه ۴ (دشوار - محاسباتی - ۱۱۰۳)

نکته: اگر در بین داده‌ها، داده دور افتاده داشته باشیم (داده‌ای که بسیار بزرگتر یا بسیار کوچکتر از سایر داده‌ها باشد) در این حالت محاسبه خط فقر به روش نصف میانه مناسبتر است.

نکته: اگر داده‌ها به هم نزدیک باشند و داده دور افتاده نداشته باشیم، در این حالت خط فقر به روش نصف میانگین مناسبتر است.

پاسخ شریعی

۱, ۱, ۲, ۳, ۴, ۷۰

روش میانگین برای تعیین خط فقر در اکثر موارد بهتر است مگر این‌که داده دور افتاده داشته باشیم، در این صورت روش میانه مناسب خواهد بود:

$$\text{میانگین} = \frac{۲+۳}{۲} = ۲/۵ \Rightarrow \text{خط فقر} = \frac{۲/۵}{۲} = ۱/۲۵$$

$$\text{میانگین} = \frac{۲۶+x}{۶} \xrightarrow{\text{داده دور افتاده نداریم}} \frac{۲۶+x}{۶} \Rightarrow ۳ < x < ۸$$

$$\frac{۲۶+x}{۶} - \frac{۲}{۲} = ۱/۲۵ \Rightarrow \frac{۲۶+x}{۶} - ۱/۲۵ = ۱/۲۵$$

$$\frac{۲۶+x}{۶} = ۵ \Rightarrow x = ۴ \Rightarrow ۳, ۴, ۴, ۵, ۶, ۸$$

$$\text{میانگین} = \frac{۴+۵}{۲} = ۴/۵$$

بنابراین تفاضل میانه دو دسته داده برابر ۲ خواهد بود.

تذکره: دقت کنید که حالت $\frac{\text{میانگین}}{۲} - \frac{\text{میانه}}{۲} = ۱/۲۵$ امکان‌پذیر نیست، چون در این صورت میانگین دسته دوم برابر صفر می‌شود.

گروه آموزشی ماز

- ۸- اگر در داده‌های مرتب‌شده ۳/۶، ۳/۶، ۲/۸، b، a، ۱/۵، ۱، ۰/۹ خط فقر به روش میانه برابر ۱/۰۵ باشد، خط فقر به روش میانگین کدام است؟

۲/۲ (۴)

۲/۱ (۳)

۱/۱ (۲)

۱/۰۵ (۱)

$$0/9, 1/1/5, \underbrace{a, b}_{\text{میان}} , 2/8, 3/6, 3/6$$

$$\text{میان} = \frac{a+b}{2}$$

$$1/0.5 = \frac{\text{میان}}{2} = \text{خط فقر براساس روش میان}$$

$$\Rightarrow \frac{a+b}{2} = 2/1 \Rightarrow a+b = 4/2$$

$$\text{میانگین} = \frac{0/9 + 1/1/5 + \frac{a+b}{2} + 2/8 + 3/6 + 3/6}{8} = \frac{17/6}{8} = 2/2$$

$$\text{میانگین} = \frac{\text{میانگین}}{2} = \frac{2/2}{2} = 1/1 \quad \text{خط فقر براساس روش میانگین}$$

گروه آموزشی ماز

۹- چه تعداد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

الف: مجموع مبالغ پرداخت شده توسط مصرف‌کنندگان برای مجموعه‌ای از تعداد زیادی کالا و خدمات، در طول یک سال را شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی می‌گویند.

ب: از تفاضل شاخص در سال موردنظر از شاخص در سال پایه، افزایش قیمت‌ها در فاصله بین سال پایه و سال موردنظر به دست می‌آید که به آن نرخ تورم می‌گویند.

ج: شاخص پایه آموزش برابر است با حاصل ضرب تفاضل درصد کلمات دشوار و میانگین تعداد کلمات در هر جمله، در عدد ۰/۴.

(۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) صفر

هیچ کدام از عبارت‌های داده شده درست نیستند:

«الف»: قبل از عبارت داده شده باید کلمه «متوسط» اضافه شود تا عبارت درست باشد. (متوسط مبلغ پرداخت شده)

«ب»: در عبارت داده شده بعد از عبارت افزایش قیمت‌ها باید کلمه «به درصد» افزوده شود و تفاضل شاخص پایه از شاخص سال مورد نظر درست است تا عبارت درست شود.

«ج»: در عبارت داده شده به جای کلمه تفاضل باید کلمه «مجموع» باشد و از حاصل آن جزء صحیح بگیریم تا عبارت درست شود.

گروه آموزشی ماز

۱۰- در سید هزینه خانواری شامل دو کالای برنج و نان، میزان مصرف برنج ۳ برابر میزان مصرف نان است. در صورتی که قیمت برنج و نان به ترتیب در سال

پایه ۶۵۰۰ و ۵۰۰ و در سال موردنظر ۸۵۰۰ و ۱۰۰۰ تومان باشد، شاخص بهای این دو کالا در سال موردنظر کدام است؟

(۱) ۱۳۱/۵ (۲) ۱۳۲/۵ (۳) ۱۳۹/۵ (۴) ۱۴۰/۵

محاسبه شاخص بهای دو کالای A و B باهم:

$$100 \times \frac{\text{مجموع هزینه‌های هر دو کالا در سال جدید}}{\text{مجموع هزینه‌های هر دو کالا در سال پایه}} = \text{شاخص بهای دو کالا}$$

$$\begin{aligned} x: \text{میزان مصرف نان} & \quad 3x: \text{میزان مصرف برنج} \\ \text{شاخص بهای دو کالا در سال موردنظر} &= \frac{(x \times 1000) + (3x \times 8500)}{(x \times 500) + (3x \times 6500)} \times 100 \end{aligned}$$

$$= \frac{26500x}{20000x} \times 100 = \frac{265}{200} \times 100 = 1/325 \times 100 = 132/5$$

- ۱۱- قیمت گوشت در سال ۱۴۰۰ از قیمت آن در سال پایه ۸۳ درصد بیش تر است. شاخص قیمت گوشت در سال ۱۴۰۰ چقدر بوده است؟

۱۸۳ (۴)

۱۶۶ (۳)

۸۳ (۲)

۱۷ (۱)

(متوسط - محاسباتی - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی:

(شاخص بها در سال پایه) - (شاخص بها در سال موردنظر) = نرخ تورم

↓
۸۳

↓
x

↓
۱۰۰

$$x = 83 + 100 = 183$$

گروه آموزشی ماز

- ۱۲- نرخ تورم سبزی شامل دو کالای A و B در سال مورد نظر برابر k درصد است. قیمت این دو کالا نیز در سال پایه به ترتیب ۴۰۰ و ۴۰۰۰ و در سال موردنظر ۶۰۰ و ۶۰۰۰ است. اگر مقدار مصرف آن‌ها در سال به ترتیب ۲۰۰ و ۵۰ کیلوگرم باشد، مقدار k کدام است؟

۱۴۵ (۴)

۱۵۰ (۳)

۴۵ (۲)

۵۰ (۱)

(متوسط - محاسباتی - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی:

شاخص بهای دو کالای A و B را محاسبه می‌کنیم:

$$100 \times \frac{\text{هزینه‌های دو کالا در سال مورد نظر}}{\text{هزینه‌های دو کالا در سال پایه}} = \text{شاخص بهای دو کالا}$$

$$= \frac{600 \times 50 + 6000 \times 200}{400 \times 50 + 4000 \times 200} \times 100 = 150$$

$$\text{تورم دو کالا} = \frac{150 - 100}{100} \times 100 = 50\% \Rightarrow k = 50$$

گروه آموزشی ماز

- ۱۳- اگر شاخص کالای A در سال ۱۴۰۰ برابر ۱۲۰ و شاخص این کالا در سال ۱۴۰۲ برابر ۱۸۰ باشد، تورم این کالا در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال ۱۴۰۰ چند درصد است؟ (سال ۱۳۹۸ سال پایه است.)

۶۵ (۴)

۵۵ (۳)

۶۰ (۲)

۵۰ (۱)

(متوسط - محاسباتی - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۱

نکته ۱: شاخص در سال پایه همواره برابر ۱۰۰ است.

نکته ۲: اگر شاخص کالا در سال A برابر a و در سال موردنظر برابر b باشد و بخواهیم تورم کالا را در سال موردنظر نسبت به سال A به دست آوریم، داریم:

$$\text{تورم} = \frac{b - a}{a} \times 100$$

پاسخ تشریحی:

$$\text{درصد} = \frac{180 - 120}{120} \times 100 = \frac{60}{120} \times 100 = 50$$

گروه آموزشی ماز

- ۱۴- ۲۰ درصد از جمعیت ۶۰ میلیونی یک کشور کم‌تر از ۱۶ سال سن دارند. ۷۵ درصد از افراد بالای ۱۶ سال در این کشور تحصیلات دانشگاهی دارند و تعداد بیکاران با تحصیلات دانشگاهی دو برابر بیکاران فاقد تحصیلات دانشگاهی است. اگر نرخ بیکاری در این کشور ۲۵ درصد باشد، نرخ بیکاری افراد با تحصیلات دانشگاهی چند درصد است؟

۲۳/۲۳ (۴)

۲۲/۲۲ (۳)

۲۱/۴ (۲)

۲۰/۳ (۱)

(دشوار - محاسباتی - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۳

نرخ بیکاری: برای محاسبه نرخ بیکاری داریم:

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100$$

در این رابطه جمعیت فعال به افراد بالای ۱۶ سال گفته می‌شود. بیکار به فردی بالای ۱۶ سال می‌گویند که به‌طور موقت بیکار شده یا در جست‌وجوی شغل باشد، یا منتظر شروع یک کار جدید از تاریخ مشخص باشد.

پاسخ تشریحی:

باید ۸۰ درصد جمعیت کشور، ۱۶ سال یا بیش‌تر داشته باشند:

$$\frac{80}{100} \times 60 = 48 \text{ (میلیون نفر)}$$

چون نرخ بیکاری ۲۵ درصد است، تعداد افراد بیکار را می‌توان به‌صورت زیر محاسبه کرد:

$$\frac{x}{48} \times 100 = 25 \Rightarrow x = \frac{25 \times 48}{100} = 12 \text{ (میلیون نفر)}$$

اگر تعداد بیکاران فاقد تحصیلات a باشد، تعداد بیکاران با تحصیلات دانشگاهی ۲a خواهد بود:

$$a + 2a = 12 \Rightarrow 3a = 12 \Rightarrow a = 4 \text{ (میلیون نفر)}$$

در نتیجه (میلیون نفر) $12 - 4 = 8$ افراد بیکار با تحصیلات دانشگاهی داریم و تعداد کل آن‌ها برابر است با:

$$\frac{75}{100} \times 48 = 36 \text{ (میلیون نفر)}$$

بنابراین نرخ بیکاری آن‌ها برابر است با:

$$\frac{8}{36} \times 100 = \frac{100}{36} = 22/22$$

گروه آموزشی ماز

۱۵- چه تعداد از عبارتهای زیر درست است؟

الف: کتابی با متوسط طول جملات ۱۰ کلمه‌ای و ۱۷ درصد کلمات دشوار، برای پایه دهم مناسب است.

ب: کتابی با متوسط طول جملات ۸ کلمه‌ای و ۲۰ درصد کلمات دشوار، برای پایه دوازدهم مناسب است.

ج: کتابی با متوسط طول جملات ۲۰ کلمه‌ای و ۶ درصد کلمات دشوار، برای پایه یازدهم مناسب است.

د: کتابی با متوسط طول جملات ۹ کلمه‌ای و ۱۴ درصد کلمات دشوار، برای پایه دهم مناسب است.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

(متوسط - محاسباتی - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۱

نکته: خوانایی متن میزان سهولت درک متن از طریق انتخاب واژه‌های مناسب و رعایت دستور نگارش است.

نکته: برای محاسبه شاخص پایه آموزش از رابطه زیر استفاده می‌کنیم:

$$[(4 \times (\text{میانگین تعداد کلمات در هر جمله} + \text{درصد کلمات دشوار}))]$$

بررسی موارد:

$$[(4 \times (\text{میانگین تعداد کلمات در هر جمله} + \text{درصد کلمات دشوار}))] = [(4 \times (17 + 10))] = [4 \times 27] = [108] = 10 \text{ پایه دهم}$$

$$\text{الف: } [(4 \times (17 + 10))] = [4 \times 27] = [108] = 10 \text{ پایه دهم} \checkmark$$

$$\text{ب: } [(4 \times (20 + 8))] = [4 \times 28] = [112] = 11 \text{ پایه یازدهم} \times$$

$$\text{ج: } [(4 \times (6 + 20))] = [4 \times 26] = [104] = 10 \text{ پایه دهم} \times$$

$$\text{د: } [(4 \times (14 + 9))] = [4 \times 23] = [92] = 9 \text{ پایه نهم} \times$$

گروه آموزشی ماز

۱۶- همه گزینه‌ها درباره سبک هندی درست‌اند، به جز:

- (۱) سبک هندی از اوایل قرن یازدهم تا اواسط قرن دوازدهم هجری قمری به مدت ۱۵۰ سال در تاریخ ادبیات فارسی رواج داشت.
- (۲) حکومت صفوی به شعر مدحی و درباری و عاشقانه بهایی نمی‌داد و از طرف دیگر با آموزه‌های سنتی عرفانی نیز در تضاد بود.
- (۳) در این دوره، شعر از حوزه تصرف شاعران باسواد و آگاه به فنون ادب خارج شد و نزد پیشه‌وران و بازاریان رونق گرفت.
- (۴) با رفتن شعر به میان عامه مردم، شاعران به تکرار موضوعات و تمثیل‌های کهن در شعر ادامه دادند.

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - خط به خط - تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی)

پاسخ تشریحی:

شاعران به موضوع‌هایی مثل اندرز، مضمون‌آفرینی و باریک‌اندیشی روی آوردند و تبدیل موضوعات کهن به مضامین تازه و در حقیقت بازسازی اندرزها و تمثیل‌های کهن به شیوه‌های نو در میان شاعران رواج یافت.

گروه آموزشی ماز

۱۷- موضوع آثار زیر، به ترتیب در کدام گزینه «تماماً» درست است؟

«جامع عباسی، مجالس المؤمنین، عالم‌آرای عباسی، رشحات عین الحیات»

- (۱) فقه، زندگی‌نامه، تاریخ، عرفان
- (۲) فقه، عرفان، تاریخ، زندگی‌نامه
- (۳) تاریخ، زندگی‌نامه، فقه، عرفان
- (۴) تاریخ، عرفان، فقه، زندگی‌نامه

پاسخ: گزینه ۱ (متوسط - خط به خط - تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی)

پاسخ تشریحی:

در فقه: جامع عباسی از شیخ بهایی.
در زندگی‌نامه: مجالس المؤمنین از قاضی نورالله شوشتری
در تاریخ: تذکره شاه طهماسب از شاه طهماسب صفوی
در عرفان: رشحات عین‌الحیات از علی بن حسین واعظ کاشفی

نوع نثر	ویژگی‌ها	نمونه‌ها
نثر ساده	(۱) این نثر (در سادگی و روانی) مثل نثر بلعمی نیست. (۲) در آمیختگی شعر و نثر (۳) لغات و ترکیبات عربی (۴) اشاره به آیات و احادیث	تألیف در خارج از ایران: کتب دارالشکوه ← هند شرفنامه بدلیسی ← عثمانی بدایع الوقایع ← ماوراءالنهر تألیف در داخل ایران: تذکره شاه طهماسب، از شاه طهماسب صفوی ← تاریخ عالم‌آرای عباسی، از اسکندربیک ترکمان ← تاریخ رشحات عین‌الحیات، از علی‌بن حسین واعظ کاشفی ← عرفان مجالس المؤمنین، از قاضی نورالله شوشتری ← زندگی‌نامه جامع عباسی، از شیخ بهایی ← فقه
نثر بینابین	(۱) نثری نه چندان ساده، نه چندان دشوار (۲) قصد نویسنده: آسان‌نویسی	حبیب‌السیر از خواندمیر احسن‌التواریخ از حسن‌بیک روملو
نثر مصنوع	(۱) استفاده از نثر مصنوع در فرمان‌ها و منشآت و دیباچه کتاب‌ها (۲) نداشتن حلاوت و فخامت نثر فنی قرن‌های ششم و هفتم (۳) وجود تکلف، بی‌ذوقی، غلط‌پردازی	دیباچه شرفنامه بدلیسی عباس‌نامه از وحید قزوینی محبوب‌القلوب از میرزا برخوردار فراهی

۱۸- ویژگی‌های ادبی شعر سبک هندی در همه ابیات مشهود است، به جز:

- (۱) وقتی کمند زلفت، دیگر کمان ابرو
- (۲) نیست در دنبال چشم شور عیش تلخ را
- (۳) از صفای سینه ما گرچه داغ است آفتاب
- (۴) ریخت تا دندان، ز هم پاشید اوراق دلم

پاسخ: گزینه ۱ (متوسط - مفهومی - تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی)

پاسخ تشریحی:

در این بیت، آرایه‌های پرکاربرد سبک هندی چون حس‌آمیزی، حسن‌تعلیل، اسلوب‌معاذله و تمثیل وجود ندارد. در ضمن بیت دارای آرایه «لف و نشر» است که از آرایه‌های محبوب سبک هندی نیست.

تکنیک حل تست:

در تشخیص سبک‌های شعر و نثر، برخی ویژگی‌ها از یک قلمرو بخصوص به‌مراتب مفیدتر و کارآمدترند. در سبک خراسانی، واژگان و دستور زبان کهن و مهجور، و سپس مضمون‌های عینی، زمینی و... روشن‌گر است. در سبک عراقی، قلمرو فکری شاخص‌تر است. در سبک هندی، آرایه‌های ادبی پرکاربرد سبک هندی بهترین و مفیدترین ابزار تشخیص ابیات هندی هستند. پس از آن، گاهی طراح به سراغ واژه‌های خاص این دوره می‌رود که در کتاب هم چندتایی از آنها ذکر شده‌است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲ «تلخ بودن عیش» آرایه حس‌آمیزی دارد.
- ۳ آرایه حسن‌تعلیل دیده می‌شود؛ دلیل داغ بودن آفتاب را صفای سینه شاعر می‌داند.
- ۴ اسلوب‌معاذله به کار رفته است. مصراع دوم مصداقی است برای موضوع مطرح شده در مصراع اول.

گروه آموزشی ماز

۱۹- کدام گزینه در ارتباط با ویژگی فکری نثر سبک هندی نادرست است؟

- (۱) کاربرد شعرهای ضعیف در متن کتاب‌های نثر - که غالباً سروده خود مؤلفان است - رواج داشته است.
- (۲) آمیزش زبان فارسی با دیگر زبان‌ها (مغولی، ترکی، عربی و...) نگارش کتاب‌هایی با عنوان فرهنگ لغت را در این دوره رواج داد.
- (۳) تاریخ‌نویسی در این دوره به سبب علایق شدید پادشاهان صفوی به ثبت وقایع مربوط به پدران و اجدادشان رواج یافت.
- (۴) تواریخ عمومی این دوره در کنار نهادهای سیاسی و فرهنگی صفویه در جهت نهادینه کردن فرهنگ تشیع گام برداشتند.

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - خط به خط - تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی)

پاسخ تشریحی:

به‌علت کاهش نویسندگان توانمند، تاریخ‌نگاری نیز در این دوره افت کرد.

ویژگی‌های فکری	ویژگی‌های ادبی	ویژگی‌های زبانی
<ul style="list-style-type: none"> • خالی ماندن کشور از نویسندگان قوی دست حتی در عصر اعتلای صفوی به خاطر: • تأثیر فساد و تیره‌بختی چند قرن گذشته • گشتار مردم و فرار دسته‌جمعی افراد آزاده و باذوق • مرگ و میر مردم از گرسنگی و فقر • اثرپذیرفتن تاریخ‌نگاری از وضع جامعه • تواریخ عمومی ← نهاده‌کردن فرهنگ تشیع 	<ul style="list-style-type: none"> • نزدیکی به زبان عامیانه ← فاقد ارزش والای ادبی • بروز تصنع و تکلف در متون کاملاً ادبی • شدت یافتن انحطاط ادبی نسبت به دوره تیموری • رواج بیشتر استفاده از آیات، احادیث، روایات عربی مکرر و بی‌روح؛ رواج آرایه تلمیح • بی‌دقتی در ذکر تاریخ و حوادث تاریخی • کاربرد شعرهای ضعیف مؤلفان در متن آثار نثر • رواج مدح و چاپلوسی • بی‌رونق شدن نثر • نگارش کتاب‌های فرهنگ لغت 	<ul style="list-style-type: none"> • درآمیختگی نظم و نثر • کاربرد وجه وصفی • جمع‌بستن واژگان عربی و حتی فارسی با علامت جمع عربی «ات» • مطابقت صفت و موصوف • آوردن تتابع اضافات برای تعارف و تمجید از بزرگان یا به سبب قرینه‌پردازی و موازنه • طولانی‌بودن جملات • کاربرد افعال با پیشوندهای متعدّد • فراوانی لغات ترکی و مغولی

گروه آموزشی ماز

۲۰- انتساب چند اثر به پدیدآورنده آن «غلط» است؟

«جامع‌التواریخ: حسن بیگ روملو (عباس‌نامه: وحید قزوینی) (محبوب‌القلوب: قاضی نورالله شوشتری) (حبیب‌السیر: خواندمیر) (تذکره شاه طهماسب: اسکندربیگ ترکمان) (رشحات عین‌الحیات: علی بن حسین واعظ کاشفی)»

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

پاسخ: گزینه ۳ (دشوار - خط به خط - تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی)

جامع‌التواریخ: خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی
محبوب‌القلوب: میرزا برخوردار فراهی
تذکره شاه طهماسب: شاه طهماسب صفوی
احسن‌التواریخ: حسن بیگ روملو
مجالس المؤمنین از قاضی نورالله شوشتری
عالم‌آرای عباسی از اسکندربیگ ترکمان

گروه آموزشی ماز

۲۱- از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام یک از قسمت‌های مشخص‌شده، نادرست است؟

«نثر دوره صفویه از دیدگاه ادبی ارزش والایی ندارد؛ زیرا به زبان عامیانه نزدیک است و متن‌های ادبی نیز با تصنع و تکلف همراه است. انحطاط ادبی در این زمان از دوره تیموری بیشتر شده است. استفاده از آیات، احادیث و عبارات عربی کاهشی یافته و در آرایه تلمیح نمودار شده است.»

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

پاسخ: گزینه ۳ (آسان - خط به خط - تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی)

نثر دوره صفویه از دیدگاه ادبی ارزش والایی ندارد؛ زیرا به زبان عامیانه نزدیک است و متن‌های ادبی نیز با تصنع و تکلف همراه است. انحطاط ادبی در این زمان از دوره تیموری بیشتر شده است. استفاده از آیات، احادیث و عبارات عربی رواج بیشتر یافته و در آرایه تلمیح نمودار شده است.

گروه آموزشی ماز

۲۲- در مورد شعر سبک هندی چند مورد از موارد زیر نادرست است؟

الف: حفظ چارچوب و مختصات زبان قدیم
ب: رواج لغات عربی
ج: طبیعی بودن تکرار قافیه در غزل
د: صورت‌گرا بودن شعر هندی
ه: واقع‌گرا بودن زبان سبک هندی

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

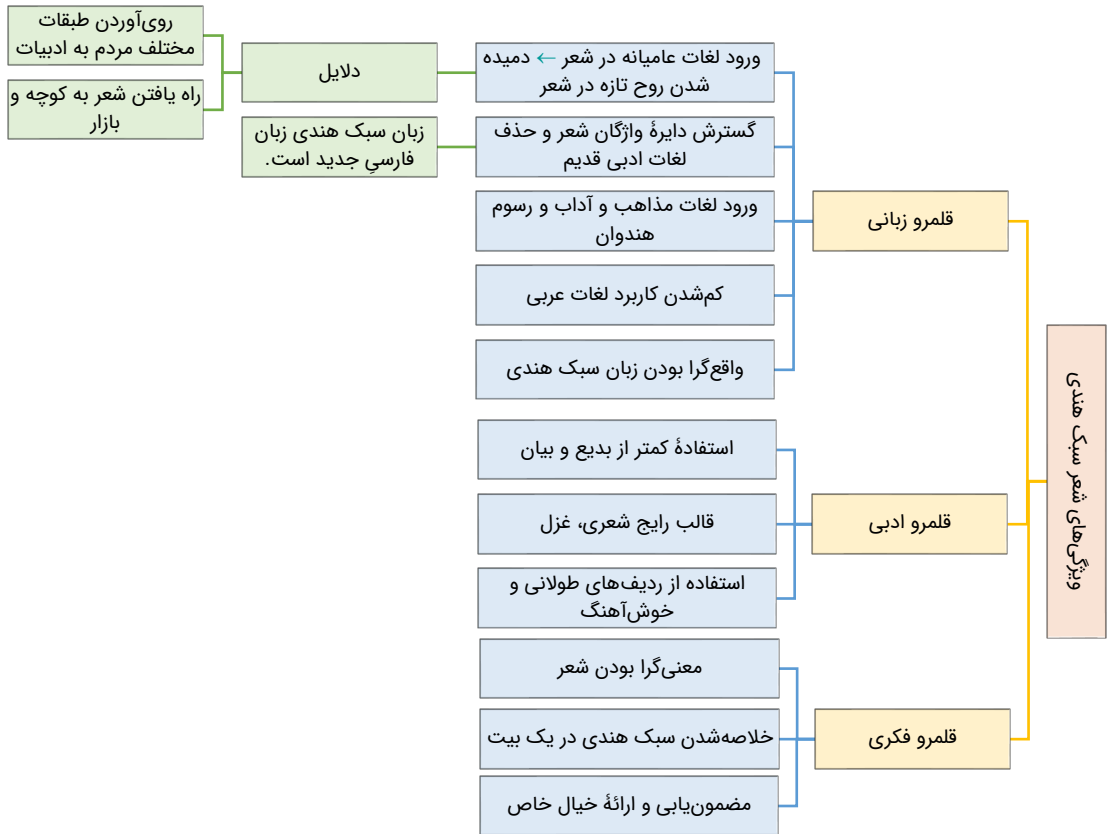

(دشوار - خط به خط - تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سایر موارد:

- «الف»: زبان شعر سبک هندی، زبان جدید فارسی است و از مختصات زبان قدیم مخصوصاً سبک خراسانی در آن خبری نیست.
- «ب»: در این دوره با از بین رفتن سلطه حکومت بغداد بر ایران، کاربرد لغات عربی کم شد.
- «د»: شعر هندی شعری معنی‌گراست، نه صورت‌گرا.

گروه آموزشی ماز

۲۳- نثر کدام آثار، به ترتیب «ساده، بینابین و مصنوع» است؟

- (۱) عباس‌نامه، مجالس‌المؤمنین، رشحات عین الحیات
(۲) عالم‌آرای عباسی، محبوب‌القلوب، عیار دانش
(۳) جامع‌عباسی، احسن‌التواریخ، عباس‌نامه
(۴) شرفنامه بدلیسی، حبیب‌السیر، عالم‌آرای عباسی

(دشوار - خط به خط - تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی:

کتاب «جامع‌عباسی» به نثر ساده، کتاب «احسن‌التواریخ» به نثر بینابین و کتاب «عباس‌نامه» به نثر مصنوع نوشته شده است.

کتاب شرفنامه بدلیسی به نثر ساده نوشته شده؛ ولی دیباچه آن به نثر مصنوع است.

گروه آموزشی ماز

۲۴- وزن عروضی مصراع «چند بکردی طواف گرد جهان از گزاف» با کدام مصراع همسان است؟

- (۱) نظری نیست، به حال منت ای ماه، چرا؟
(۲) می‌کشم دردی که درمانیش نیست
(۳) صحبت گل را رها کرده به بوی گللاب
(۴) نسیم صبح من از مشرق امید دمید

(آسان - ترکیبی - عروض و قافیه)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی:

وزن مصراع صورت سؤال و گزینه ۳ یکسان است: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

صورت سؤال:	چَن	د	ب	کَر	دِی	طَ	وَف	گَر	د	جَ	هَان	عَزَ	گَ	زَاف
	-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-
گزینه ۳:	صَح	بَ	تَ	گَل	رَا	رَ	هَا	کَر	دَ	بَ	بُو	یَتَ	گَ	لَاب
	-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱

نظری نیست، به حال منت ای ماه، چرا؟: فعلاتن فعلاتن فعلن

نَ	ظَ	رِی	نِی	سَـ	بَـ	حَـ	لَـ	مَـ	نَـ	تِی	مَـ	هَـ	چَـ	رَـ
U	U	-	-	U	U	-	U	U	U	-	-	U	U	-

۲

می کشم دردی که درمانیش، نیست: فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

مِی	کَـ	شَمَـ	دَرَـ	دِی	کَـ	دَرَـ	مَـ	نِی	شَـ	نِیست
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-

۴

نسیم صبح من، از مشرق امید دمید: مفاعلتن فاعلتن مفاعلتن فعلن

نَـ	سِی	مَـ	صَبَـ	حَـ	مَـ	نَـ	مَـ	رَـ	قِی	عَـ	مِی	دَـ	دَـ	مِید
U	-	U	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-

گروه آموزشی ماز

۲۵- کدام بیت را به دو صورت می توان تقسیم بندی هجایی کرد؟

ما به فلک می‌رویم، عزم تماشا که راست
در من نگر، در من نگر، بهر تو غمخوار آمدم
که تخم سـخن را پراکنده‌ام
شاید که چو وابینی، خیر تو در این باشد

۱) هر نفس آواز عشق، می‌رسد از چپ و راست
۲) باز آمدم باز آمدم، از پیش آن یار آمدم
۳) نمیرم از این پس که من زنده‌ام
۴) غمناک نباید بود، از طعن حسود ای دل

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - ترکیبی - عروض و قافیه)

پاسخ تشریحی:

پایه‌های آوایی:	غَم نا ک	نَ با یَد بود	اَز طَـعِـنَ	حَ سو دِی دِل
نشانه‌های هجایی:	U - -	U - - -	- U - -	U - - -
پایه‌های آوایی:	شَا یَد کِ	چَ وَا بِی نِی	خِی رَ تَـ	دَ رِین با شَد
نشانه‌های هجایی:	U - -	U - - -	U - - -	U - - -
وزن اول:	مفعول	مفاعیلن	مفعول	مفاعیلن
وزن دوم:	مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن			

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱

پایه‌های آوایی:	هَر نَ فَـسا	وَا زِ عِشْقِ	مِی رَ سَ دَرَ	چَـپ پُـراست
نشانه‌های هجایی:	- U U -	- U -	- U U -	- U -
پایه‌های آوایی:	مَـا بَـفـدَـلَک	مِی رَ وِیم	عَـز مَ تَـما	شَا کِـراست
نشانه‌های هجایی:	- U U -	- U -	- U U -	- U -
وزن:	مفتعلن	فاعلتن	مفتعلن	فاعلتن

۲

پایه‌های آوایی:	بَا زَا مَ دَمَ	بَا زَا مَ دَمَ	عَـز پِی شِـاَن	یَا رَا مَ دَمَ
نشانه‌های هجایی:	- U - -	- U - -	- U - -	- U - -
پایه‌های آوایی:	دَر مَن نَ گَر	دَر مَن نَ گَر	بَـه رَ تَـ غَمَ	خَا رَا مَ دَمَ
نشانه‌های هجایی:	- U - -	- U - -	- U - -	- U - -
وزن:	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن

۳

پایه‌های آوایی:	نَ مِی رَمَ	عَـزِین پَسَ	کِ مَن زَنَ	دِـعَمَ
نشانه‌های هجایی:	- U - -	- U - -	- U - -	- U -
پایه‌های آوایی:	کِ تَخـمَ	سُ خَن را	پَـرا کَن	دِـعَمَ
نشانه‌های هجایی:	- U - -	- U - -	- U - -	- U -
وزن:	فعولن	فعولن	فعولن	فعولن

۲۶- ابیات کدام گزینه هم وزن هستند؟

الف: اگر تو ز آموختن سر بتابی

ب: ز چشم شوخ تو جان کی توان برد

ج: از آن رنگ رخ، خون در دل افتاد

د: در هوایت بی قرارم روز و شب

(۱) «الف» - «د»

(۲) «ب» - «ج»

(۳) «الف» - «ب»

(۴) «ج» - «د»

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - ترکیبی - عروض و قافیه)

ابیات شماره «ب» و «ج» بر وزن «مفاعیلن مفاعیلن مفاعی (=فعولن)» است:

«ب»:

پایه‌های آوایی:	ز چش م شو	خ ت جان کی	ت وان بُرد
نشانه‌های هجایی:	U - - -	U - - -	U - -
پایه‌های آوایی:	ک دا یم با	ک مان عن در	ک می نست
نشانه‌های هجایی:	U - - -	U - - -	U - -
وزن:	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعی (=فعولن)

«ج»:

پایه‌های آوایی:	ء زان رن گ	ر خم خون در	د لف تاد
نشانه‌های هجایی:	U - - -	U - - -	U - -
پایه‌های آوایی:	و زان گل شن	ب خار م بُ	ت لا کرد
نشانه‌های هجایی:	U - - -	U - - -	U - -
وزن:	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعی (=فعولن)

بررسی سایر موارد:

«الف»:

پایه‌های آوایی:	ا گر ت	ز ا مو	خ تن سر	ن تا بی
نشانه‌های هجایی:	U - - -	U - -	U - -	U -
پایه‌های آوایی:	ن جو ید	س ر ت	ه می سر	و ری را
نشانه‌های هجایی:	U - -	U - -	U - -	U -
وزن:	فعولن	فعولن	فعولن	فعولن

«د»:

پایه‌های آوایی:	در ه و ا یت	بی ق را رم	رو ز شب
نشانه‌های هجایی:	U - -	U - -	U -
پایه‌های آوایی:	سر ز کو یت	بر ن دا رم	رو ز شب
نشانه‌های هجایی:	U - -	U - -	U -
وزن:	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلن

گروه آموزشی ماز

۲۷- کدام بیت در وزن دوری سروده شده است؟

(۱) سحر چون خسرو خاور علم بر کوهساران زد

(۲) ای شاهد قدسی، که کشد بند نقابت؟

(۳) شاه‌دان گر دلبری زین سان کنند

(۴) تا دل هرزه‌گرد من رفت به چین زلف او

به دستِ مرحمت یارم در امیدواران زد
وی مرغِ بهشتی، که دهد دانه و آبت؟
زاهدان را رخنه در ایمان کنند
زان سفر دراز خود عزم وطن نمی‌کند

(آسان - ترکیبی - عروض و قافیه)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی:

پایه‌های آوایی:	تا دِل هَر	زِ گَر دِ مَن	رَف ت بِ چِ	نِ زُل فِ ءِو
نشانه‌های هجایی:	- U U -	- U - U	- U U -	- U - U
پایه‌های آوایی:	زَان سَ فَ ر	دِ رَا زِ خُد	عَ زِ م وَ طِن	نِ مِی کُ نَد
نشانه‌های هجایی:	- U U -	- U - U	- U U -	- U - U
وزن:	مفتعلن	مفاعِلن	مفتعلن	مفاعِلن

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱

پایه‌های آوایی:	سَ حَر چُن خُس	رُ وِ خَا وَر	عَ لَم بَر کو	ه سا ران زَد
نشانه‌های هجایی:	- - - U	- - - U	- - - U	- - - U
پایه‌های آوایی:	بِ دَس تِ مَر	حَ مَت یا رَم	دَر ءُم می	دِ وَا ران زَد
نشانه‌های هجایی:	- - - U	- - - U	- - - U	- - - U
وزن:	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن

۲

پایه‌های آوایی:	ءِی شَا ه	دِ قُد سی کِ	کَ شَد بِنِ دِ	نِ قَا بَت
نشانه‌های هجایی:	U - -	U - - U	U - - U	- - - U
پایه‌های آوایی:	وِی مُرَغ	بِ هِش تِی کِ	دَ هَد دا نِ	وُءَا بَت
نشانه‌های هجایی:	U - -	U - - U	U - - U	- - - U
وزن:	مفعول	مفاعِلن	مفاعِلن	فعولن (مستفعل مستفعل مستفعل مستف (فع لن))

۳

پایه‌های آوایی:	شَا هِ دَان گَر	دِل بَ رِی زِین	سَان کُ نَد
نشانه‌های هجایی:	- - - U	- - - U	- U -
پایه‌های آوایی:	زَا هِ دَان را	رِخ نِ دَرِی	مَان کُ نَد
نشانه‌های هجایی:	- - - U	- - - U	- U -
وزن:	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعِلن

گروه آموزشی ماز

۲۸- کدام بیت را نمی‌توان به دو شکل دسته‌بندی هجایی کرد؟

۱) ای باد بامدادی، خوش می‌روی به شادی
۲) طالع اگر مدد دهد، دامنش آورم به کف
۳) هان ای دل عبرت بین، از دیده عبرکن هان
۴) یک عمر دور و تنها، تنها به جرم اینکه

(متوسط - ترکیبی - عروض و قافیه)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی:

بیت گزینه ۲ «۲» بر وزن «مفتعلن مفاعِلن مفتعلن مفاعِلن» است و به دو صورت قابل دسته‌بندی هجایی نیست.

پایه‌های آوایی:	طال عَ گَر	مَ دَد کُ نَد	دَا مَ نَ شَا	وَرَم بِ کَف
نشانه‌های هجایی:	- U U -	- U - U	- U U -	- U - U
پایه‌های آوایی:	گَر بِ کِ شَم	زَ هِی طَ رَب	وَر بِ کُ شَد	زَ هِی شَ رَف
نشانه‌های هجایی:	- U U -	- U - U	- U U -	- U - U
وزن:	مفتعلن	مفاعِلن	مفتعلن	مفاعِلن

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱

پایه‌های آوایی:	ءِ با دِ	با مِ دا دی	خُش می رَ	وی بِ شادی
نشانه‌های هجایی:	U - -	- - U -	U - -	- - U -
پایه‌های آوایی:	پی وَن دِ	روح کَر دی	پِی غا مِ	دو ست دا دی
نشانه‌های هجایی:	U - -	- - U -	U - -	- - U -
وزن ۱:	مفعول	فاعلاتن	مفعول	فاعلاتن
وزن ۲:	مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن			

۳

پایه‌های آوایی:	هانِ عِ دِ	لِ عِ بَرَتِ بین	عَ بَر کُن هان	
نشانه‌های هجایی:	U - -	- - - U	U - -	- - - U
پایه‌های آوایی:	ءِی وَانِ	مَدَا پِن را	ءِی عِ بَرَتِ دان	
نشانه‌های هجایی:	U - -	- - - U	U - -	- - - U
وزن ۱:	مفعول	مفاعیلن	مفعول	مفاعیلن
وزن ۲:	مستفعلن مفعولن مستفعلن مفعولن			

۴

پایه‌های آوایی:	یک عُم ر	دو رُ تَن ها	تَن ها بِ	جُرِمِ این کِ
نشانه‌های هجایی:	U - -	- - U -	U - -	- - U -
پایه‌های آوایی:	ءِو سَر سِ	پُر دِ می خاست	مَن دِلِ سِ	پُر دِ بو دَم
نشانه‌های هجایی:	U - -	- - U -	U - -	- - U -
وزن ۱:	مفعول	فاعلاتن	مفعول	فاعلاتن
وزن ۲:	مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن			

گروه آموزشی ماز

۲۹- کدام بیت بر وزن همسان دولختی (دوری) «- - U - U - - / - - U - U - -» سروده شده است؟

۱) دگر رغبت کجا ماند کسی را سوی هشیاری
 ۲) گر قصد جفا داری اینک من و اینک سر
 ۳) وقتی دل سودایی می‌رفت به بستان‌ها
 ۴) وقتی کمند زلفت دیگر کمان ابرو

چو بیند دست در آغوش مستان سحرخیزت
 و راه وفا داری جان در قدمت ریزم
 بی‌خویشتم کردی بوی گل و ریحان‌ها
 این می‌کشد به زورم و آن می‌کشد به زاری

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - ترکیبی - عروض و قافیه)

پاسخ تشریحی:

پایه‌های آوایی:	وَق تِی کَ	مَن دِ زُل فَت	دی گَر کَ	ما نِ عَ بِ رو
نشانه‌های هجایی:	U - -	- - U -	U - -	- - U -
پایه‌های آوایی:	ءِین می کِ	شَد بِ زو رَم	وا نِ می کُ	شَد بِ زاری
نشانه‌های هجایی:	U - -	- - U -	U - -	- - U -
وزن:	مفعول	فاعلاتن	مفعول	فاعلاتن (مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱

پایه‌های آوایی:	دِ گَر رَغ بَت	کُ جا ما نَد	کُ سی را سو	یِ هُش یاری
نشانه‌های هجایی:	- - - U	- - - U	- - - U	- - - U
پایه‌های آوایی:	چُ بی نَد دَس	تِ دَرِ ا غو	شِ مَس تانِ	سَ حَر خِ زَت
نشانه‌های هجایی:	- - - U	- - - U	- - - U	- - - U
وزن:	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن

پایه‌های آوایی:	گَر قَصَدِ	جَ فا دا ری	عِ نَک مَ	وَر راه وفا داری جان در قدمت ریزم
نشانه‌های هجایی:	U - -	U - - -	U - -	U - - -
پایه‌های آوایی:	وَر راه	و فا دا ری	جَ نَ دَر قَ	دَمَت ری زَم
نشانه‌های هجایی:	U - -	U - - -	U - -	U - - -
وزن:	مفعول	مفاعیلن	مفعول	مفاعیلن (مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن)

پایه‌های آوایی:	وَقِ تی دِ	لِ سو دا یی	مِی رَ ف ت	بِی خویشتنم کردی بوی گل و ریحان‌ها
نشانه‌های هجایی:	U - -	U - - -	U - -	U - - -
پایه‌های آوایی:	بِی خِی ش	تَ نَم کَر دی	بِو ی گُ	لُ ری حان ها
نشانه‌های هجایی:	U - -	U - - -	U - -	U - - -
وزن:	مفعول	مفاعیلن	مفعول	مفاعیلن (مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن)

گروه آموزشی ماز

۳۰- وزن چند مصراع از مصراع‌های زیر دولختی است؟

الف: باغ سلام می‌کند، سرو قیام می‌کند

ب: ای صاحب کرامت، شکرانه سلامت

ج: ای دوست شکر خوشتر یا آن که شکر سازد؟

د: عمریست تا من در طلب، هر روز گامی می‌زنم

ه: مدامم مست می‌دارد نسیم جعد گیسویت

(۴) چهار مصراع

(۳) سه مصراع

(۲) دو مصراع

(۱) یک مصراع

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - ترکیبی - عروض و قافیه)

الف: باغ سلام می‌کند، سرو قیام می‌کند

پایه‌های آوایی:	با غ سَ لا	مِی کُ نَد	سَ ر و قِ یا	مِی کُ نَد
نشانه‌های هجایی:	U U -	U - U	U U -	U - U
وزن:	مفتعلن	مفاعیلن	مفتعلن	مفاعیلن

ب: ای صاحب کرامت، شکرانه سلامت

پایه‌های آوایی:	عِی صا ح	بِ کِ را مَت	شُک را ن	یِ سَ لا مَت
نشانه‌های هجایی:	U - -	U - -	U - -	U - -
وزن:	مفعول	فاعلاتن	مفعول	فاعلاتن (مستفعلن فاعولن مستفعلن فاعولن)

ج: ای دوست شکر خوشتر یا آن که شکر سازد؟

پایه‌های آوایی:	عِی دو ست	شِ کَر خُش تَر	یا اَن کِ	شِ کَر سا زَد
نشانه‌های هجایی:	U - -	U - - -	U - -	U - - -
وزن:	مفعول	مفاعیلن	مفعول	مفاعیلن (مستفعلن مفعولن مستفعلن مفعولن)

د: عمریست تا من در طلب، هر روز گامی می‌زنم

پایه‌های آوایی:	عَم ری ست تا	مَن دَر طَلَب	هَر رَ و ز گا	مِی زَنَم
نشانه‌های هجایی:	U - -	U - -	U - -	U - -
وزن:	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن

ه: مدامم مست می‌دارد نسیم جعد گیسویت

پایه‌های آوایی:	مُ دا مَم مَس	تِ می دا رَد	نَ سِی م جَع	دِ گِی سو یَت
نشانه‌های هجایی:	U - - -	U - - -	U - -	U - - -
وزن:	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن

گروه آموزشی ماز

۳۱- کدام گزینه با «ای گل که موج خنده‌ات از سر گذشته است / آماده باش گریه تلخ گلاب را» تناسب مفهومی دارد؟

- (۱) تشنه دیدار را کوثر نسازد دل خنک
 - (۲) آن که بزم غیر را از خنده پرگل کرده است
 - (۳) در دل گُل ناله بلبل ندارد گر اثر
 - (۴) در این دو هفته که مهمان این چمن شده‌ای
- لبلان را برنیارد از خمار گل، گلاب
خاطر ما را پریشان‌تر ز سنبل کرده است
اشک شبنم، گریه تلخ گلاب، از بهر چیست؟
به خنده لب مگشا روزگار گلچین است

پاسخ: گزینه ۴ (دشوار - مفهومی - قرابت معنایی)

پاسخ تشریحی:

در بیت صورت سؤال، شاعر در خطاب به گل می‌گوید: ای گل که لب به خنده گشوده‌ای (شکفته‌ای) آماده گریستن به هنگام تولید گلاب باش! یعنی این خنده تو، گریه تلخی در پی دارد! در گزینه (۴) نیز شاعر می‌گوید نباید لب به خنده بگشایی، وگرنه روزگار تو را خواهد چید؛ یعنی در پس خنده تو، مرگ تو نیز خواهد آمد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ کسی که تشنه دیدار یار است به بهشت نسازد، همان طور که گلاب، برای بلبل هرگز گل نخواهد شد. ← مفهوم: ترجیح یار بر بهشت
- ۲ معشوق در بزم دیگران لب به خنده می‌گشاید و ما را پریشان می‌کند. ← مفهوم: شکایت از بی وفایی یار
- ۳ اگر ناله بلبل در گل اثر ندارد، پس چرا گل، در قالب شبنم و گلاب، گریه می‌کند؟ (شاعر، شبنم روی گل، و گلاب گل را گریه گل می‌داند که نشانه تأثیر ناله‌های بلبل (= عاشق) است). ← مفهوم: تأثیر ناله عاشق در معشوق

گروه آموزشی ماز

۳۲- کدام گزینه با «هان ای دل عبرت بین از دیده عبر کن هان / ایوان مدائن را آینه عبرت دان» تناسب مفهومی بیشتری دارد؟

- (۱) چند استخوان که هاون دوران روزگار
 - (۲) اگر تو در چمن روزگار همچو گلی
 - (۳) ترکیب آسمان و طلوع ستارگان
 - (۴) بگشای چشم عبرت و هشدار کان گروه
- چندش چنان بکوفت که خاکش غبار کرد
دمیده بر سر خاک تو خار خواهد بود
از بهر عبرت نظر هوشیار کرد
رفتند اگر ستوده و گر ناستوده‌اند

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - مفهومی - قرابت معنایی)

پاسخ تشریحی:

در بیت صورت سؤال، خاقانی سفارش به عبرت گرفتن از ایوان مدائن می‌کند: ای دلی که عبرت‌پذیر هستی، از آنچه می‌بینی پند بگیر و ویرانه‌های ایوان مدائن را مایه عبرت قرار بده. در گزینه (۴) نیز شاعر توصیه به عبرت گرفتن از گروهی دارد که از دار دنیا رفته‌اند: چشم عبرت را باز کن و حواست باشد که آن گروه چه خوب بودند و چه بد، رفتند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ روزگار چنان استخوان انسان‌ها را در هم می‌کوبد که چیزی جز غبار از آدمی نمی‌ماند. ← فراگیر بودن مرگ / بی‌رحمی روزگار
- ۲ حتی اگر در این دنیا همچو گل هستی، روزی خواهی مُرد و از خاک گور تو، خار می‌روید. ← فراگیر بودن مرگ
- ۳ خداوند آسمان و ستارگان را برای عبرت گرفتن آفریده است. (این بیت نسبت به گزینه (۴) قرابت کمتری با صورت سؤال دارد). ← آفرینش برای عبرت گرفتن است

گروه آموزشی ماز

۳۳- کدام بیت با «ای صاحب کرامت، شکرانه سلامت / روزی تفقدی کن درویش بینوا را» تناسب مفهومی ندارد؟

- (۱) به شکر آن که تو در خانه‌ای و اهلت پیش
 - (۲) نه خواهنده‌ای بر در دیگران
 - (۳) کام درویشان و مسکینان بده
 - (۴) چو خود را قوی‌حال بینی و خوش
- نظر دریغ مدار از مسافر درویش
به شکرانه خواهنده از در مران
تا همه کارت برآرد کردگار
به شکرانه بار ضعیفان بکش

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - مفهومی - قرابت معنایی)

پاسخ تشریحی:

مفهوم بیت صورت سؤال «دستگیری از دیگران به شکرانه سلامتی و توانایی» است: به شکرانه سلامتی‌ات، یک بار هم به افراد فقیر بینوا، لطفی بکن.

این مفهوم در همه ابیات به جز گزینه (۳) مشهود است. در گزینه (۳) شاعر توصیه می‌کند که هوای زبردستان را داشته باشیم اما نگفته است به شکرانه چه چیزی باید این کار را بکنیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ به شکر آن که تو در خانه حضور داری و خانواده‌ات نزد تو هستند، به فقرای مسافر در راه مانده نیز نظری از سر لطف و مرحمت داشته باش.
- ۲ به شکرانه آن که گدای درگاه دیگران نیستی، گدایان را از در خود نران و به آن‌ها لطف کن.
- ۴ چو (= وقتی) خود را قوی‌حال و خوش می‌بینی، به شکرانه (= به‌عنوان قدردانی از این وضعیت)، بار ضعیفان بکش. (به آن‌ها رسیدگی کن).

گروه آموزشی ماز

۳۴- مفهوم نوشته‌شده در برابر کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) ز منجنیق فلک سنگ فتنه می‌بارد
- ۲) ای صبح شب‌نشینان جانم به طاقت آمد
- ۳) ای دوست شکر خوشتر یا آنکه شکر سازد؟
- ۴) تا دل هرزه‌گرد من رفت به چین زلف او

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - مفهومی - قرابت معنایی)

پاسخ تشریحی:

در این گزینه شاعر به توصیف دل خود و سفرش به زلف یار پرداخته و می‌گوید: از زمانی که دلم به سفر زلف یار رفته، دیگر قصد بازگشت به جایگاه اصلی‌اش را ندارد (در شعر سنتی فارسی، زلف یار، جایگاه دل عاشق است).

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ از آسمان، سنگ فتنه می‌بارد اما من به حصار شیشه‌ای پناه می‌برم! (سنگ، حصار شیشه‌ای را به راحتی می‌شکند و پناه بردن به حصار شیشه‌ای، عملی بیهوده است) ← کار بیهوده
- ۲ ای یار، تو مانند افطار مردم روزه‌دار دیر می‌رسی! و به همین دلیل جان من به لیم رسیده ← سختی فراق
- ۳ شکر بهتر است یا کسی که شکر را خلق کرده؟ زیبایی ماه بیشتر است یا آنکه ماه را خلق کرده؟ ← برتری عشق حق

گروه آموزشی ماز

۳۵- مفهوم همه ابیات «پیمان شکنی معشوق» است، به جز:

- ۱) «کلیم» یک ره از آن شوخ زودسیر بیرس
- ۲) بنای عهد همین گر شکستن است تو را
- ۳) ما و می در این چمن چون توبه فصل بهار
- ۴) لاله‌زاری می‌شود گر بگذرد بر شوره‌زار

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - مفهومی - قرابت معنایی)

پاسخ تشریحی:

در این بیت شاعر به توبه‌شکنی و پیمان‌شکنی خود در فصل بهار اشاره می‌کند و می‌گوید: من و شراب همیشه با «شکستن» عهد و پیمان بسته‌ایم! یعنی دائماً عهد و پیمان خود را می‌شکنم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ ای کلیم! یک بار از آن معشوقی که زود می‌رود و قرار در یک جا ندارد، بیرس که چرا در خاطر تو هیچگاه وفاداری جا نمی‌گیرد!
- ۲ تو فقط در یک کار برقرار هستی و آن هم پیمان شکنی است! یعنی تنها کار یکسان و دائم تو پیمان‌شکنی است.
- ۴ از بس از دامان آن معشوق پیمان‌شکن و خونریز، خون می‌چکد، اگر به شوره‌زار برود، شوره‌زار تبدیل به لاله‌زار می‌شود!

گروه آموزشی ماز

۳۶- سکولاریسم در کدام فرهنگ به صورت آشکار مطرح شد و به ترتیب در چه حوزه‌هایی ظاهر گردید؟

- (۱) مدرن - علم، هنر، اقتصاد، سیاست
(۲) پسامدرن - سیاست، علم، اقتصاد، هنر
(۳) مدرن - هنر، اقتصاد، سیاست، علم
(۴) پسامدرن - اقتصاد، سیاست، علم، هنر

(آسان - خط به خط - ۱۱۱۲)

پاسخ: گزینه ۳

سکولاریسم در فرهنگ مدرن، به صورت آشکار مطرح شد. در این فرهنگ، گرایش‌ها و رفتارهای دینی تنها با توجه دنیوی امکان مطرح شدن دارند. سکولاریسم به ترتیب در حوزه‌های هنر، اقتصاد، سیاست و علم ظاهر گردید و فرهنگ تخصصی هر یک از این حوزه‌ها، سکولار و دنیوی شد اما فرهنگ عمومی جامعه غربی، در محدوده زندگی شخصی و خصوصی افراد همچنان دینی باقی ماند.

گروه آموزشی ماز

۳۷- کدام گزینه جزء پیامدهای گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی نبود؟

- (۱) مهاجران ساکن کشورهای غربی را که اغلب مرعوب فرهنگ مدرن شده بودند، به سوی هویت دینی خود فراخواند.
(۲) بازار معنویت‌های کاذب و دروغین مثل خرافه‌پرستی، شیطان‌پرستی، انواع بازسازی شده ادیان و عرفان‌های شرقی را رونق بخشید.
(۳) با اصالت بخشیدن به انسان دنیوی در قرن بیستم به پوچ‌گرایی، یأس و ناامیدی و مرگ آرمان‌ها و امیدها انجامید.
(۴) برخی از نخبگان جهان غرب را به جست‌وجوی سنت‌های دینی و قدسی فراخواند.

(متوسط - مفهومی - ۱۱۱۲)

پاسخ: گزینه ۳

گزینه‌های «۱، ۲ و ۴» جزء پیامدهای گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی است. فرهنگ غرب با انکار حقایق قدسی، نه تنها به آرمان‌های انقلاب فرانسه نرسید بلکه با اصالت بخشیدن به انسان دنیوی در قرن بیستم به پوچ‌گرایی، یأس و ناامیدی و مرگ آرمان‌ها و امیدها انجامید.

گروه آموزشی ماز

۳۸- کدام مورد از ویژگی‌های نخستین بیدارگران اسلامی است ولی از ویژگی‌های منورالفکران غرب‌گرا نیست؟

- (۱) به خطر کشورهای غربی برای جوامع اسلامی توجه داشتند. - خواستار اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند.
(۲) بیداری را در تقلید از رفتار فرنگیان می‌دانستند. - حضور اقتصادی و سیاسی استعمارگران را فرصت می‌دانستند.
(۳) به ناسیونالیسم که اندیشه سیاسی قوم‌گرایانه غرب متجدد بود، روی آورده بودند. - وحدت امت اسلامی و عزت جهان اسلام را دنبال می‌کردند.
(۴) خواستار استقلال اقتصادی و سیاسی جوامع اسلامی بودند. - قومیت‌های مختلف را درون امت واحد اسلامی به رسمیت می‌شناختند.

(متوسط - مفهومی - ۱۱۱۳)

پاسخ: گزینه ۴

۱ درست - درست

۲ نادرست (ویژگی منورالفکران غرب‌گرا) - درست

۳ نادرست (ویژگی منورالفکران غرب‌گرا) - نادرست (ویژگی نخستین بیدارگران اسلامی)

۴ درست - نادرست (ویژگی نخستین بیدارگران اسلامی)

نخستین بیدارگران اسلامی کسانی بودند که به خطر جوامع غربی و شیوه برخورد دولت‌های اسلامی در برابر غرب توجه کردند و حرکت‌ها و جنبش‌هایی را در مقابل با غرب به وجود آوردند. به موازات نخستین بیدارگران اسلامی، گروه دیگری در جوامع اسلامی پیدا شدند که شیفته فرهنگ غرب بودند. این گروه که بیشتر در لژهای فراماسونری سازمان می‌یافتند، نیز خود را بیدارگر می‌نامیدند اما برخلاف بیدارگران اسلامی، بیداری را در گذر از فرهنگ اسلامی و پیوستن به فرهنگ غربی می‌دانستند.

گروه آموزشی ماز

۳۹- پاسخ پرسش‌های زیر در ارتباط با «روشنفکران چپ» به ترتیب کدام است؟

الف: حرکت‌های اجتماعی روشنفکران چپ در چارچوب چه اندیشه‌هایی بود؟

ب: این حرکت‌ها اغلب مورد حمایت کدام بلوک قرار می‌گرفت؟

پ: تا چه زمانی روشنفکران چپ در کشورهای اسلامی جاذبه داشتند؟

- (۱) ناسیونالیستی - بلوک شرق - پس از فروپاشی بلوک شرق
(۲) سوسیالیستی - بلوک شرق - پیش از فروپاشی بلوک شرق
(۳) مارکسیستی - بلوک غرب - وابستگی آن‌ها به استعمار
(۴) اومانیستی - بلوک غرب - سرکوب مقاومت‌های مردمی توسط استعمار

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - خط به خط - ۱۱۱۳)

بررسی موارد:

- «الف»: حرکت‌های اجتماعی روشنفکران چپ در چارچوب اندیشه‌های ناسیونالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی بود.
 «ب»: این حرکت‌ها اغلب مورد حمایت بلوک شرق قرار می‌گرفت.
 «پ»: روشنفکران چپ تا پیش از فروپاشی بلوک شرق در کشورهای اسلامی جاذبه داشتند.

روشنفکران چپ	نسل دوم روشنفکران که به عملکرد نسل اول روشنفکران معترض بودند.
	تحت تأثیر جریان‌های چپ در کشورهای اسلامی بودند.
	حرکت‌های اجتماعی آن‌ها در چارچوب اندیشه‌های ناسیونالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی بود.
	برخی از آنان آشکارا اندیشه‌های غیرتوحیدی را مطرح می‌کردند. برخی دیگر از رویارویی مستقیم با باورهای دینی مردم خودداری می‌کردند. گاهی اندیشه‌های خود را در پوشش دینی بیان می‌داشتند. به این ترتیب روشنفکری التقاطی چپ در کشورهای اسلامی پدید آمد.
	حرکت‌های اعتراض‌آمیز آن‌ها اغلب مورد حمایت بلوک شرق قرار می‌گرفت.
	تا پیش از فروپاشی بلوک شرق، در کشورهای اسلامی جاذبه داشتند.

گروه آموزشی ماز

۴۰- کدام عبارت درباره «انقلاب‌های آزادی‌بخش» درست است؟

- ۱) اغلب در مقابل بلوک شرق شکل می‌گرفتند. - جهت‌گیری ضد آمریکایی و ضد صهیونیستی و ضد مارکسیستی خود را اعلام کردند.
- ۲) نتوانستند جایگاه کشورشان را از حاشیه قطب‌های سیاسی و اقتصادی جهان خارج کنند. - به فلسفه‌ها و مکاتب سیاسی غرب تعلق نداشتند.
- ۳) در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی موفق بودند. - در چارچوب نظریه‌ها و مکاتب چپ شکل گرفتند.
- ۴) اغلب با جنبش‌های چریکی گروه‌ها و احزاب مختلف شکل گرفتند. - در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند.

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - خط به خط - ۱۱۱۴)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) نادرست (اغلب در مقابل بلوک غرب شکل گرفتند و مورد حمایت بلوک شرق بودند). - نادرست (ویژگی انقلاب اسلامی ایران است).
- ۲) درست - نادرست (ویژگی انقلاب اسلامی ایران است).
- ۳) نادرست (در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند) - درست

شباهت انقلاب اسلامی با انقلاب‌ها و جنبش‌های آزادی‌بخش قرن بیستم در این بود که همگی جهت‌گیری ضد استعماری داشتند و در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند.

گروه آموزشی ماز

۴۱- جنبش عدالتخانه چه چیزی را هدف قرار داده بود و از چه جهتی، یک انقلاب اجتماعی بود؟

- ۱) اصلاح شیوه زمامداری پادشاه - از آن جهت که بر اساس مقاومت منفی بود.
- ۲) اصلاح کار یا رفتار خاصی از پادشاه - از آن جهت که یک حرکت اصلاحی بود.
- ۳) اصلاح شیوه زمامداری پادشاه - از آن جهت که ساختار سیاسی جامعه را تغییر می‌داد.
- ۴) اصلاح کار یا رفتار خاصی از پادشاه - از آن جهت که ساختار اقتصادی جامعه را تغییر می‌داد.

پاسخ: گزینه ۳ (آسان - خط به خط - ۱۱۱۴)

پاسخ تشریحی:

جنبش عدالتخانه فقط به دنبال اصلاح کار یا رفتار خاصی از پادشاه نبود بلکه اصلاح شیوه زمامداری او را هدف قرار داده بود، این جنبش از آن جهت که ساختار سیاسی جامعه را تغییر می‌داد، یک انقلاب اجتماعی بود.

جنبش عدالتخانه با توجه به شرایط داخلی و خارجی در پی تأسیس مجلسی بود که قوانین عادلانه الهی را تدوین کند و شاه را ملزم سازد که در چارچوب این قوانین عمل کند. این حرکت، حاکمیت را از مدار استبداد به مدار عدالت منتقل می‌کرد. البته در فقه اجتماعی و سیاسی تشیع، این نوع حاکمیت نیز آرمانی نبود اما فساد آن از استبداد کمتر بود و ظلم را کنترل می‌کرد. به همین دلیل، فقط در شرایطی که برقراری حاکمیت آرمانی امکان نداشت، پذیرش آن ممکن بود.

گروه آموزشی ماز

۴۲- در جدول زیر فعالیت‌های اجتماعی - سیاسی با یکدیگر مقایسه شده‌اند. هر یک از موارد زیر به ترتیب، در کدام قسمت جدول قرار می‌گیرند؟

فعالیت اجتماعی - سیاسی	ویژگی	نمونه تاریخی
مقاومت منفی	هـ	ب
فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی	الف	د
انقلاب اجتماعی	و	ج

- تغییر ساختار سیاسی

- جنبش عدالتخانه

- همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه

۱) «و» - «ج» - «هـ»

۲) «الف» - «ج» - «و»

۳) «و» - «ج» - «الف»

۴) «الف» - «د» - «هـ»

(دشوار - مفهومی - ۱۱۱۴)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد

- ویژگی انقلاب اجتماعی ← تغییر ساختار سیاسی (و)

- نمونه تاریخی انقلاب اجتماعی ← جنبش عدالتخانه (ج)

- ویژگی مقاومت منفی ← همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه (هـ)

فعالیت اجتماعی - سیاسی	ویژگی	نمونه تاریخی
مقاومت منفی	همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه	تدوین رساله‌های جهادیه
فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی	اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت	جنبش تنباکو
انقلاب اجتماعی	تغییر ساختار سیاسی	جنبش عدالتخانه، انقلاب مشروطه

گروه آموزشی ماز

۴۳- علت هر یک از موارد زیر به ترتیب کدام است؟

- مخدوش شدن استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی به وسیله استبداد استعماری

- روی آوری قاجار به قراردادهای استعماری به جای مقاومت در برابر بیگانگان

- تداوم باورهای دینی و معنوی در زندگی انسان

۱) عمل کردن مطابق منافع کشورهای استعمارگر - مقاومت منفی - توجه دین به نیازهای جسمانی در کنار نیازهای معنوی

۲) وابستگی به کشورهای استعمارگر - اثرپذیری از دولت‌های استعماری - نیاز فطری آدمی به حقایق قدسی و ماوراء طبیعی

۳) سرکوب مقاومت‌های مردمی در کشورهای اسلامی - فعالیت‌های رقابت‌آمیز - پاسخ دین به نیازهای مادی و معنوی انسان

۴) حفظ جایگاه کشورهای استعمارگر - ظالمانه و غیرمشروع بودن حکومت پادشاهان - غفلت جهان غرب از نیازهای معنوی و دینی انسان‌ها

(دشوار - ترکیبی - ۱۱۱۴)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد

- استبداد استعماری به دلیل وابستگی به کشورهای استعمارگر و عمل کردن مطابق منافع این کشورها، استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی را مخدوش می‌ساخت.

- قاجار به دلیل اثرپذیری از دولت‌های استعماری به جای مقاومت در برابر بیگانگان به قراردادهای استعماری روی آورد.

- مهم‌ترین علت تداوم باورهای دینی در زندگی انسان، نیاز فطری آدمی به حقایق قدسی و ماوراء طبیعی است.

تعامل عالمان شیعی با قاجار بر اساس مقاومت منفی بود. در مقاومت منفی، حاکمیت پادشاه ظالمانه و غیر مشروع دانسته می‌شود و همکاری سیاسی با آن، جز در حد واجبات نظامیه انجام نمی‌شود. هنگامی که قاجار به جای مقاومت در برابر بیگانگان به قراردادهای استعماری روی آوردند، مقاومت منفی به سوی فعالیت رقابت‌آمیز تغییر کرد. منظور از فعالیت رقابت‌آمیز، ورود فعال به عرصه زندگی اجتماعی و سیاسی، نه در جهت تأیید قدرت حاکم و حمایت از آن، بلکه در رقابت با آن است.

گروه آموزشی ماز

- ۴۴- هر یک از موارد زیر به ترتیب با مفاهیم کدام گزینه در ارتباط است؟
- حاکمیت منورالفکران در ایران به آن ختم شد.
 - قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان وابسته به آن بود.
 - موجی که نشانه بحران معنویت در فرهنگ غرب است.
 - (۱) انقلاب مشروطه - اعتقادات مردم این کشورها - دئیسم
 - (۲) جنبش عدالتخانه - قدرت کشورهای غربی - افول روشنگری
 - (۳) استبداد استعماری رضاخان - قدرت جهانی استعمار - پساکولاریسم
 - (۴) جنبش تنباکو - پیشینه تاریخی این کشورها - افول سکولاریسم

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - ترکیبی - ۱۱۱۴)

بررسی موارد:

- حاکمیت منورالفکران در ایران به استبداد استعماری رضاخان ختم شد.
- قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان، ریشه در اعتقادات و پیشینه تاریخی این کشورها نداشت. قدرت آن‌ها وابسته به قدرت جهانی استعمار بود.
- از موجی که نشانه بحران معنویت در فرهنگ غرب است، با عناوین «افول سکولاریسم» یا «پساکولاریسم» یاد کردند.

برخی جامعه‌شناسان بر این گمان بودند که در قرن بیستم، دین از آخرین عرصه حضور خود یعنی قلمرو فرهنگ عمومی نیز بیرون خواهد رفت اما واقعیت، خلاف این پیش‌بینی را نشان داد. طی قرن بیستم نه تنها دین از فرهنگ عمومی مردم خارج نشد بلکه در سال‌های پایانی آن، نگاه معنوی و دینی به سطوح مختلف زندگی انسان‌ها بازگشت که از این موج با عناوین «افول سکولاریسم» یا «پساکولاریسم» یاد می‌شود.

گروه آموزشی ماز

- ۴۵- در بین عبارات زیر، کدام موارد نادرست است؟

- الف: در اجلاس هزاره ادیان که در نیویورک برگزار شد، اندیشمندان ادیان گوناگون نقش دین را در استقرار صلح جهان بررسی کردند.
- ب: بیدارگران نخستین، خطر غرب را بیشتر در سلطه‌گری و قدرت اجتماعی و فرهنگی آن می‌دیدند.
- پ: غرب متجدد زمانی با جهان اسلام روبرو شد که قدرت‌های سیاسی جهان اسلام با وجود رعایت ظواهر اسلامی، استبدادهای قومی و قبیله‌ای بودند.
- ت: اقدامات سید جمال‌الدین اسدآبادی و شاگردان او، نمونه‌ای از حرکت‌های نخستین بیدارگران اسلامی در ایران بود.
- (۱) «ب» و «ت» (۲) «الف» و «ب» (۳) «پ» و «ت» (۴) «الف» و «پ»

پاسخ: گزینه ۱ (متوسط - ترکیبی - ۱۱۱۳)

پاسخ تشریحی:

موارد «الف» و «پ» درست و موارد «ب» و «ت» نادرست است.

«ب» ← بیدارگران نخستین، خطر غرب را در سلطه‌گری و قدرت سیاسی و اقتصادی آن می‌دیدند.

«ت» ← اقدامات سید جمال‌الدین اسدآبادی و شاگردان او، نمونه‌ای از حرکت‌های نخستین بیدارگران در جهان اسلام بود، نه ایران.

حضور فعال عالمان دینی در مقابله با روسیه تزاری و تدوین رساله‌های جهادیه، اصلاحات امیرکبیر و حکم میرزای شیرازی در تحریم تنباکو، نمونه‌هایی از حرکت‌های نخستین بیدارگران اسلامی در ایران بود.

گروه آموزشی ماز

۴۶- عامل انگیزشی افراد زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف: ورزشکاری که هدفش از تمرین های سخت این است که پرچم کشورش را بالا ببرد.

ب: علاقه ای که فالكون ها به زنده ماندن داشتن

ج: پشیمانی فردی از خودکشی به خاطر خانواده اش

۱) انگیزه درونی - باورها و نظام های ارزشی - اراده

۳) انگیزه بیرونی - انگیزه درونی - نگرش

۲) انگیزه بیرونی - انگیزه درونی - انگیزه بیرونی

۴) انگیزه درونی - نگرش - اراده

(دشوار - خط به خط - ۱۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

«الف»: ورزشکاری که به دلیل بالا بردن پرچم کشورش ورزش می کند، تحت تأثیر یک عامل خارجی است و لزوماً از خود تمرین ها لذتی نمی برد، پس انگیزه بیرونی است.

«ب»: علاقه به زنده ماندن در فالكون ها یک نیاز فطری است که در تمام انسان ها وجود دارد، پس برای زنده ماندن انگیزه درونی داشته اند.

«ج»: در این مورد یک عامل خارجی او را از خودکشی پشیمان کرده است و در واقع خودش علاقه ای به زندگی نداشته است؛ پس نوع انگیزه او بیرونی بوده است.

انگیزه ها به دو دسته تقسیم می شوند:

۱- درونی ۲- بیرونی

درونی: فرد یک فعالیت را به خاطر خود آن فعالیت انجام می دهد، زیرا به آن علاقه دارد، برایش جالب است و با نیازهای درونی او مطابقت دارد.

در واقع منبع لذت در انگیزه درونی، در خود تکلیف است. (لذتی که فرد با انجام یک تکلیف در خود احساس می کند، رفتار او را برمی انگیزد.)

بیرونی: منبع لذت در انگیزه بیرونی، پاداش و لذتی است که خارج از فرد قرار دارد مانند: غذا، نمره، پول و ...

گروه آموزشی ماز

۴۷- روش های اسناد زیر در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- عدم یادگیری زبان خارجی به علت تلاش کم

- برنده شدن در یک مسابقه به صورت شانس

- گرفتن نمره پایینی در آزمون ها به دلیل سختی آزمون

۱) ناپایدار درونی - پایدار بیرونی - ناپایدار بیرونی

۳) پایدار درونی - ناپایدار بیرونی - غیرقابل کنترل

۲) ناپایدار بیرونی - غیرقابل کنترل - قابل کنترل

۴) قابل کنترل - غیرقابل کنترل - پایدار بیرونی

(دشوار - خط به خط - ۱۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد:

- تلاش کم: درونی ناپایدار و قابل کنترل است.

- برنده شدن در مسابقه با شانس: شانس عامل بیرونی است و پایدار است و غیرقابل کنترل است.

- نمره پایینی به دلیل سختی آزمون: به یاد داشته باشید که دشواری تکلیف، پایدار بیرونی و غیرقابل کنترل است.

اسناد:

اسناد به این معنی است که فرد موفقیت یا شکست های خود را به چه عاملی نسبت می دهد. افراد در شکست، دیگران را مقصر و در موفقیت، خود را عامل پیروزی می دانند. افراد در بیان علل موفقیت و شکست خود به عوامل مختلفی اسناد می کنند:

عوامل پایدار و ناپایدار		عوامل بیرونی و درونی	
عوامل پایدار	عوامل ناپایدار	عوامل بیرونی	عوامل درونی
استعداد - دشواری تکلیف	تلاش و کوشش	دشواری تکلیف، شانس	تلاش
برای کسب موفقیت فرد باید پیروزی یا شکست را به عوامل ناپایدار نسبت دهد تا بتواند تغییری در آن ایجاد کند.		برای کسب موفقیت فرد باید پیروزی یا شکست را به عوامل درونی نسبت دهد.	

نکته: عوامل درونی، ناپایدار و قابل کنترل هستند.

ویژگی ها:

عوامل غیرقابل کنترل	عوامل قابل کنترل
توانایی پایین و دشواری تکلیف	برنامه ریزی و تلاش
اگر شکست را به چیزی نسبت دهیم که غیرقابل کنترل است، انگیزه بسیار کمی برای جبران خواهیم داشت.	برای کسب موفقیت باید پیروزی یا شکست را به عواملی نسبت دهد که در اختیار و کنترل خودش باشد تا به راحتی بتواند شکست هایش را جبران کند.

۴۸- در هر یک از موارد زیر، افراد کدام راهکار را برای ایجاد هماهنگی شناختی به کار گرفته‌اند؟

- پرستو می‌داند اگر سر مسائل کوچک با پدرش بحث کند، ممکن است دیگر پدرش به او اجازه بیرون رفتن ندهد؛ پس از بحث با او اجتناب می‌کند.
- محسن بعد از خرید کفشی که خیلی گران‌تر از کالاهای مشابه بود، به همه می‌گوید که جنس آن از چرم طبیعی است.
- امیر بعد از شنیدن نظرات یکی از نامزدهای ریاست جمهوری، به جای نامزد حزب مخالف تصمیم می‌گیرد به او رأی دهد.
- (۱) تغییر نگرش - تغییر رفتار - تغییر نگرش
- (۲) تغییر نگرش - تغییر نگرش - تغییر نگرش
- (۳) تغییر رفتار - تغییر نگرش - تغییر رفتار
- (۴) تغییر رفتار - تغییر رفتار - تغییر رفتار

(متوسط - مفهومی - ۱۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی موارد:

- پرستو عقیده دارد که پدر خطاکار است، ولی چون بیان این عقیده با منافعش هماهنگ نیست و با نیازهایش جور در نمی‌آید، رفتارش را تغییر داده و با پدرش بحث نمی‌کند.
- محسن دچار ناهماهنگی بعد از تصمیم شده است و برای همین مزایای کالایی را که خریده است بر می‌شمارد تا نگرش مثبتی نسبت به این کالا پیدا کند.
- امیر بعد از شنیدن نگرش‌های فرد منتخب، به او رأی می‌دهد؛ یعنی رفتار خود را تغییر می‌دهد.

هماهنگی شناختی:

شناخت ما همچون نظام قاعده‌مندی است که بین عناصر آن پیوندهای بسیاری برقرار است و این پیوندها تمایل زیادی به هماهنگ بودن دارند. قاعده‌مندی نظام شناختی باعث می‌شود ارزیابی یک فرد از یک موضوع، به مقدار زیاد، تحت تأثیر ارزشیابی‌های او از نگرشش نسبت به آن موضوع قرار بگیرد.

برای مثال:

ارزیابی یک فرد از سیگار به مقدار زیاد، تحت تأثیر ارزشیابی او از نگرشش به مواد اعتیادآور قرار دارد. قاعده‌مند بودن نظام شناختی بیانگر این است که:

- ۱- هرچه موارد مثبت پیرامون یک موضوع بیشتر باشد، گرایش به استفاده از آن بیشتر می‌شود و هرچه موارد منفی بیشتر باشد، مانع استفاده از آن می‌شود.
 - ۲- یک عنصر هرچه نیرومندتر باشد، ارزیابی مثبت یا منفی آن قوی‌تر خواهد بود؛ در نتیجه تأثیر قوی‌تری بر نگرش فرد و شکل‌گیری رفتار او خواهد داشت.
- لازم به ذکر است که ناهماهنگی شناختی، حالتی تنش‌زا و ناخوشایند است؛ از این رو فردی که دچار ناهماهنگی شناختی می‌شود، به رفتارهایی روی می‌آورد تا ناهماهنگی را بر طرف سازد و بین شناخت‌های خود هماهنگی ایجاد کند.
- راه‌های کاهش دادن یا برطرف ساختن ناهماهنگی شناختی:
- (۱) تغییر دادن رفتار و هماهنگ کردن آن با نگرش
 - (۲) تغییر دادن نگرش و هماهنگ کردن آن با رفتار

گروه آموزشی ماز

۴۹- پروانه به دیدن فیلم‌های هنری بسیار علاقه‌مند است، ولی پدرش با دیدن فیلم‌های غیردرسی در سال تحصیلی مخالف است و اگر پروانه وقتش را به این کار بگذارد، او را تنبیه می‌کند. علی‌رغم مخالفت‌های پدر، پروانه هرگاه فرصت مناسبی پیدا کند وقت خود را صرف دیدن فیلم می‌کند. کدام عبارت با این موضوع ارتباط بیشتری دارد؟

- (۱) انگیزه‌ها از نظر جهت و شدت می‌توانند در افراد متفاوت باشند.
- (۲) ناهماهنگی شناختی ناخوشایند است و افراد سعی می‌کنند هماهنگی شناختی را حفظ کنند.
- (۳) انتخاب هدف باعث می‌شود فرد تحت تأثیر موانع زودگذر قرار نگیرد.
- (۴) انگیزه هم درونی است و هم توسط عوامل بیرونی برای انسان ایجاد می‌شود.

(آسان - مفهومی - ۱۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ در متن سوال رفتار دیگر یا فرد دیگری مطرح نشده که از نظر شدت و جهت با پروانه متفاوت باشد.
- ۲ در این مثال ناهماهنگی شناختی وجود ندارد.
- ۳ در این مثال اشاره‌ای به وجود عامل هدفمندی در پروانه نشده است.

انگیزه درونی:

در انگیزه درونی کار یا فعالیت را به خاطر خود آن چیز انجام می‌دهد؛ زیرا به آن کار علاقه دارد. برایش جالب است و با نیازهای فطری او مطابقت دارد. در اینجا پروانه به دلیل انگیزه درونی، علی‌رغم تنبیه پدر، به سمت دیدن فیلم‌ها می‌رود و از دیدن آن‌ها لذت می‌برد. رفتاری که در انگیزه درونی شکل بگیرد از انگیزه بیرونی پایدارتر است؛ به همین دلیل پروانه حتی وقتی تنبیه می‌شود، باز هم به دیدن فیلم ادامه می‌دهد.

گروه آموزشی ماز

۵۰- علی دانش آموز سال آخر متوسطه دوم است و معتقد است که امسال در رشته حقوق قبول می شود اما درصدهایی که در آزمون های آزمایشی موسسات کسب می کند، بسیار پایین است. وضعیت او نشان دهنده چیست؟

- (۱) داشتن اراده قوی (۲) داشتن هدف نامعین (۳) وجود ناهماهنگی شناختی (۴) ادراک کنترل و کارایی کاذب

پاسخ: گزینه ۴ (آسان - مفهومی - ۱۱۰۷)

درصدهای پایین علی در آزمون های آزمایشی نشان می دهد که او سطح دانش و آمادگی کافی برای موفقیت در کنکور را ندارد؛ پس ادراک کارایی و کنترل او کاذب است.

ادراک کارایی و ادراک کنترل:

منظور از ادراک کارایی، انتظار فرد درباره این است که او توانایی لازم برای انجام یک عمل خاص را دارد. (ادراک کارایی به این موضوع مربوط می شود که چقدر از توانایی خود برای انجام یک عمل، مطمئن هستیم).
منظور از ادراک کنترل، عقیده و انتظار فرد درباره این است که با تأثیر بر محیط، می تواند پیامدهای مطلوبی را به بار آورد. (ادراک کنترل، احتمال وقوع پیامدهای خاصی را که انجام یک عمل خاص به دنبال دارد، برآورد می کند).
نکته: ما همواره دوست داریم همه چیز مطابق نظر ما و تحت اختیار ما باشد و با انجام رفتارهای گوناگون سعی می کنیم، محیط را در کنترل خود بگیریم (ادراک کنترل) و پیامدهای ناگوار را از خود دور کنیم.
نکته: ادراک کنترل و کارایی باید سازنده باشد؛ یعنی باید با شواهد محیطی هماهنگ باشد. (یعنی مطابق با میزان کنترل پذیری و پیش بینی پذیری محیط باشد).

گروه آموزشی ماز

۵۱- مهرداد مقداری پول همراه خود دارد و می خواهد لباس مورد علاقه اش را بخرد، اما ناگهان به یاد می آورد که تصمیم گرفته بود همیشه اول صبح مقداری پول برای پس انداز در قلک بیندازد. این تصمیم مهرداد تحت تأثیر کدام یک از عوامل زیر است؟

- (۱) عوامل غریزی (۲) عوامل انگیزشی (۳) عوامل فرازیستی (۴) عوامل زیستی

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - مفهومی - ۱۱۰۷)

مهرداد از یک نیاز زیستی صرف نظر کرده و به نیاز فرازیستی خود (پس انداز کردن) پاسخ داده است.

نگرش:

انسان و حیوان در پاسخ به نیازهای زیستی عوامل انگیزشی مشترکی دارند، اما انسان بر خلاف حیوان، تابع عوامل توانمندتری به نام نگرش است.
نگرش به مجموعه عوامل فرازیستی (فراتر از نیازهای مادی و زیستی) که موجب به حرکت درآوردن رفتار و شناخت ما می شود، گفته می شود.
همینطور عوامل شکل دهنده به رفتار انسان، علاوه بر عوامل انگیزشی زیستی شامل عوامل مختلف نگرش افراد هم هست. عوامل شکل دهنده به رفتار انسان شامل عوامل زیستی و عوامل فرازیستی (نگرش) است.

مشاوره:

در این سبک سوال ها فرد از نیازهای زیستی خود به دلیل پاسخ گویی به نیازهای دیگر صرف نظر می کند؛ مانند کسی که علی رغم خواب آلودگی در جمع حاضر شده و سخنرانی می کند.

گروه آموزشی ماز

۵۲- درستی یا نادرستی هر یک از عبارات زیر کدام است؟

- یکی از مهم ترین عوامل نگرشی منفی، درماندگی آموخته شده است.
- فردی که از طرف اجتماع حمایت نشود و با مشکلاتی همچون بی پولی و نداشتن فرصت شغلی مواجه است، باورهای غلطی در او شکل می گیرد که منشأ درونی دارد.

- در کنار خواسته های انسان، آن چه که رفتار او را کنترل می کند، هدفمندی است.

- (۱) نادرست - نادرست - نادرست (۲) درست - نادرست - درست
(۳) درست - نادرست - نادرست (۴) نادرست - درست - درست

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - خط به خط - ۱۱۰۷)

- تحقیر دیگران و عدم حمایت اجتماعی از عوامل بیرونی شکل گیری باورهای غلط است؛ نه از عوامل درونی.
- در کنار خواسته های انسان، آن چه که رفتار او را کنترل می کند، نگرش است.

۵۳- کدام عبارت، در ارتباط با باورها و نظام ارزشی فرد نادرست است؟

- (۱) عواملی همچون احساس بی ارزش بودن، موجب شکل گیری باورهای غلط می شود.
- (۲) باورها در شکل دهی به رفتار، به دو صورت مثبت و منفی عمل می کنند.
- (۳) اگر باورهای غلط شکل بگیرد، تنها با افزایش توانایی خود قادر به انجام کارها خواهیم بود.
- (۴) نظام باورهای همه افراد به وسیله ارکانی مثل خانواده، مدرسه و خود فرد ساخته می شود.

(متوسط - مفهومی - ۱۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی:

با شکل گیری باورهای غلط، حتی با وجود توانایی های لازم برای انجام یک کار، باز هم قادر به انجام موفقیت آمیز آن نخواهیم بود.

ارزش ها و باورها:

اعتقادی قوی به چیزی که از آن شناخت داریم، نظام باورهای ما را شکل می دهد. باور هم یعنی اعتقاد راسخ و واقعی به بودن یا نبودن چیزی یا اعتقاد راسخ و واقعی به انجام پذیر بودن یا انجام نپذیر نبودن کاری. نظام باورهای همه افراد به وسیله ارکانی همچون خانواده، مدرسه، اجتماع و در نهایت به وسیله خود فرد ساخته می شود. باورها در شکل دهی به رفتار انسان، به دو دسته تقسیم می شوند:

۱- باورهای مثبت و سازنده:

نظام باورهای مثبت هر فرد و جامعه، موتور محرکه قوی برای دستیابی به هدف های فردی و جمعی است.

۲- باورهای منفی و غلط:

باورهای منفی باعث می شوند که حتی اگر توانایی انجام کاری را داشته باشیم، نتوانیم آن را با موفقیت انجام دهیم.

گروه آموزشی ماز

۵۴- کدام عبارت علت «تأثیر ارزشیابی های فرد از نگرش بر نحوه ارزیابی او از یک موضوع»، می باشد؟

- (۱) وجود هدفمندی در تعقیب یک رفتار
- (۲) وجود ادراک کنترل و کارایی سازنده
- (۳) وجود رابطه میان رفتار و پیامد آن
- (۴) وجود نظام شناختی قاعده مند

(دشوار - مفهومی - ۱۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی:

قاعده مند بودن نظام شناختی باعث می شود ارزیابی یک فرد از یک موضوع، به مقدار زیاد، تحت تأثیر ارزشیابی های او از نگرش نسبت به آن موضوع قرار بگیرد. برای مثال:

ارزیابی یک فرد از سیگار به مقدار زیاد، تحت تأثیر ارزشیابی او از نگرش به مواد اعتیاد آور قرار دارد.

قاعده مند بودن نظام شناختی بیانگر این است که:

- ۱- هرچه موارد مثبت، پیرامون نگرش بیشتر باشد، گرایش فرد برای جذب شدن یا عمل کردن به آن بیشتر می شود و هرچه موارد منفی در اطراف موضوع نگرش بیشتر باشد، موجب اجتناب فرد از آن می شود.
- ۲- یک عنصر هرچه نیرومندتر باشد، ارزیابی مثبت یا منفی آن قوی تر خواهد بود؛ در نتیجه تأثیر قوی تری بر نگرش فرد و شکل گیری رفتار او خواهد داشت.

گروه آموزشی ماز

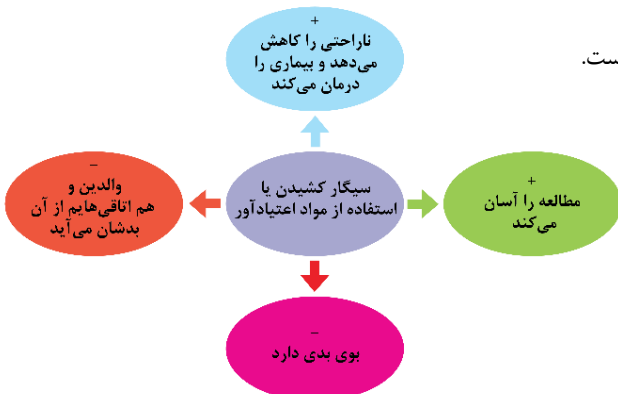
۵۵- ارزیابی منفی فردی که اعتیاد به سیگار دارد، کدام یک از موارد زیر می تواند باشد؟

- (۱) مطالعه را برایم آسان می کند.
- (۲) با استفاده از سیگار حس و حال بهتری دارم.
- (۳) کنار گذاشتن سیگار بسیار دردناک است.
- (۴) بیماری های مرا درمان می کند.

(آسان - خط به خط - ۱۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۳

در تصویر زیر علامت مثبت نشانگر ارزیابی مثبت و علامت منفی نشانه ارزیابی منفی است.

عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۵۶ - ۶۰)

۵۶- ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنفُسِهِمْ﴾:

- ۱) قطعاً خدا چیزی را که قومی برای خود دارند تغییر نمی‌دهد تا اینکه خودشان آنچه در دل دارند تغییر کند!
- ۲) به راستی خداوند آنچه را که نزد مردمی است تغییر نداده تا مگر آنچه در خودشان است تغییر کند!
- ۳) حقیقتاً خدا تغییردهندهٔ آنچه که در قومی وجود دارد نیست تا اینکه آنچه در دل‌هایشان دارند تغییر یابد!
- ۴) به راستی خداوند آنچه را که نزد قومی است تغییر نمی‌دهد تا اینکه آنچه را در خود دارند تغییر دهند!

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - خط به خط - ترجمه)

بررسی گزینه‌ها:

لا یغیّر: تغییر نمی‌دهد ← رد گزینه ۳ (به صورت اسم فاعل ترجمه شده که نادرست است).
یغیروا: تغییر دهند ← رد سایر گزینه‌ها

ریشهٔ «غ ی ر» در دو باب «تفعیل» «تفعّل» معنای متفاوتی دارد. نگاه کن:

ماضی	مضارع	امر
غَيَّرَ: تغییر داد	يُغَيِّرُ: تغییر می‌دهد	غَيِّرْ: تغییر بده
تَغَيَّرَ: تغییر کرد	يَتَغَيَّرُ: تغییر می‌کند	تَغَيَّرْ: تغییر کن

گروه آموزشی ماز

۵۷- «ما أصبح مؤمناً إلا الذي يرى نفسه مسؤولاً أمام خائب وقع في شذائد الدهر فلنساعد الآخرين ونفرج عن المكروبين!»:

- ۱) کسی مؤمن نشد مگر اینکه خویشتن را مقابل ناامیدی که در گرفتاری‌های روزگار افتاده مسئول دیده باشد. پس ما به دیگران یاری می‌رسانیم و غمِ اندوهگینان را از بین می‌بریم!
- ۲) مؤمن نشد مگر کسی که خودش را در مقابل ناامیدی که در گرفتاری‌های روزگار افتاده، مسئول می‌بیند پس باید به دیگران کمک کنیم و اندوه غمگینان را بزداییم!
- ۳) مؤمن نشد جز آن که خودش را در برابر ناامید مسئول ببیند همان کسی که در گرفتاری ایام افتاده پس ما باید به دیگران یاری برسانیم و اندوه غمگین را از بین ببریم!
- ۴) مؤمن نشد به جز آن که خود را در برابر آن ناامیدی که در سختی‌های روزگار افتاده مسئول ببیند پس بر ماست به دیگران کمک کنیم تا اندوه غمگین را زوده باشیم!

پاسخ: گزینه ۲ (دشوار - ترکیبی - ترجمه)

بررسی گزینه‌ها:

خائب (نکره است.): ناامیدی ← رد گزینه‌های ۳ و ۴
شذائد: گرفتاری‌ها (جمع است). ← رد گزینه ۳
لنساعد (لام امر است.): باید کمک کنیم ← رد گزینه‌های ۱ و ۴
المكروبين: غمگینان ← رد گزینه ۴

گروه آموزشی ماز

۵۸- «أريد أن أتكلّم مع أصحابي لكي أفنعمهم حتّى يعلموا كيف يمكن لهم أن يستفيدوا من أيامهم الذهبية لقراءة الدّروس الصّعبة!»:

- ۱) می‌خواهم که با دوستانم صحبت کنم برای اینکه آنان را قانع کنم تا بدانند چگونه برایشان امکان دارد که از روزهای طلایی خود برای خواندن درس‌های سخت بهره ببرند!
- ۲) می‌خواستم که با دوستان خود سخن بگویم تا ایشان را قانع کنم برای اینکه بدانند چگونه ممکن است که از روزهای طلایی خود برای خواندن درس‌های دشوار استفاده کنند!
- ۳) می‌خواهم که با دوستانم صحبت کنم تا آنان قانع شوند برای اینکه بدانند چگونه برای آنان امکان دارد تا از روزهای طلایی خویش بهره ببرند تا درس‌های دشوار خود را بخوانند!
- ۴) می‌خواهم که با دوست‌های خود صحبت کنم تا ایشان را قانع کنم و بدانند چگونه برایشان امکان‌پذیر است تا از روزهای طلایی خویش برای خواندن دروس دشوار استفاده شود!

پاسخ: گزینه ۱ (دشوار - ترکیبی - ترجمه)

بررسی گزینه‌ها:

أريد: می‌خواهم ← رد گزینه ۲
أفنعمهم: آنان را قانع کنم ← رد گزینه ۳
حتّى: تا، برای اینکه ← رد گزینه ۴ (ترجمه نشده است).
«لهم: برایشان» در گزینه ۲ ترجمه نشده است.
يستفيدوا: بهره ببرند، استفاده کنند ← رد گزینه ۴

لقراءة (جار و مجرور است نه فعل): برای خواندن ← رد گزینه ۳

گروه آموزشی ماز

۵۹- عین الخطأ:

- (۱) كان أستاذنا يسأل التلاميذ لماذا لم تكتبوا واجباتكم حتى الآن: استاذمان از دانش آموزان می پرسید چرا تا الان تکالیف خود را ننوشتاید!
- (۲) ارحموا عزيزاً ذلّ و غنياً افتقر و عالماً ضاع بين جهال: دلسوزی کنید بر ارجمندی که خوار شده و دارایی که ندار شده و دانایی که میان نادانها تباه شده!
- (۳) لا يُطلق جنود الحرب الأسرى لأتّهم ما استلموا سماخه من القائد: سربازان جنگ اسیران را آزاد نمی کنند، زیرا آنان اجازه اش را از فرمانده دریافت نکردند!
- (۴) من يطعم المسكين و يحيى الجار و الأهل فلن يضيع الله أجره: هر کس مسکین را خوراک دهد و از همسایه و خانواده پشتیبانی کند، خداوند پاداش او را تباه نخواهد کرد!

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - ترکیبی - ترجمه)

پاسخ تشریحی:

از علامت ساکن روی فعل «لا يُطلق» متوجه می شویم که امر غایب است که باید در ترجمه آن از «نباید» استفاده شود: لا يُطلق: نباید آزاد کنند.

گروه آموزشی ماز

۶۰- «باید ویژگی های خوب دوستان را ذکر کنیم تا آنان را خوشحال کنیم و این کار برای یک زندگی بهتر به آنان کمک می کند!»:

- (۱) نذكرُ خصالاً حسنة للأصدقاء و نفرّحهم و هذا العمل ينصرهم لحياة أفضل!
- (۲) لنذكرُ خصال الأصدقاء الحسنة حتى نفرّحهم و هذا العمل يعينهم لحياة أفضل!
- (۳) لم نذكر خصال الأصدقاء الحسنة لكي نفرّحهم و هذا عمل أعانهم في حياة أفضل!
- (۴) لنذكرُ خصلة الأصدقاء الحسنة حتى يصبحوا فرحين و هذا العمل ينصرهم لحياتهم الفضلى!

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - ترکیبی - تعریب)

بررسی گزینه ها:

- باید ... ذکر کنیم (امر متکلم): لنذكرُ ← رد گزینه های ۱ و ۳
- ویژگی های خوب دوستان: خصال الأصدقاء الحسنة ← رد گزینه های ۱ و ۴
- تا آنان را خوشحال کنیم: حتى، لكي نفرّحهم ← رد گزینه های ۱ و ۴
- این کار: هذا العمل ← رد گزینه ۳
- برای: لـ ← رد گزینه ۳
- ضمیر «هم» در حیاتهم اضافی است.
- به آنان کمک می کند: يعينهم، ينصرهم ← رد گزینه ۳

گروه آموزشی ماز

■ اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ السُّئَالَةِ (٦١ - ٦٤) بما يناسب النَّصَّ:

حاتم الطائي شخص مشهور بالكرم. يحكى أنّ حاتمًا سُئِلَ عَنْ سَبَبِ كَرَمِهِ وَ سَخَاوِهِ. قَالَ: تَعَلَّمْتُهُ مِنَ الْبَنَاءِ وَ الْعَمَالِ الَّذِينَ يَبْنُونَ بَيْتًا. رَأَيْتُ عَامِلًا يَقْدِفُ طابوقاً (آجر) إِلَى الْبَنَاءِ الَّذِي كَانَ فِي أَعْلَى الْبَنَاءِ وَ لَا يُعْطِيهِ عَامِلٌ آخَرَ الطابوقَ الثَّانِي حَتَّى يَقْدِفَ مَا فِي يَدِهِ. هَكَذَا فَهَمْتُ أَنَّ اللَّهَ أَيْضًا لَا يُعْطِيْنَا الْمَالَ حَتَّى نُنفِقَ مَا فِي أَيْدِينَا إِلَى الْآخَرِينَ وَ إِذَا لَمْ نُطْلِقْ مَا فِي يَدِنَا مَبْقَى مَكَانٍ حَتَّى يَأْتِيَ الْمَالُ مِنْ جَدِيدٍ. إِذْنِ الْمَالُ يَكْتُمُ بِالْإِنْفَاقِ وَ الْكِرْمِ مِنْ صِفَاتِ الْمُؤْمِنِينَ وَ يُوصِلُ صَاحِبَهُ إِلَى الْجَنَّةِ. شُبَّهَ الْكِرْمُ فِي الْأَحَادِيثِ بِشَجَرَةٍ جَذْعُهَا فِي الْجَنَّةِ. مَنْ يَأْخُذُ غَصَنًا مِنْ غُصُونِ هَذِهِ الشَّجَرَةِ يَصِلُ فِي النَّهَايَةِ إِلَى الْجَنَّةِ.

ترجمه متن:

حاتم طایی فردی است که به بخشش مشهور می باشد. حکایت می شود که از حاتم درباره علت بذل و بخشش او سؤال شد. گفت: آن را از بنا و کارگرانی که خانه ای را می ساختند، یاد گرفتم. کارگری را دیدم که آجری را به سوی بنایی که بالای ساختمان بود، پرتاب می کرد و کارگری دیگر، آجر دوم را به او نمی داد تا اینکه آنچه در دستش بود را پرتاب کند. اینچنین فهمیدم که خدا نیز به ما ثروت نمی دهد تا آنچه در دستمان است انفاق کنیم و اگر آنچه را در دستمان است رها نکنیم جایی نمی ماند تا مال دوباره بیاید. بنابراین مال با انفاق و بخشش زیاد می شود و بخشنده از صفات مؤمنان است و کسی که آن را دارد، به بهشت می رسد. بخشنده در احادیث به درختی تشبیه شده است که ریشه اش در بهشت است. هرکس شاخه ای از شاخه های این درخت را بگیرد، در نهایت به بهشت می رسد.

گروه آموزشی ماز

۶۱- عین الصحیح:

- (۱) أسماء الذين سئلوا حاتمًا عن سبب كرمه موجود في النص.
- (۲) إذا كانت أيدينا مملوءة من المال يأتي المال إلينا من جديد.
- (۳) إن تأخذ جذع شجرة الكرم تصل إلى الجنة.
- (۴) الكريم يُنفق أمواله حتى يُعطيه الله أموالاً جديدةً.

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - ترکیبی - درک مطلب)

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ نام‌های کسانی که از حاتم درباره علت بخشش و سخاوتش پرسیدند، در متن موجود است (مطابق متن صحیح نیست؛ زیرا فعل «سُئِلَ» در متن به صورت مجهول به کار رفته و معلوم نیست چه کسانی این سؤال را از وی پرسیده‌اند)
- ۲ اگر دستان ما پُر از مال باشد، ثروت دوباره به سوی ما می‌آید (مطابق متن صحیح نیست؛ زیرا در متن گفته شده اگر دستان پُر باشد، جایی وجود ندارد تا دوباره ثروت در آن قرار گیرد)
- ۳ اگر ریشه درخت بخشنده را بگیریم به بهشت می‌رسیم (مطابق متن صحیح نیست؛ زیرا گفته شده اگر شاخه این درخت را بگیریم به بهشت می‌رسیم)
- ۴ شخص بخشنده اموالش را انفاق می‌کند تا خداوند به او ثروت‌هایی جدید بدهد (مطابق متن صحیح است)

گروه آموزشی ماز

۶۲- عین الخطأ:

- ۱) المال ینقص بالإنفاق.
- ۲) الکریم یتصل إلى الجنة في النهاية.
- ۳) إذا یمسک العاقل الطابوق في يده لا یعطی له طابوق آخر.
- ۴) أخذ عُصْن شجرة الکرم کناية عن الجود و الکرم.

پاسخ: گزینه ۱ (متوسط - ترکیبی - درک مطلب)

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ مال با بخشش کم می‌شود (در متن برعکس این عبارت گفته شده است)
- ۲ انسان بخشنده در نهایت به بهشت می‌رسد (مطابق متن صحیح است)
- ۳ اگر کارگر اجر را در دستش نگه دارد، به او اجر دیگری داده نمی‌شود (مطابق متن صحیح است)
- ۴ گرفتن شاخه درخت بخشنده، کنایه از بذل و بخشش و سخاوت است (مطابق متن صحیح است)

گروه آموزشی ماز

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۶۳ و ۶۴)
۶۳- «لَمْ نُطْلَقْ»:

- ۱) فعل مضارع - للمتکلم مع الغير - مصدره «إطلاق» - متعدّد - یمکن أن یترجم بالمضارع المنفی
- ۲) فعل له حرف زائد - ماضیه یأتی علی وزن «أفعل» - متعدّد - یترجم بالمضارع المنفی فقط
- ۳) فعل ماضیه «أطلقنا» - للمتکلم مع الغير - مجزوم بسبب «لَمْ» - له أقلّ حروف زائدة
- ۴) مصدره علی وزن «إفعال» - للمتکلم الذی أكثر من شخص - حرف «لَمْ» فيه جازمة - ثلاثی مزید

پاسخ: گزینه ۲ (دشوار - ترکیبی - تحلیل صرفی)

پاسخ تشریحی:

هرگاه حرف «لَمْ» بر سر فعل مضارع بیاید، منفی و ماضی (ساده - نقلی) ترجمه می‌شود.
«لَمْ نُطْلَقْ»: رها نکردیم - رها نکرده‌ایم
در متن چون قبل از آن ادات شرط «إذا» آمده است، می‌توانیم آن را هم به صورت مضارع و هم به صورت ماضی ترجمه کنیم. بنابراین گزینه ۲ که ترجمه آن را فقط در حالت مضارع منفی می‌داند، اشتباه می‌باشد.

گروه آموزشی ماز

۶۴- «الأحاديث»:

- ۱) اسم - جمع مکسر - مفرد «حدیث» و مذکر - معرب / مجرور بحرف «فی» الجازة
- ۲) مفرد «حدیث» - مذکر - معرب - معوّف بآل / «فی الأحادیث» جاز و مجرور
- ۳) جمع التکسیر و مفرد «حدیثه» و مؤنث - معرفة - معرب / مجرور بحرف الجرّ
- ۴) جمع مکسر - مذکر - فی الجملة نعامل معها کمفرد مؤنث - معرفة / مجرور بحرف الجرّ و «فی الأحادیث» جاز و مجرور

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - ترکیبی - تحلیل صرفی)

پاسخ تشریحی:

مفرد جمع‌های مکسر را، مذکر در نظر می‌گیریم. بنابراین مفرد این کلمه «حدیث» و مذکر است.

در مورد مفرد کلمات جمع به موارد زیر دقت کنید:

- ۱- مفرد جمع‌های مذکر سالم و مکسر به صورت مذکر در نظر گرفته می‌شود.
مثال: مُؤْمِنِينَ (مؤمنین) - مُسْلِمُونَ (مسلمین) - كُتُب (کتاب) - تَمَارِينَ (تفرین)
- ۲- مفرد جمع‌های مؤنث سالم را مؤنث در نظر می‌گیریم مگر اینکه بدانیم کلمه‌ای که جمع مؤنث سالم بسته شده، مذکر است.
مثال: مُعَلِّمَات (مُعَلِّمَة) - تَلْمِیذَات (تَلْمِیْذَة) - جَوَالَات (جَوَال) - رِیَالَات (ریال)

گروه آموزشی ماز

■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٦٥ - ٧٠)

٦٥- عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) ﴿وَلَا يُحْزَنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا﴾
- (٢) ﴿أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا﴾
- (٣) ﴿وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ﴾
- (٤) ﴿أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ﴾

پاسخ: گزینه ۱ (آسان - خط به خط - ضبط الحركات)

يُحْزَنُكَ ← يَحْزَنُكَ قَوْلُهُمْ ← قَوْلُهُمْ

فعل «يَحْزَنُ» ثلاثي مجرد است نه ثلاثي مزيد.
«قَوْل» مصدر فعل «قَالَ» به معنی کلام است.

گروه آموزشی ماز

٦٦- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي مَا طَلَبَ مِنْكَ:

- (١) أَصْفِيَاءُ اللَّهِ هُمُ الَّذِينَ يَعْلَمُونَ النَّاسَ طَرِيقَ الْحَيَاةِ الصَّحِيحِ! (مفرد: صفا)
- (٢) لِهَذَا الرَّجُلِ مَكَارِمٌ وَهُوَ يَنْشُرُ السَّلَامَ فِي كُلِّ الْبِلَادِ! (مرادف: أجور)
- (٣) أَحْفَظْ عَرَضَ أَقْرَبَائِي لِأَنَّهُ مِنَ الْأُمُورِ الْمَهْمَةِ لِأَيِّ شَخْصٍ! (جمعه: أعراض)
- (٤) يَأْمُرُنَا النَّبِيُّ (ص) أَنْ نَفْكَ الْأَسِيرَ لِيَذْهَبَ إِلَى قَوْمِهِ! (مضاده: نرد)

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - ترکیبی - واژگان)

در این گزینه «عرض: آبرو» مفرد است که جمع آن «أعراض» به درستی آمده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ «أَصْفِيَاء» به معنای «برگزیدگان» است که مفرد آن «صفي» می‌شود.
- ۲ «السَّلام» به معنای «آشتی» است که «أجور: پاداش‌ها» ارتباطی به آن ندارد.
- ۴ «نَفْكَ» یعنی «آزاد می‌کنیم» که با «نرد: برمی‌گردانیم» متضاد نیست.

گروه آموزشی ماز

٦٧- عَيْنُ حَرْفِ اللَّامِ لَيْسَتْ لِلْأَمْرِ:

- (١) ﴿وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ﴾
- (٢) النَّسَاءُ لِيَعْتَمِدَنَّ عَلَى نُفُوسِهِنَّ فِي الْمُجْتَمَعِ!
- (٣) اِذْهَبْ إِلَى الْمَتَجَرِّ لِتَشْتَرِيَ بَطَارِيئَهُ لِحَوَالِي!
- (٤) لِنَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ فِي أُمُورِنَا الْهَامَةِ!

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - خط به خط - قواعد)

- ۱ باید توکل کنند...
- ۲ باید تکیه کنند...
- ۳ برای اینکه بخری...
- ۴ باید توکل بکنیم...

«حرفِ لَ» [حرفِ جازمه]:

۱. این حرف بر سر «۶ صیغه غائب و ۲ صیغه متکلم» می‌آید:
۲. معنای فعل مضارع را به «باید + مضارع التزامی» تبدیل می‌کند.
مثال: لِيَعْلَمَ كُلُّ إِنْسَانٍ: هر انسانی باید بداند.
لِنَطْلُبَ جَمِيعُنَا: همه ما باید بخواهیم.

گروه آموزشی ماز

- ٦٨- عَيْنُ الصَّحِيحِ عَنْ نَوْعٍ «ل» فِي الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةِ:
- (١) الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. (تأ)
- (٢) بُعِثَ النَّبِيُّ (ص) لِيَهْدِيَ النَّاسَ. (مالِكِيَت)
- (٣) لِنَسْتَمَعَ إِلَى كَلَامِ آبَائِنَا. (بِرَای)
- (٤) إِنْ نَظْلُبُ الْخَيْرَ فَلَنُجَالِسَ الْمُتَفَقِّهِينَ. (امری)

پاسخ: گزینه ۴ (آسان - خط به خط - قواعد)

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ حمد برای خدا پروردگار جهانیان است. (برای، از آن / مالکیت)
- ۲ پیامبر (ص) فرستاده شد برای اینکه مردم را هدایت کند. (تا / برای این)
- ۳ باید به کلام پدرانمان گوش کنیم. (باید / امری)
- ۴ اگر خیر و نیکی بخواهیم باید با اندیشمندان بنشینیم. (باید / امری)

راه‌های تشخیص انواع ل:

- ۱) از طریق ترجمه فعل: «لِ ناصبه» به صورت «تا، تا اینکه، برای اینکه + مضارع التزامی» ترجمه می‌شود، ولی «لِ جازمه» به صورت «باید + مضارع التزامی» ترجمه می‌شود.
- ۲) «لِ ناصبه» بر سر «۱۴ صیغه» فعل مضارع می‌آید، ولی «لِ جازمه» بر سر «۶ صیغه غائب و ۲ صیغه متکلم» می‌آید.
- به این معناست که اگر «حرف لِ» بر سر ۶ صیغه مخاطب بیاید قطعاً «لِ ناصبه» می‌باشد.
- لِتَكْتُبُوا: تا این‌که بنویسید (لِ ناصبه)
- مثال:** بُعِثَ النَّبِيُّ (ص) لِيَهْدِيَ النَّاسَ: پیامبر فرستاده شد تا مردم را هدایت کند.
- الْمُسْلِمُونَ لِيَتَّخِذُوا فِي جَمِيعِ الْأَحْوَالِ : مسلمانان باید در همه حالات متخذه شوند.
- ۳) «لِ ناصبه» غالباً داخل جمله می‌آید و وابسته به فعل دیگری است. (عَلَّتْ وقوع فعل دیگری می‌باشد).
- ولی «لِ جازمه» غالباً شروع کننده و تک فعل جمله بوده و به فعل دیگری وابسته نیست. (عَلَّتْ وقوع فعل دیگری نمی‌باشد).
- هُوَ ذَهَبَ إِلَى السُّوقِ لِيَشْتَرِيَ الْفَاكِهِةَ: او به بازار رفت تا میوه بخرد.
- الطَّلَابُ لِيُطَالِعُوا دَرُوسَهُمْ: دانش‌آموزان باید درس‌هایشان را مطالعه کنند.

گروه آموزشی ماز

- ٦٩- عَيْنَ المضارع بمعنى الفعل الماضي للنفي:
- (١) عَلَيْنَا أَنْ نَجْتَهِدَ فِي فَحْظِ دُرُوسِنَا!
- (٢) يَعْدَبُ الدَّهْرُ الْأَبْدَانُ بَعْدَ أَنْ يُخْلِقَ!
- (٣) إِنَّ الْمُؤْمِنِينَ لَنْ يَسْرِفُوا فِي حَيَاتِهِمْ!
- (٤) إِنَّ الْمَشْرِكِينَ لَمْ يَاقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ!

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - ترکیبی - قواعد)

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ که تلاش بکنیم.
- ۲ که خلق بشوند.
- ۳ اسراف نخواهند کرد.
- ۴ مبارزه نکنند.

نکات مربوط به حرف «لَمْ»:

- ۱- حرف «لَمْ» معنای فعل مضارع را به «ماضی منفی ساده یا ماضی منفی نقلی» تبدیل می‌کند.
مثال: لَمْ يَكْتَسِبُوا: به دست نیاوردند / به دست نیاورده‌اند
 لَمْ تَكُنِّي: نوشتی / نوشته‌ای
- ۲- حرف «لَمْ» را با حرف «لِمْ» (مَخْفَفَ لِماذا؟) اشتباه نکنیم. با این توضیح که «لِمْ» هیچ تغییری در آخر فعل به وجود نمی‌آورد.
مثال: لَمْ يُكْرَمْ / لَمْ يُكْرَمُوا / لَمْ تُكْرَم (باعث تغییراتی در فعل شده است).
 لَمْ يُكْرَمْ / لَمْ يُكْرَمُونَ / لَمْ تُكْرَمَان (بدون تغییر)

۷۰- عَيْن «لا» يَخْتَلِفُ عَنِ الْبَاقِي:

- (۱) لَا أَتَعَبُ مِنَ الْعَمَلِ الْكَثِيرِ الَّذِي يُوصلُنِي إِلَى أَهْدَافِي!
(۳) لَا أَتَقَصِّدِينَ أَنْ تَقْرُنِي هَذِهِ الْكُتُبَ الْمُفِيدَةَ لَكَ!

- (۲) رَجَاءٌ لَا تَتَّبِعَنَّ النَّفْسَ الْأَمَّارَةَ لِأَنَّهَا تَضُرُّكَ كَثِيرًا!
(۴) الْيَوْمَ لَا تُرَى الشَّمْسُ لِأَنَّ السَّمَاءَ مَمْلُوءَةً بِالسُّحُبِ!

پاسخ: گزینه ۲ (دشوار - ترکیبی - قواعد)

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ خسته نمی شوم - فعل نفی.
- ۲ پیروی نکنید - فعل نهی.
- ۳ قصد نمی کنی - فعل نفی
- ۴ دیده نمی شود - فعل نفی.

انواع لا:

- (۱) «لای نفی»: بر سر فعل مضارع می آید و هیچ تغییری در آخر فعل ایجاد نمی کند و فعل به صورت «مضارع اخباری منفی» ترجمه می شود.
(حرف «لای نفی» غیرعامل می باشد).
مثال: هُمْ لَا يَتَعَلَّمُونَ: آنها یاد نمی گیرند. أَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ: شما نمی دانید.
- (۲) «لای نهی»: بر سر فعل مضارع می آید و تغییراتی را ایجاد می کند. (مجزوم می کند) و معنای فعل به «امر منفی» تبدیل می شود.
(حرف «لای نهی» عامل جزم می باشد).
مثال: لَا تَطْلُبُوا: طلب نکنید. أَنْتِ لَا تَتَكَاثَلِي: تو تنبلی نکن.

گروه آموزشی ماز

۷۱- کدام گزینه درباره تحولات گسترش مذهب تشیع در ایران، درست است؟

- (۱) در دوران شیخ صفی‌الدین اردبیلی، به ایران راه یافت و با توسعه قلمرو صفویان، روز به روز بر شمار شیعیان افزوده شد و تشیع گسترش پیدا کرد.
- (۲) هم‌زمان با خلافت عباسی به ایران نفوذ کرد و در زمان حکومت ایلخانان، در اثر گسترش تصوف، رشد چشم‌گیری یافت.
- (۳) هم‌زمان با ورود اسلام به ایران به سرزمین ما راه یافت و پس از سقوط خلافت عباسی، به‌طور محسوسی گسترش یافت.
- (۴) در دوران حکومت‌های ایرانی مسلمان (قرن اول و دوم هجری) به ایران راه یافت و در زمان حکومت صفویه، گسترش چشم‌گیری پیدا کرد.

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - خط به خط - ۱۱۱۳)

پاسخ تشریحی:

مذهب شیعه که با آغاز ورود اسلام به سرزمین ما راه یافته بود، پس از سقوط خلافت عباسی، به‌طور محسوسی گسترش یافت؛ به گونه‌ای که در سده‌های هشتم و نهم هجری، شیعیان در مناطقی از ایران به حکومت رسیدند.

زمینه‌های تشکیل حکومت صفویان:

هجوم مغولان به ایران، علاوه بر آثار و نتایج سیاسی، پیامدهای اجتماعی و مذهبی مختلفی داشت که مهم‌ترین آن‌ها گسترش تصوف و تشیع و پیوند روزافزون آن‌ها با یکدیگر بود. یکی از طریقت‌های صوفیانه که در دوره ایلخانان شکل گرفت، طریقت صفوی بود.

طریقت صفویه و سپس حکومت صفوی، در واقع در اثر گسترش تصوف و سپس تشیع و رسمی کردن این مذهب، عاملی برای گسترش آن بودند.

مشاوره:

این سؤال نشون می‌ده که خط به خط کتاب درسی اهمیت خاص خودش رو داره و باید حواست بهش باشه.

گروه آموزشی ماز

۷۲- کدام گزینه بیانگر وضعیت سیاسی ایران در آغاز سده دهم هجری است؟

- (۱) طایفه‌ای از افغان‌های شهر قندهار در زمان شاه سلطان حسین سر به شورش برداشتند و به سوی اصفهان حرکت کردند.
- (۲) شاه عباس اول پس از پایان دادن به سرکشی امرای قزلباش و سامان دادن به اوضاع داخلی، آماده مقابله با همسایگان خارجی شد.
- (۳) اسماعیل پسر شیخ حیدر، آق قویونلوها را شکست داد و پس از تصرف تبریز، در آن شهر به عنوان پادشاه ایران تاج‌گذاری کرد.
- (۴) سران قزلباش به خودسری پرداخته و ازبکان از شرق و عثمانی‌ها از غرب به مرزهای ایران هجوم آورده بودند.

پاسخ: گزینه ۳ (دشوار - مفهومی - ۱۱۱۳)

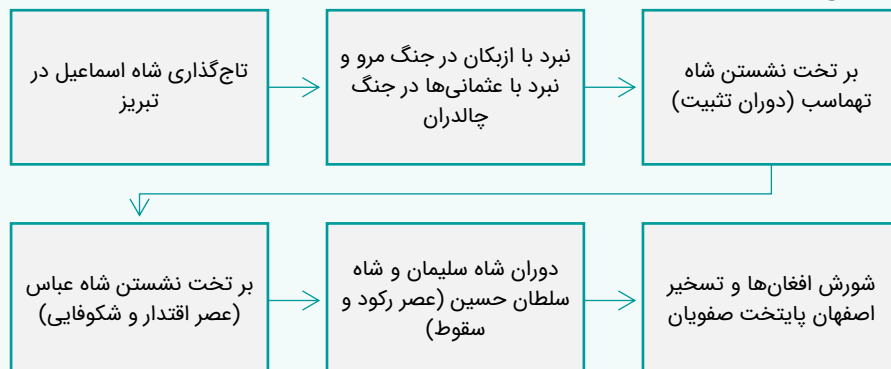
پاسخ تشریحی:

در آغاز سده دهم هجری، اوضاع سیاسی میهن ما دچار آشفتگی و تفرقه شده بود. سلسله آق قویونلو که بر قسمت‌هایی از غرب و جنوب ایران حکومت می‌کرد، به نهایت ضعف و انحطاط رسیده بود. در چنین شرایطی اسماعیل پسر شیخ حیدر، با سپاهی متشکل از ایلات و طوایف مختلف قزلباش، آق قویونلوها را شکست داد و پس از تصرف تبریز، در آن شهر به عنوان پادشاه ایران تاج‌گذاری کرد؛ چه سالی؟ ۹۰۷ ق

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ مربوط به اواخر حکومت صفوی و قرن یازدهم و دوازدهم
- ۲ مربوط به قرن دهم و یازدهم است.
- ۴ مربوط به دوران شاه تهماسب (اواخر قرن دهم) است.

تأسیس حکومت صفوی:

مشاوره:

هر دوره و قرنی ویژگی خاص خودش رو داره و باید حواست بهش باشه. چاره کارت کجاست؟ بیا و برای هر حادثه مربوط به دوره مشخص، کدگذاری کن تا بتونی به ذهن بسپری!

گروه آموزشی ماز

۷۳- کدام یک از موارد زیر جزء مهم ترین اقدامات و اصلاحات شاه عباس اول صفوی است؟

الف: نوسازی تشکیلات و تجهیزات سپاه

ب: انتقال پایتخت از تبریز به قزوین

ج: ایجاد ثبات سیاسی و برقراری نظم و امنیت در داخل کشور

د: شکست دادن ازبکان و قتل شیبک خان در نبرد مرو

(۴) «ب» - «د»

(۳) «ب» - «ج»

(۲) «الف» - «د»

(۱) «الف» - «ج»

(متوسط - خط به خط - ۱۱۱۳)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی سایر موارد:

بهتر است پیش از هر چیز یک راست برویم سراغ بررسی موارد نادرست:

«ب»: این شاه تهماسب بود که پایتخت را از تبریز به قزوین منتقل کرد و شاه عباس آن را به اصفهان انتقال داد.

«د»: توسط شاه اسماعیل انجام شد.

عصر اقتدار و شکوفایی صفویان:

پس از مرگ شاه تهماسب، در دوران کوتاه پادشاهی شاه اسماعیل دوم و سلطان محمد خدابنده، دوباره حکومت صفوی دچار هرج و مرج و بی ثباتی سیاسی شد. از این رو، هنگامی که شاهزاده جوانی از خاندان صفوی به نام عباس اول به پادشاهی رسید، اوضاع داخلی و خارجی ایران به شدت نابسامان بود.

گروه آموزشی ماز

۷۴- در کدام گزینه، مقایسه درستی از رابطه ایران عصر صفوی با ازبکان (۱) و گورکانیان (۲) ارائه شده است؟

(۱) بارها (۲) به ایران حمله کرد و مناطق شرقی را مورد هجوم قرار داد ولی (۱) تنها روابط فرهنگی و سیاسی با ایران داشت.

(۲) میان ایران و (۲) روابط تجاری پررونقی برقرار بود اما با (۱) جنگ و مقابله بود.

(۳) بارها میان (۱) و (۲) جنگ و صلح برقرار می شد ولی ایران هر بار، بدون نظر بر جانبداری از طرف دیگر، نقش واسطه ایجاد می کرد.

(۴) ایران هم با (۱) و هم با (۲) رابطه تجاری پرفراز و نشیبی داشت که گاهی به جنگ ختم می شد.

(دشوار - مفهومی - ۱۱۱۳)

پاسخ: گزینه ۲

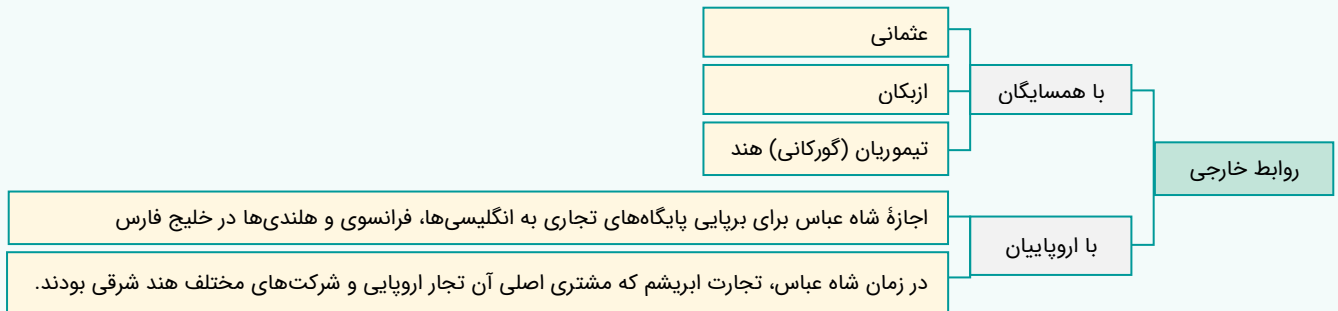
پاسخ تشریحی:

روابط با ازبکان ← شاه اسماعیل در نبرد مرو، شیبک خان و ازبکان را شکست داد؛ ازبکان که با عثمانی روابط دوستانه داشتند، گاه با عثمانی به صورت هماهنگ به قلمرو صفوی هجوم می بردند. در دوران شاه تهماسب و شاه عباس اول نیز ازبکان خراسان را مورد تهاجم و غارت قرار دادند، اما سپاه صفوی قاطعانه آنان را شکست داد.

روابط با گورکانیان ← مسئله اصلی میان ایران و هند، قندهار بود که این شهر چندبار میان دو طرف دست به دست شد، اما در مجموع روابط میان آن ها حسنه بود و روابط تجاری، سیاسی و فرهنگی بین دو کشور رونق فراوانی داشت.

روابط خارجی صفوی:

تأسیس حکومت صفوی از منظر روابط خارجی، نقطه عطفی در تاریخ ایران اسلامی به شمار می‌آید؛ زیرا قبل از آن هرگز ایران شاهد چنین دیپلماسی فعالی در عرصه بین‌الملل نبود.

مشاوره:

روابط ایران عصر صفوی با همسایگانش و برخی دولت‌ها و کشورهای اروپایی، مبحث مهم و تست‌خیزی هست و ممکنه مطالبشون رو باهم قاطی کنی!

گروه آموزشی ماز

۷۵- شاهان صفوی به منظور ترویج معارف شیعه در ایران و رفع نیازهای مذهبی و حقوقی جامعه، به کدام اقدام دست زدند؟

- ۱) دعوت عده‌ای از علمای شیعه جبل عامل لبنان، عراق و بحرین به ایران
- ۲) احداث مدارس جهت آموزش فقه شیعه همچون نظامیه‌های بغداد و اصفهان
- ۳) تربیت عالمان و فقیهان شیعه توسط برخی از شاهان صفوی به خصوص در دوران شاه صفی
- ۴) ورود علمای شیعه مذهب از هند به ایران و آموزش و تربیت عالمان فقه شیعه

پاسخ: گزینه ۱ (متوسط - خط به خط - ۱۱۱۴)

پاسخ تشریحی:

از آن‌جا که در زمان تأسیس حکومت صفوی، تعداد عالمان و مراکز علمی شیعه در ایران کم بود. ← شاهان صفوی به منظور ترویج معارف شیعه و رفع نیازهای مذهبی و حقوقی جامعه، عده‌ای از علمای شیعه جبل عامل لبنان، عراق و بحرین را به ایران دعوت کردند.

علوم و معارف در عصر صفوی

صفویان با ایجاد ۱- وحدت سیاسی ۲- یکپارچگی جغرافیایی و ۳- انسجام اجتماعی در ایران، زمینه مناسبی برای توسعه و شکوفایی فرهنگی و تمدنی فراهم آوردند. علاوه بر آن، رسمیت یافتن و استقرار مذهب شیعه دوازده امامی، تأثیرات عمیقی بر همه ابعاد جامعه گذاشت به گونه‌ای که علم، آموزش، فرهنگ و هنر ایرانی، تحت تأثیر آموزه‌های شیعی، جلوه‌های گوناگونی را از خود بروز داد.

گروه آموزشی ماز

۷۶- در کدام گزینه، تقدم و تأخر رویدادهای زیر، به درستی نوشته شده است؟

الف: شدت گرفتن روند انحطاط و زوال صفویان

ب: تثبیت شدن پایه‌های حکومت صفوی

ج: شکست صفویان در نبرد چالدران

د: ساخته شدن میدان نقش جهان

- ۱) «الف» پیش از «ب» رخ داده است و «د» نسبت به تمام رخدادها، مقدم است.
- ۲) «ب» مقدم بر «الف» است و «ج» نسبت به «د» متأخر است.
- ۳) «د» بر «الف» مقدم است و «ب» بر «ج» تقدم زمانی دارد.
- ۴) «ج» نسبت به «ب» مقدم ولی «الف» نسبت به «د» متأخرتر است.

پاسخ: گزینه ۴ (دشوار - مفهومی - ۱۱۱۴)

بررسی موارد:

«الف»: شدت گرفتن انحطاط و زوال صفویان مربوط به دوران شاه سلیمان است. سلیمان سال‌ها پس از شاه عباس می‌زیسته!

«ب»: تثبیت، ویژگی دوران شاه تهماسب است که پس از شاه اسماعیل و پیش از شاه عباس سلطنت می‌کرده است.

«ج»: نبرد چالدران مربوط به دوران شاه اسماعیل است.

«د»: میدان نقش جهان به فرمان شاه عباس ساخته شد.

حالا: شاه اسماعیل ← شاه تهماسب ← شاه عباس ← شاه سلیمان
و به عبارت بهتر: «ج» بر «ب» مقدم است و «الف» نسبت به «د» متأخر است.

مشاوره:

می‌خوام این سری بدون این‌که حرفی از سال رخدادها بیارم، به پاسخ برسیم تا متوجه بشی این سبک سؤال خیلی نیاز به دونستن سال دقیق وقوع رخدادها نداره!

گروه آموزشی ماز

۷۷- کدام مورد، توصیف درستی از وضعیت علوم تجربی و ریاضی در دوره صفوی، ارائه داده است؟

- (۱) برخلاف اروپا که با تحولات عظیم علمی مواجه بود، این علوم در ایران رو به افول گذاشت.
- (۲) علوم تجربی و ریاضی در ایران این دوره شکوفا بودند و همچنان کتاب ابن سینا در مدارس تدریس می‌شد.
- (۳) گرچه ریاضی همچنان علم پررونقی شناخته می‌شد، ولی علم تجربی با خرافات آمیخته و جایگاه خود را از دست داد.
- (۴) برخلاف اروپا که چنان توجهی به این دو شاخه از علم نمی‌شد، در ایران علم تجربی و ریاضی با اقبال گسترده‌ای مواجه بود.

پاسخ گزینه ۱ (متوسط - خط به خط - ۱۱۱۴)

پاسخ تشریحی:

در دوره صفوی، که با تحولات عظیم علمی در اروپا هم‌زمان بود، علوم تجربی و ریاضیات در ایران رو به افول گذاشت. تنها برخی از متون کهن پزشکی مانند قانون ابن سینا و برخی متون قدیمی ریاضی و نجوم در مدارس تدریس می‌شد. نجوم و ستاره‌شناسی نیز با خرافات آمیخته شد و اعتقاد به سعد و نحس در میان عام و خاص رایج بود.

مشاوره:

این‌که هر شاخه‌ای از علم یا هنر تو دوره‌های گوناگون چه تحولاتی رو پشت سر گذاشتن و چه سرنوشتی پیدا کردن، هم جذابه برای مخاطب و هم تست‌خیز! صادقانه بگم به ذهن سپردنشونم خیلی دشواره ولی خب به هر حال چاره‌ای نیست و باید حواست به مو به مو جزئیاتشون باشه.

گروه آموزشی ماز

۷۸- در دوره صفوی، کدام‌یک از انواع کتاب‌های تاریخی رواج داشت؟

- (۱) محلی، منظوم و تئنگاری
- (۲) سلسله‌ای، منظوم و عمومی
- (۳) عمومی، محلی و تئنگاری
- (۴) تئنگاری، سلسله‌ای و عمومی

پاسخ: گزینه ۳ (آسان - خط به خط - ۱۱۱۴)

پاسخ تشریحی:

تاریخ‌نگاری در دوره صفوی در سه حوزه تاریخ عمومی، تاریخ محلی و تئنگاری ادامه یافت، هر چند به‌طور کلی به نسبت دوره مغول و تیموری تا حدی دچار افول شد.

تاریخ‌نگاری در دوران صفوی:

تاریخ‌نگاری در این دوره، هرچند نسبت به دوره مغول - تیموری تا حدی دچار افول شد ولی هرگز متوقف نگردید.

حبیب السیر ← اثر خواند میر ← در دوران شاه اسماعیل اول	مشهورترین آثار تاریخی
احسن التواریخ ← اثر حسن بیگ‌روملو ← در دوران شاه تهماسب اول	
تاریخ عالم آرای عباسی ← اثر اسکندر بیک منشی ← در دوران شاه عباس اول	

گروه آموزشی ماز

۷۹- به ترتیب انواع ناحیه سیاسی ویژه و عوامل مؤثر بر تصمیمات سیاسی در جغرافیای سیاسی در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) نواحی خود مختار و ملی - اقتصاد و فضای جغرافیایی
(۲) نواحی آزاد تجاری و نواحی آزاد سیاسی - جغرافیا و اقتصاد
(۳) نواحی خود مختار و مناطق آزاد تجاری - جغرافیا و فضای جغرافیایی
(۴) نواحی آزاد تجاری و نواحی خود مختار - سیاست جغرافیایی و اقتصاد

(آسان - خط به خط - ۱۱۰۹)

پاسخ: گزینه ۳

انواع نواحی سیاسی	مشخصات
فروملی	<p>یک واحد جغرافیایی (مانند روستا، شهر، بخش، شهرستان و استان) که تحت مدیریت (دهداری، شهرداری بخشداری، فرمانداری و استانداری) قرار دارد.</p> <p>ناحیه فروملی- شهرستان‌های استان خراسان جنوبی</p>
ملی	<p>هر کشور مستقل که نظام حکومتی مستقلی دارد.</p> <p>ناحیه ملی- کشور مستقل ایران</p>
فراملی (منطقه‌ای)	<p>چند کشور که تحت اداره یک نظام مدیریت منطقه‌ای هستند؛ مانند اتحادیه اروپا. اتحادیه اروپا: شامل ۲۷ کشور اروپایی مستقل اما متحد و تابع نظام مدیریت مشترک انتخاب رؤسای برای شورا و مجلس قانون‌گذاری اروپا، بانک مرکزی اروپا و ... توسط کشورهای عضو جهت تحقق مدیریت مشترک پیرو اصول و شیوه‌های مشترکی در امور سیاست خارجی، کشاورزی، تجارت، محیط زیست و ... واحد پول مشترک اغلب کشورهای عضو: «یورو» لغو اخذ روادید (ویزا) طبق پیمان «شنگن» بین این کشورها جهت تسهیل رفت و آمد مردم به برخی از این کشورها برای زندگی، کار، تحصیل یا سرمایه‌گذاری</p> <p>ناحیه سیاسی فراملی- اتحادیه اروپا</p>
ویژه	<p>ناحیه‌ای دارای نظام مدیریت مخصوص به خود؛ مانند نواحی خودمختار و مناطق آزاد تجاری. نواحی خودمختار: استان‌ها یا ایالت‌هایی که به دلیل شرایط قومی، مذهبی و ... از استقلال محدودی برخوردارند و تنها در امور سیاست خارجی و دفاع، تابع حکومت مرکزی هستند مثال: نخجوان در جمهوری آذربایجان بندر هنگ‌کنگ (چین) و کردستان در عراق. (خودمختاری: استقلال محدود یک واحد سیاسی در اداره امور خود در داخل یک کشور). مناطق آزاد تجاری: مناطقی که برخی قوانین و مقررات کشور در آن‌ها اجرا نمی‌شود. ورود اتباع خارجی به مناطق آزاد تجاری یک کشور بدون اخذ ویزا از قبل عدم اجرای قوانین مالیاتی و گمرکی کشورها در مورد سرمایه‌گذاری در این مناطق</p> <p>ناحیه سیاسی ویژه- ناحیه خودمختار نخجوان</p> <p>ناحیه سیاسی ویژه - منطقه آزاد قشم - ایران</p>

ناحیه سیاسی ویژه ناحیه‌ای است که نظام مدیریت مخصوص به خود دارد؛ مانند نواحی خودمختار و مناطق آزاد تجاری. جغرافیای سیاسی شاخه‌ای از علوم جغرافیایی است که از دو عنصر جغرافیا و سیاست تشکیل شده است؛ زیرا جغرافیا و فضای جغرافیایی بر تصمیمات سیاسی تأثیر می‌گذارند.

گروه آموزشی ماز

۸۰- چند مورد از عبارت‌های زیر درباره منطقه نشان داده شده در تصویر، درست است؟

الف: این منطقه از ۲۸ کشور تشکیل شده است.

ب: اغلب کشورهای این منطقه، یورو را به عنوان واحد پول مشترک پذیرفته‌اند.

ج: کشورهای اروپایی در اموری مانند سیاست خارجی و دفاع نظامی از اصول مشترکی پیروی می‌کنند.

د: برای تسهیل رفت و آمد، اغلب کشورهای عضو بر طبق پیمان «ژنو» آزادانه و بدون نیاز به روادید به کشورهای این منطقه سفر می‌کنند.

ه: این منطقه برای تحقق مدیریت مشترک، رؤسای برای شورا و مجلس قانون گذاری اروپا و بانک مرکزی اروپا و نظایر آن انتخاب کرده است.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - خط به خط - ۱۱۰۹)

«الف»: اتحادیه اروپا از ۲۷ کشور اروپایی تشکیل شده است.

«ج»: کشورهای اتحادیه اروپا در امور سیاست خارجی، کشاورزی، تجارت، محیط زیست و نظایر آن از اصول و شیوه‌های مشترکی پیروی می‌کنند.

«د»: برای تسهیل رفت و آمد مردم برخی کشورهای عضو به منظور زندگی، کار و تحصیل یا سرمایه گذاری، اخذ روادید بین این کشورها لغو شده است و افراد می‌توانند بر طبق پیمان شنگن آزادانه و بدون نیاز به روادید به این کشورها سفر کنند.

گروه آموزشی ماز

۸۱- دو قطبی شدن شهرها و پیدایش مناطق مرفه‌نشین، که به طبقه ثروتمند اختصاص دارد و مناطق فقیرنشین که فاقد امکاناتند، از ویژگی‌های

ایدئولوژی..... است و در فضاهای شهری کشورهایی با ایدئولوژی..... بلوک‌های مسکونی یکدست و هم شکل که نمای یکسان دارند، فراوان مشاهده می‌شود.

۲) سوسیالیستی - سرمایه‌داری

۱) سرمایه‌داری - کمونیستی

۴) سرمایه‌داری - سوسیالیستی

۳) سوسیالیستی - کمونیستی

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - خط به خط - ۱۱۰۹)

دو قطبی شدن شهرها و پیدایش مناطق مرفه‌نشین که به طبقه ثروتمند اختصاص دارد و مناطق فقیرنشین که فاقد امکاناتند از ویژگی‌های ایدئولوژی سرمایه‌داری است.

آثار معماری سوسیالیستی در اتحاد شوروی سابق و کشورهای اروپای شرقی دیده می‌شود ایدئولوژی سوسیالیسم با مالکیت خصوصی مخالف است و منافع جمعی را بر منافع فردی مقدم می‌شمارد و بر تساوی و برابری تأکید می‌کند. از این رو در فضاهای شهری این کشورها بلوک‌های مسکونی یک دست و هم شکل که نمای یکسان دارند فراوان مشاهده می‌شود.

اثر ایدئولوژی حکومت‌ها:

ایدئولوژی حکومت‌ها بر فضای جغرافیایی اثرگذار است. در جدول زیر به تأثیر ایدئولوژی بر فضاهای جغرافیایی و نقش این ایدئولوژی‌ها در ایجاد چشم‌اندازهای جغرافیایی گوناگون می‌پردازیم.

ایدئولوژی سرمایه‌داری	پیدایش مناطق مرفه‌نشین و مناطق فقیرنشین (دوقطبی شدن شهرها)، از ویژگی‌های ایدئولوژی سرمایه‌داری است.
ایدئولوژی سوسیالیسم	این ایدئولوژی با مالکیت خصوصی مخالف است و منافع جمعی را بر منافع فردی مقدم می‌شمارد و بر تساوی و برابری تأکید دارد. بنابراین در فضاهای شهری این کشورها، بلوک‌های مسکونی یکدست و هم‌شکل که نمای یکسان دارند، مشاهده می‌شود؛ مانند آثار معماری سوسیالیستی در اتحاد شوروی سابق و کشورهای اروپای شرقی.
ایدئولوژی اسلامی	توجه به ارزش‌های دینی در حکومت اسلامی، در ایجاد فضاهایی مخصوص برای ورزش و تفریح بانوان نمایانگر شده است.

گروه آموزشی ماز

۸۲- رابطه فضاهای جغرافیایی زیر با سیاست در کدام گزینه به درستی مطرح شده است؟

الف: طراحی و اجرای محدوده طرح ترافیک در مشهد

ب: خلیج فارس و تنگه هرمز

ج: احداث تونل مانش بین فرانسه و انگلستان

د: پیدا شدن مناطق مرفه‌نشین و مناطق فقیرنشین

- (۱) تأثیر مدیریت سیاسی بر فضای جغرافیایی - تأثیر بر سیاست جهانی - تأثیر توافقی‌ها و تصمیمات سیاسی و اقتصادی بر فضای جغرافیایی - تأثیر ایدئولوژی حکومت‌ها بر فضای جغرافیایی
- (۲) تأثیر تصمیمات مذهبی بر فضای جغرافیایی - تأثیر بر سیاست جهانی - تأثیر سیاست‌های حکومت بر فضای جغرافیایی - تأثیر ایدئولوژی حکومت‌ها بر فضای جغرافیایی
- (۳) تأثیر مدیریت سیاسی بر فضای جغرافیایی - تأثیر بر سیاست جهانی - تأثیر سیاست‌های حکومت بر فضای جغرافیایی - تأثیر تصمیمات اقتصادی بر فضای جغرافیایی
- (۴) تأثیر تصمیمات مذهبی بر فضای جغرافیایی - تأثیر بر سیاست منطقه‌ای - تأثیر توافقی‌ها و تصمیمات سیاسی و اقتصادی بر فضای جغرافیایی - تأثیر تصمیمات اقتصادی بر فضای جغرافیایی

پاسخ: گزینه ۱ (متوسط - خط به خط - ۱۱۰۹)

بررسی موارد:

«الف»: تصمیم‌گیری‌های مدیریت سیاسی و اداری یک ناحیه بر فضای جغرافیای آن ناحیه تأثیر می‌گذارد؛ به عنوان مثال شورای ترافیک استان خراسان رضوی و سازمان حمل و نقل شهرداری مشهد با طراحی و اجرای محدوده طرح ترافیک زوج و فرد در مشهد سعی در حل مشکل ترافیک و شلوغی این شهر کرده‌اند.

«ب»: منطقه خلیج فارس منطقه‌ای مهم و حیاتی است. از این رو منطقه خلیج فارس سیاست‌های جهانی را تحت تأثیر قرار می‌دهد و موجب کشمکش بین حکومت‌ها می‌شود.

«ج»: توافقی‌ها و تصمیمات سیاسی و اقتصادی حکومت‌ها بر فضای جغرافیایی تأثیر می‌گذارد. بر اساس تصمیم و توافق حکومت‌های انگلستان و فرانسه طی قرارداد مشترکی عملیات احداث تونل مانش آغاز شد.

«د»: ایدئولوژی حکومت‌ها بر فضای جغرافیایی تأثیر می‌گذارد دو قطبی شدن شهرها و پیدایش مناطق مرفه‌نشین که به طبقه ثروتمند اختصاص دارد و مناطق فقیرنشین که فاقد امکانات از ویژگی‌های ایدئولوژی سرمایه‌داری است.

گروه آموزشی ماز

۸۳- کدام گزینه عبارت زیر را به طور مناسب تکمیل می‌کند؟

«تفاوت آب‌های داخلی و دریای سرزمینی در این مورد است که

- (۱) آب‌های داخلی پشت خط مبنا را شامل می‌شود، اما دریای سرزمینی پایین‌ترین حد جزر و بالاترین حد مد در دریاست.
- (۲) دریای سرزمینی متعلق به کشور مجاور و ساحلی دریا است، ولی آب‌های داخلی منطبق بر خط مرزی آب‌های آزاد است.
- (۳) دریای سرزمینی از خط مبنا به سمت دریا تا حدود ۱۲ مایل است، اما آب‌های داخلی آب‌های پشت خط مبنا هستند.
- (۴) آب‌های داخلی برای سایر کشورها حق عبور و مرور را فراهم می‌کنند، ولی دریای سرزمینی به نوعی منطقه انحصاری است.

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - مفهومی - ۱۱۱۰)

پاسخ تشریحی:

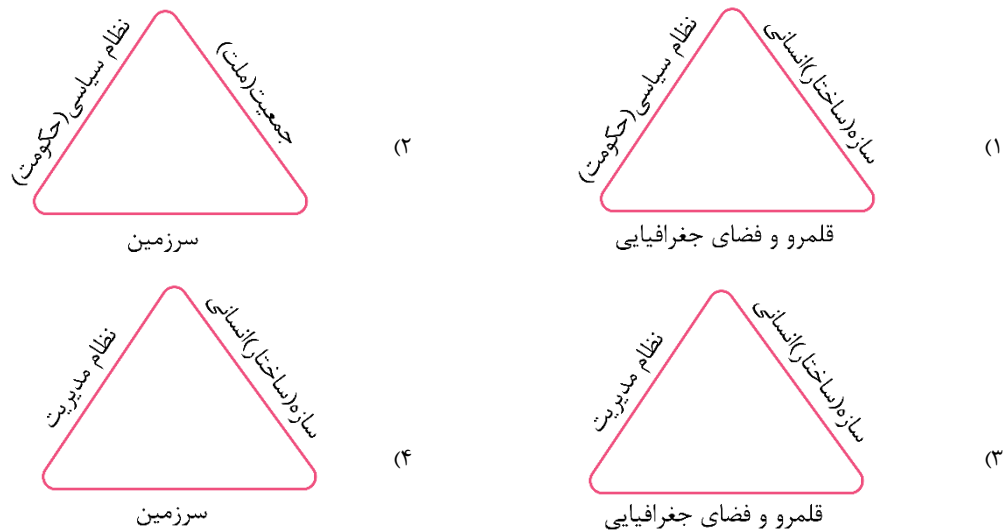
دریای سرزمینی از خط مبنا به سمت دریا تا حدود ۱۲ مایل است، اما آب‌های داخلی، آب‌های پشت خط مبنا را شامل می‌شوند.

اکثر کشورها به دلیل مجاورت با یک یا چند دریا، مرز دریایی دارند. برای تعیین مرز دریایی، ابتدا خط مبنا مشخص می‌شود. خط مبنا پایین‌ترین حد جزر در دریاست. به آب‌های پشت خط مبنا (به طرف ساحل) آب‌های داخلی گفته می‌شود که کشور مجاور دریا مالک آن است. از خط مبنا به سمت دریا تا حدود ۱۲ مایل دریایی (هر مایل دریایی: ۱۸۵۲ متر) دریای سرزمینی نام دارد که آن هم، به کشور مجاور دریا تعلق دارد ولی سایر کشورها نیز حق عبور و مرور بدون ضرر در آن منطقه را دارند. آب‌های آزاد: بخش‌هایی از دریا که در مالکیت هیچ کشوری نیست و کشتیرانی، فعالیت نظامی، ماهیگیری، ایجاد تأسیسات و تحقیقات برای همه کشورها آزاد است؛ به شرط این‌که مخل دریانوردی بین‌المللی نباشد.

دریاها

۸۴- کدام گزینه ارکان ناحیه سیاسی را به درستی نشان می‌دهد؟

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - خط به خط - ۱۱۱۰)

پاسخ شریعی:

نواحی سیاسی سه رکن اصلی دارند که این ارکان در مورد کشور - به عنوان یک ناحیه سیاسی - به شرح زیر است:

۱) قلمرو و فضای جغرافیایی - سرزمین

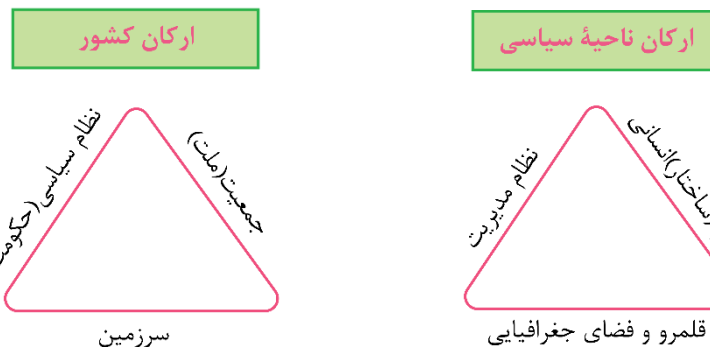
هر کشور، بخشی از سطح زمین را اشغال کرده است. این سرزمین، محل سکونت و زیستگاه مشترک افرادی است که به آن تعلق دارند. بدون سرزمین، مفهوم کشور قابل تصور نیست.

۲) سازه انسانی - جمعیت (ملت)

هر کشور دارای جمعیتی است که در محدوده سرزمین، مستقر و مقیم هستند و برای اداره امور خود نظام سیاسی و حکومتی را تأسیس می‌کنند.

۳) نظام مدیریت - نظام سیاسی (حکومت)

در هر کشوری، نظام سیاسی یا حکومت، وظیفه اداره امور سرزمین و جمعیت را بر عهده دارد.

۴) **حاکمیت:** درباره موجودیت کشور، علاوه بر سه رکن سرزمین، جمعیت (ملت) و حکومت، بر رکن چهارمی نیز تأکید می‌شود که «حاکمیت» نام دارد. تعریف حاکمیت: داشتن استقلال و برکنار بودن از نظارت دولت‌های خارجی حاکمیت یک کشور، بیانگر استقلال و اقتدار سیاسی آن است. با جمع‌بندی مطالب فوق، می‌توان «کشور» را به شکل زیر تعریف کرد:

تعریف کشور: یک ناحیه سیاسی مستقل که دارای سرزمین مشخص، جمعیت دائمی (مقیم) و حکومت مرکزی است و بر امور داخلی و خارجی خود، حاکمیت دارد.

گروه آموزشی ماز

۸۵- مرز بین آلاسکا و کانادا که به تدریج مردم دو طرف آن اسکان یافتند، از کدام نوع مرزها به شمار می‌رود؟

- ۱) مرزهای تطبیقی، که با استفاده از مدارها و نصف النهارها، از زمان گذشته، علامت‌گذاری و تعیین شده‌اند.
- ۲) مرزهای پیشنهادی، که مشکلی ایجاد نمی‌کنند و بعدها مورد قبول ساکنان دو کشور همسایه قرار گرفته‌اند.
- ۳) مرزهای تطبیقی، که مشکلی ایجاد نمی‌کنند و گروه‌های انسانی را از نظر قومی از یکدیگر جدا می‌کنند.
- ۴) مرزهای پیشنهادی، که با استفاده از مختصات جغرافیایی، در نواحی خالی از سکنه، تعیین و ترسیم شده‌اند.

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - مفهومی - ۱۱۰)

مرزهایی که از زمان‌های قدیم در نواحی خالی از سکنه ترسیم شده‌اند و بعدها مورد قبول ساکنان دو کشور همسایه قرار گرفته‌اند. این نوع مرزها مشکلی ایجاد نمی‌کنند. مثال: مردم به تدریج پس از ترسیم مرز بین کانادا و آلاسکا، در دو طرف آن ساکن شدند.	مرزهای پیش‌تاز (قبل از سکونت)	انواع مرزها از نظر پیدایش
مرزهایی که با در نظر گرفتن شرایط فرهنگی تعیین می‌شود و گروه‌های انسانی را که از لحاظ قومی، زبانی، دینی و ... متفاوتند، از هم جدا می‌کند. مثال: در تعیین مرز میان هند و پاکستان بعد از جدایی و استقلال پاکستان از هند، دقت شد تا منطقه مسلمان‌نشین از هندوئین جدا شود.	مرزهای تطبیقی	
در تعیین این مرزها شرایط فرهنگی لحاظ نشده است در نتیجه افراد یک ملت یا قوم که دارای دین و زبان مشترک هستند، از هم جدا شده و در دو کشور همسایه و دو حکومت جدا قرار می‌گیرند. مثال: مرزهایی که کشورهای استعمارگر در قاره آفریقا بر مبنای قلمرو نفوذ و حاکمیت خود و بی‌توجه به اقوام و فرهنگ‌ها ایجاد کردند. مثال: مرز میان کره شمالی و کره جنوبی	مرزهای تحمیلی	

پاسخ تشریحی:

مرزهای پیش‌تاز مرزهایی هستند که از زمان‌های قدیم در نواحی خالی از سکنه ترسیم شده‌اند و بعدها نیز مورد قبول ساکنان دو کشور همسایه قرار گرفته‌اند؛ مانند مرز بین کانادا و آلاسکا که بعدها به تدریج مردم در دو طرف آن اسکان یافتند.

گروه آموزشی ماز

۸۶- کدام پرسش در حوزه انسان‌شناسی فلسفی قرار نمی‌گیرد؟

- (۱) آیا توانایی‌های جسمی و ذهنی انسان از سایر حیوانات بیشتر است؟
- (۲) آیا انسان با موجودات زنده دیگر، هیچ تفاوت بنیادینی ندارد؟
- (۳) آیا گرایش انسان به اخلاق و خیر، ذاتی و فطری است؟
- (۴) آیا انسان هیچ‌گونه بُعد اجتماعی ندارد؟

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - مفهومی - ۱۱۰۹)

پاسخ تشریحی:

تفاوت انسان در ویژگی‌های جسمی و ذهنی مربوط به حوزه علوم تجربی می‌شود نه انسان‌شناسی.

مثال: در دانش زیست‌شناسی، به تفاوت‌های جسم انسان با سایر حیوانات می‌پردازند.

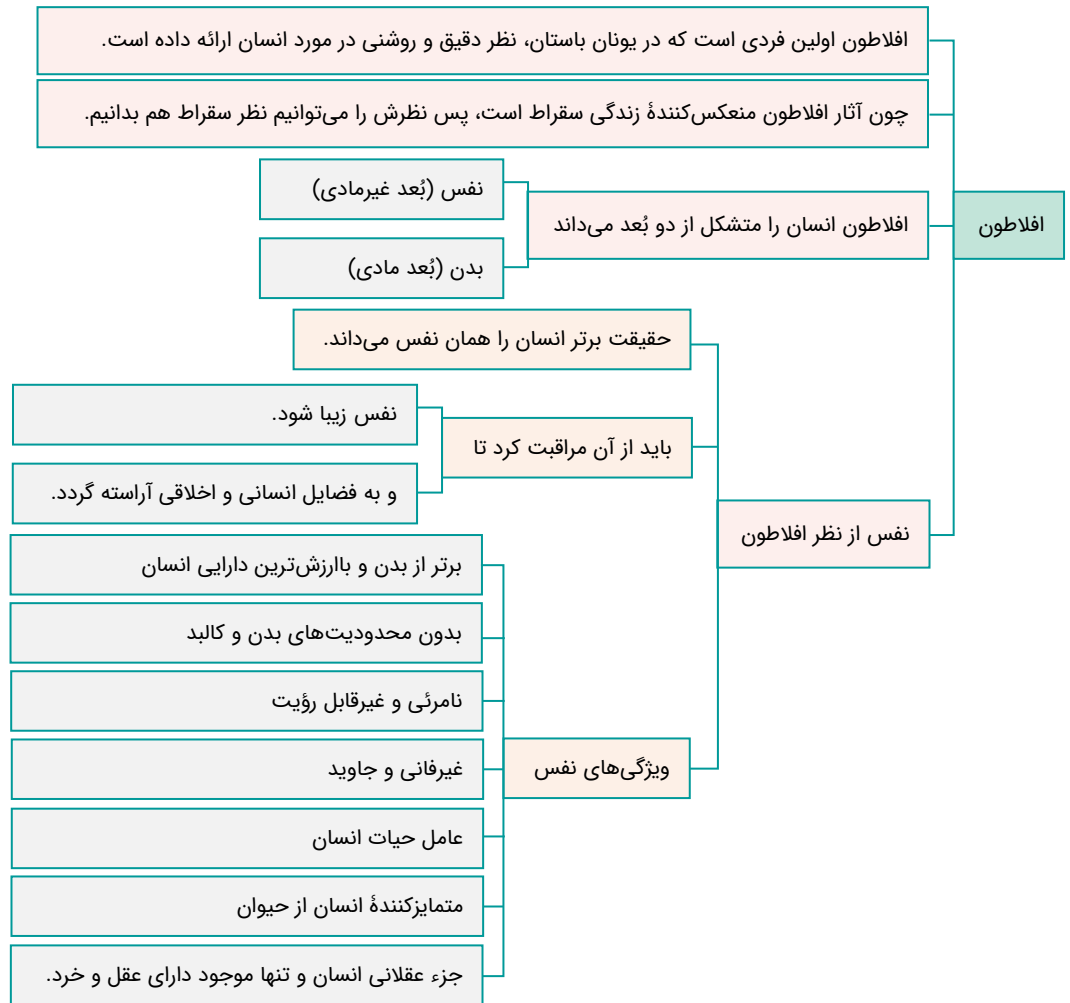
بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) ویژگی‌های متمایزکننده هویت انسان از سایر حیوانات، از موضوعات انسان‌شناسی فلسفی است.
- ۳) جایگاه و چیستی انسان، از موضوعات انسان‌شناسی فلسفی است.
- ۴) چیستی انسان و اینکه آیا مدنی بالطبع است یا خیر، از موضوعات انسان‌شناسی فلسفی است.

گروه آموزشی ماز

۸۷- کدام عبارت با دیدگاه افلاطون در مورد نفس سازگار است؟

- (۱) بعضی از اجزای نفس غیرمادی نیستند.
- (۲) فقط جزء عقلانی نفس، فناپذیر و جاوید است.
- (۳) نفس انسان، دارای هیچ محدودیتی نیست.
- (۴) نفس به‌صورت خاص، دارای عقل و خرد است.

پاسخ تشریحی:

از نظر افلاطون، تنها موجودی که به‌صورت خاص، دارای عقل و خرد است، نفس است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ همه اجزای نفس، غیرمادی هستند.

۲ نفس، جزء عقلانی انسان است که او را از حیوانات متمایز می‌کند و غیرفانی و جاوید است.

۳ **دام تستی:** صفات «غیرفانی و جاوید» به نفس باز می‌گردند.

نفس، محدودیت‌های بدن را ندارد؛ نه اینکه فاقد محدودیت باشد.

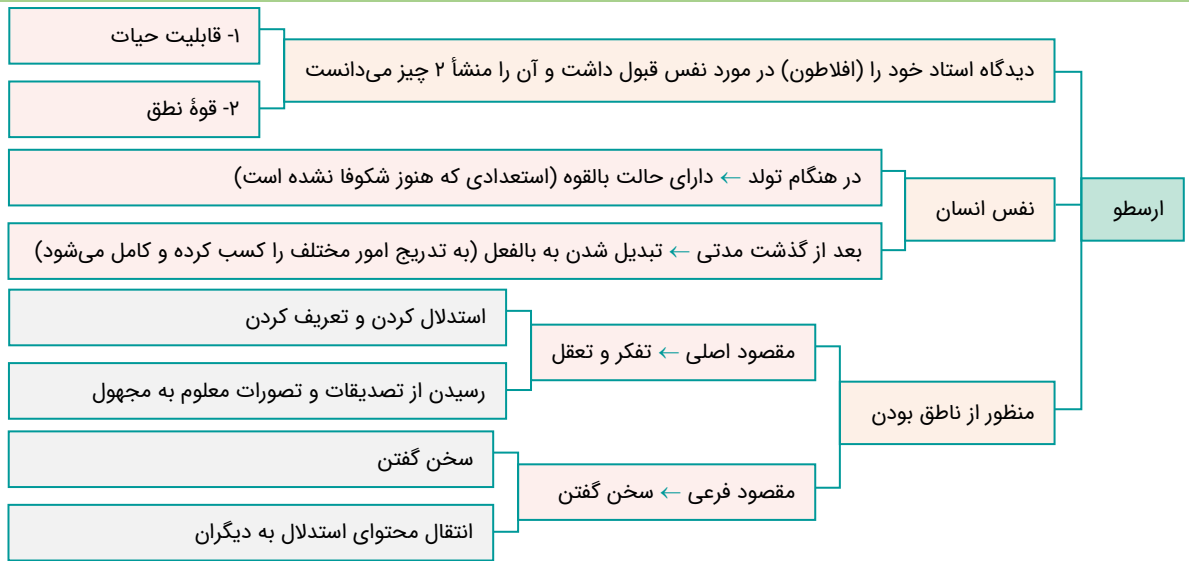
گروه آموزشی ماز

۸۸- کدام مورد در رابطه با انسان‌شناسی ارسطو درست است؟

- انسان در اصل حیوانیت با حیوانات دیگر تمایزی ندارد، اما این قوه نطق انسان است که موجب تمایز او می‌شود.
- قوای وجودی انسان از برخی جهات با سایر حیوانات شباهت دارد و قابلیت حیات هردوی آن‌ها مربوط به جسم است.
- انسان تنها موجودی است که دارای نفس بوده و این بخش از وجود او، از همان ابتدا آراسته به فضائل و نیکی‌ها می‌باشد.
- اگرچه انسان از نظر وجودی با حیوانات دیگر متفاوت است و این تفاوت‌ها ذاتی می‌باشد، اما نفس حیوان و انسان یکی است.

(متوسط - مفهومی - ۱۱۰۹)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی:

این حیوانیت است که نقطه مشترک انسان و حیوان است و قوه نطق موجب تمایز آدمی از سایر جانداران می‌شود؛ یعنی همه حیوانات دارای جسم و ویژگی‌های حیوانی مانند نفس کشیدن و رشد کردن و... هستند؛ اما فقط انسان است که قابلیت تفکر و نطق کردن را دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ از نظر ارسطو، قابلیت حیات انسان مربوط به نفس است؛ نه جسم.

۳ در دیدگاه ارسطو نفس انسان به صورت تدریجی، فضائل و نیکی‌ها را کسب می‌کند؛ نه اینکه از همان ابتدا آن‌ها را داشته باشد.

۴ نفس انسان، قابلیت تفکر و نطق دارد؛ درحالی‌که بالفرض که سایر حیوانات نفس داشته باشند، قابلیت تفکر و نطق ندارند.

گروه آموزشی ماز

۸۹- مبنای استدلال کانت برای اثبات وجود نفس غیرمادی چیست؟

- (۱) گرایش ذاتی انسان به اراده و اختیار
- (۲) عدم استفاده بدن از نفس مجرد
- (۳) بی‌معنایی اراده و اختیار بدون اخلاق
- (۴) مشروط بودن وجدان به وجود اراده در انسان

(متوسط - مفهومی - ۱۱۰۹)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی:

کانت برای اثبات وجود نفس غیرمادی در انسان، از این پیش‌فرض شروع می‌کند که انسان ذاتاً موجودی اخلاقی و دارای وجدانی اخلاقی است و اخلاق در جایی معنا دارد که انسان، دارای اراده باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ کانت، حرفی از گرایش ذاتی انسان به سوی اراده و اختیار نمی‌زند.
- ۲ این عبارت، ربطی به استدلال کانت برای اثبات نفس غیرمادی ندارد.
- ۳ این عبارت برعکس ذکر شده است؛ درواقع اخلاق، بدون اراده و اختیار بی‌معنا است.

گروه آموزشی ماز

۹۰- کدام گزاره در رابطه با فیلسوفانی که تنها یک بُعد برای انسان در نظر می‌گیرند، درست است؟

- ۱) ماتریالیست‌ها در انسان‌شناسی فلسفی پیرو عقاید داروینیست‌ها هستند.
- ۲) از نظر آنان، انسان، چیزی فراتر از بدن نیست و فقط از ماده تشکیل شده است.
- ۳) وجه اشتراکشان با دکارت این است که انسان را یک ماشین پیچیده می‌دانستند.
- ۴) انسان دارای تفاوت حقیقی با سایر حیوانات نیست و تمایزی با سایر حیوانات ندارد.

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - مفهومی - ۱۱۰۹)

به جدول زیر و فرق بین معتقدین به تک‌ساحتی و دو بُعدی بودن انسان دقت کنید:

معتقدین به تک‌ساحتی بودن انسان	معتقدین به روح و بدن
انسان نسبت به سایر حیوانات تفاوت حقیقی و ارزش برتر و ذاتی ندارد.	انسان نسبت به سایر حیوانات تفاوت حقیقی و واقعی و ارزش و اعتباری برتر و ذاتی دارد.
ارادهٔ انسان، از ویژگی‌های بدن یا کالبد مادی اوست.	اختیار و اراده آزاد انسان از ویژگی‌های نفس و روح مجرد و اوست که چون مادی نیست از قوانین فیزیکی هم آزاد است.
تفکر و تعقل از آثار مغز و اعصاب موجود در بدن است و ذهن و روان هم چیزی جز مغز و سلسله اعصاب انسان نیست.	تفکر و تعقل ویژگی روح و نفس غیرمادی و مجرد انسان است و ذهن و روان انسان مجزا از بدن است.
اخلاق یک حقیقت روحی و فطری نیست، بلکه یک امر قراردادی و ابداعی است که زیست اجتماعی و نیازهای مادی انسان را وادار به ابداع آن کرده می‌توان گفت ارزش ویژه‌ای هم ندارد.	اخلاق حقیقتی روحی و ذاتی و اصیل است و فضایل اخلاقی انسان ارزش ویژه‌ای به او نسبت به سایر حیوانات می‌دهد.
انسان موجودی فانی است و جاودان نیست، زیرا همه چیز وابسته به بدن است و با مرگ بدن همه چیز پایان می‌یابد.	نفس و روح انسان، ارزش و اعتباری بسیار بالا دارد و همچنین غیرفانی و جاوید است.

پاسخ تشریحی:

ماتریالیست‌ها دسته‌ای از فیلسوفان هستند که می‌گویند همهٔ موجودات و از جمله انسان فقط یک بُعد و یک ساحت دارند که همان بعد مادی و جسمانی است. آنان می‌گویند ذهن و روان هم چیزی جز مغز و سلسلهٔ اعصاب انسان نیست. از نظر ماتریالیست‌ها، انسان یک ماشین مادی بسیار پیچیده است؛ نه چیزی فراتر از آن.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ ماتریالیست‌ها در انسان‌شناسی فلسفی نظری نزدیک به داروینیست‌ها دارند؛ نه اینکه پیرو آن‌ها باشند.
- ۳ وجه اشتراکشان با دکارت این است که بدن را یک ماشین پیچیده می‌دانستند؛ زیرا دکارت، حقیقت آدمی را فراتر از ماشین پیچیده می‌دانست.

دکارت و ماتریالیست‌ها و توماس هابز، از عبارت «ماشین پیچیده» در تعریف انسان استفاده کرده بودند:

دکارت ← فقط جسم مادی انسان، ماشین مادی پیچیده است و حقیقت آدمی، نفس است.
ماتریالیست‌ها ← انسان، ماشین مادی پیچیده است.
توماس هابز ← ذهن انسان، ماشین مادی پیچیده است.

۴ تفاوت انسان با سایر حیوانات، در پیچیدگی بیشتر بدن انسان است؛ نه اینکه تفاوتی نداشته باشد.

گروه آموزشی ماز

۹۱- کدام گزینه در رابطه با دیدگاه‌های مختلف در انسان‌شناسی فلسفی درست است؟

- ۱) اگرچه از نظر مارکس نیازهای انسان مادی هستند، اما با این حال بر نیاز انسان به اخلاق تأکید می‌کند.
- ۲) در دیدگاه هابز، اخلاق حقیقتی ذاتی دارد و فضایل اخلاقی انسان ارزش ویژه‌ای نسبت به سایر حیوانات می‌دهد.
- ۳) دکارت که بدن را یک ماشین پیچیده خودکار می‌داند، معتقد است که حقیقت انسان، ترکیبی از جسم و روح است.
- ۴) به عقیدهٔ داروینیست‌ها، هیچ تفاوتی میان انسان و سایر موجوداتی که در جهان طبیعت مشاهده می‌کنیم، وجود ندارد.

(متوسط - مفهومی - ۱۱۰۹)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی:

مارکس، انسان را فقط یک موجود مادی می‌داند که نیازهای اصلی او را نیازهای مادی تشکیل می‌دهند و نیاز به اجتماع و قانون و اخلاق همه به خاطر نیازهای مادی پیدا شده‌اند؛ پس او اخلاق را ضروری می‌داند، ولی آن را امری معطوف به نیازهای مادی به شمار می‌آورد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) از نظر توماس هابز، اخلاق و فضائل اخلاقی، ارزش حقیقی ندارند و فقط امور مادی دارای حقیقت هستند.

۳) دکارت بدن را یک ماشین پیچیده خودکار می‌داند، اما معتقد است که حقیقت انسان نفس است.

۴) به عقیده داروینیست‌ها هیچ تفاوت حقیقی (نه هیچ تفاوتی) بین انسان و سایر موجوداتی که مشاهده می‌کنیم، وجود ندارد؛ درواقع انسان، تکامل یافته سایر حیوانات است و از این حیث با آن‌ها تفاوت دارد.

گروه آموزشی ماز

۹۲- چرا داروینیست‌ها برای انسان ارزش خاصی قائل نیستند؟

- ۱) تأکید مطلق بر ملاک قراردادن بعد مجرد انسانی
- ۲) نبود تفاوت واقعی میان انسان و سایر حیوانات
- ۳) عدم توجه انسان به اخلاق و فضایل اخلاقی
- ۴) نداشتن ویژگی‌هایی مانند اراده و اختیار توسط انسان

(آسان - خط به خط - ۱۱۰۹)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی:

از نظر داروینیست‌ها، چون تفاوت واقعی میان انسان و سایر حیوانات وجود ندارد، نمی‌توان برای انسان ارزش ویژه‌ای قائل شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) داروینیست‌ها به ساحت مجرد از ماده انسان، اعتقادی ندارند.

۳) داروینیست‌ها و ماتریالیست‌ها، معتقدند که انسان به رعایت اصول اخلاقی نیاز دارد، اما این نیاز ریشه در امور مادی دارد و ارزش حقیقی ندارد.

۴) از نظر داروینیست‌ها، انسان دارای اختیار و اراده هست؛ اما این اراده و اختیار، جنبه مادی دارد.

جرعه ذهنی:

نیازی نیست که در کتاب درسی به صورت مستقیم در این خصوص متنی باشد؛ بلکه از خودتان بپرسید: «آیا امکان دارد که داروینیست‌ها، معتقد باشند که انسان، اراده ندارد و موجودی مجبور است؟»

نکته:

داروینیست‌ها معتقدند انسان فقط یک حیوان راست‌قامت است و همان‌طور که یک کرم با یک مار تفاوتی ندارد یا یک کرم با یک شیر فرقی ندارد و هر دو در حیوان بودن مشترک‌اند، انسان نیز به‌جز پیچیدگی بیشتر تفاوت حقیقی و ذاتی با آن‌ها ندارد و صرفاً اگر دستگاه تعقلی هم دارد، ناشی از همان پیچیدگی‌های بیشتر است.

گروه آموزشی ماز

۹۳- کدام گزینه درباره جنبه مشترک در تبیین حقیقت انسان از سوی همه فلاسفه مسلمان درست است؟

- ۱) آنان عقیده دارند که در نتیجه تکامل بدن انسان، روح به آن ملحق می‌شود.
- ۲) بر اساس دیدگاه آنان، روح و جسم وحدت حقیقی دارند و روح، باطن جسم است.
- ۳) حقیقت مادی انسان از طریق شهود قلبی به سیر و سلوک در عالم حقیقی می‌پردازد.
- ۴) انسان یا موجودی مادی و جسمانی است، یا دارای ویژگی‌های متعالی و ارزشمند می‌باشد.

(متوسط - خط به خط - ۱۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی:

از نظر فیلسوفان مسلمان، محال است که انسان را موجودی مادی بدانیم و در عین حال، دارای ویژگی‌های متعالی تلقی کنیم.

نکته ترکیبی با درس ۹ منطق پایه دهم:

عبارت: «انسان یا موجودی مادی و جسمانی است، یا دارای ویژگی‌های متعالی و ارزشمند می‌باشد» شرطی منفصل مانع الجمع است؛ یعنی امکان ندارد که دو طرف قضیه، هم‌زمان صادق باشند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ این عبارت به دیدگاه خاص ابن‌سینا اشاره دارد.
- ۲ این عبارت به دیدگاه خاص ملاصدرا اشاره دارد.
- ۳ این شهود، در توانایی حقیقت مادی انسان نیست، بلکه مربوط به ساحت غیرمادی انسان است.

گروه آموزشی ماز

۹۴- با توجه به منابع فیلسوفان مسلمان در انسان‌شناسی فلسفی، کدام عبارت درست است؟

- ۱) آموزه‌های یونان باستان که به‌روشنی در آن‌ها درباره شهود مطالبی وجود داشت.
- ۲) مطالب موجود در اسلام که جسم را هدیه‌ای الهی و غیرزمینی در نظر گرفته بود.
- ۳) در نظر گرفتن اینکه سیر و سلوک، توانایی نفس غیرمادی است؛ نه جسم مادی.
- ۴) اندیشه‌های ایران باستان که در آنجا انسان را حقیقتی دو بعدی در نظر می‌گرفتند.

(متوسط - خط به خط - ۱۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی:

فیلسوفان مسلمان یا خود عارف بودند یا عارفانی را می‌شناختند؛ پس می‌دانستند که توانایی شهود و سیر و سلوک، مربوط به جسم مادی نیست؛ بلکه توانایی آن مربوط به نفس آدمی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ این عبارت مربوط به تأثیر «عرفان» بر فیلسوفان مسلمان است؛ نه آموزه‌های یونان باستان.
- ۲ در دین اسلام، روح هدیه‌ای الهی و غیرزمینی است؛ نه جسم.
- ۴ اندیشه‌های ایران باستان، صرفاً مورد توجه سهروردی بود؛ نه همه فیلسوفان مسلمان

گروه آموزشی ماز

۹۵- کدام مورد نتیجه نهایی «وحدت حقیقی نفس و بدن و عدم انفکاک آن دو» است؟

- (۱) ظرفیت بی‌نهایت انسان
(۲) اسیر بودن نفس در جسم مادی انسان
(۳) تأثیرپذیری نفس و بدن از هم
(۴) حرکت نفس و بدن به سوی کمال

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - مفهومی - ۱۱۱۰)

جرقه ذهنی:

صورت سؤال، به دیدگاه «ملاصدرا» در انسان‌شناسی فلسفی اشاره دارد.

پاسخ تشریحی:

با توجه به این نظر، از آنجایی که نفس و بدن وحدت حقیقی دارند و یک چیز هستند، پس هر دو می‌توانند بر یکدیگر اثر بگذارند.

مثال برای تأثیر نفس بر بدن ← انسان‌های شاد، سلامت جسمانی بهتری دارند.

مثال برای تأثیر بدن بر نفس ← انسان‌هایی که بیماری جسمی دارند، ممکن است دچار افسردگی روحی شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ ظرفیت نفس بی‌نهایت است؛ اما نمی‌توان آن را به وحدت حقیقی نفس و بدن مربوط کرد.
۲ اینکه نفس و بدن وحدت حقیقی دارند، حاکی از عدم گرفتاری روح در بدن است؛ زیرا آن‌ها دو چیز جداگانه نیستند که یکی، درون یکی اسیر باشد.
۴ وحدت حقیقی نفس و بدن ربطی به حرکت به سوی کمال ندارد و حتی اگر بدن و نفس با یکدیگر وحدت نداشته باشند، باز هم نفس به سوی کمال حرکت می‌کند.

گروه آموزشی ماز

۹۶- کدام گزینه بیان درست‌تری از نظر ابن‌سینا پیرامون حقیقت انسان است؟

- (۱) حقیقت انسان، جنبه غیرمادی اوست که از عالم بالا کسب نور می‌کند. (۲) نوع دوستی و محبت انسان با سایر جانداران دارای تفاوت است.
(۳) وحدت حقیقت انسان، برخاسته از دو جنبه وجودی در آدمی است. (۴) جسم در تعریف انسان کاربردی ندارد و چیزی فرعی به بدن است.

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - مفهومی - ۱۱۱۰)

پاسخ تشریحی:

ابن‌سینا معتقد است که روح انسان، جنبه‌ای غیرمادی دارد و اموری مانند دوستی و محبت و ... را در می‌یابد و در خود پدید می‌آورد؛ پس محبت انسان که ناشی از روح مجرد اوست با رفتارهای حیوانات، متفاوت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ کلیدواژه «نور» مربوط به دیدگاه سهروردی است.
- ۳ کلیدواژه «حقیقت واحد» مربوط به دیدگاه ملاصدرا است.
- ۴ این عبارت، مربوط به دیدگاه «دکارت» است.

نکته: دکارت، حقیقت انسان را فقط «نفس» می‌دانست، درحالی‌که ابن‌سینا، انسان را «نفس + جسم» می‌دانست.

تعبیر: در صورت سؤال، به «بیان درست‌تر» اشاره شده؛ پس باید به دنبال دقیق‌ترین گزینه بگردید.

گروه آموزشی ماز

۹۷- کدام یک از عبارات زیر پیرامون حقیقت هستی و نفس آدمی، می‌تواند مورد قبول فیلسوف اشراقی باشد؟

- ۱) اگر نفس انسان از نور و حقیقت گریزان باشد، به تدریج، میل و شوق خود برای رسیدن به جایگاه اصلی‌اش را از دست می‌دهد.
- ۲) وجه ظلمانی انسان، در حقیقت جسم و بدن اوست و نفس آدمی که متعلق به مشرق عالم است، دارای نورانیت محض است.
- ۳) نفس انسان مرکب است از دو عنصر نور و ظلمت و این موضوع، وجه اشتراک انسان، به همه هستی و موجودات آن است.
- ۴) کسب نورانیت و شایستگی توسط انسان، عامل آماده‌کننده و تسریع بخش در رسیدن انسان به سوی کمالات می‌باشد.

پاسخ: گزینه ۴ (دشوار - مفهومی - ۱۱۱۰)

پاسخ تشریحی:

سهروردی می‌گوید نفس انسان حقیقتی مربوط به مشرق عالم است که از مشرق وجود دور افتاده و مشتاق بازگشت به آنجا است. این نفس، اگر نورانیت بیشتری کسب کند، حقایق هستی را بهتر رؤیت می‌کند و می‌تواند با کسب شایستگی و لیاقت بیشتر، مسیر کمال را طی کند.

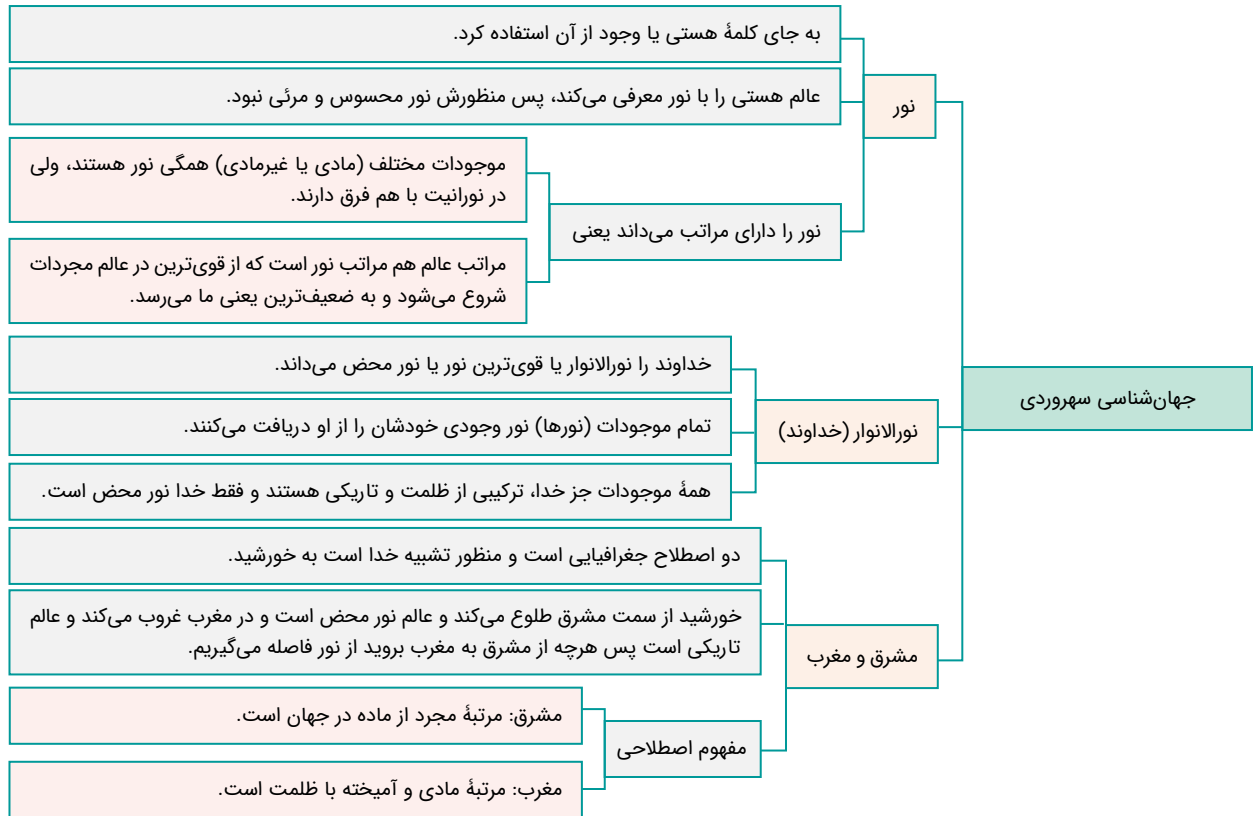
بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ نفس انسان، در هر شرایطی مشتاق به رسیدن به مشرق عالم است؛ زیرا از آنجا آمده و به مشرق جهان تعلق دارد.
- ۲ نور محض، فقط خداوند است.
- ۳ خداوند، بخشی از هستی است؛ اما ترکیبی از نور و ظلمت نیست و نور محض است.

گروه آموزشی ماز

۹۸- نسبت خداوند با مخلوقات در دیدگاه شیخ اشراق چگونه است؟

- ۱) خداوند منبع و منشأ نور است و مخلوقات از او پدید می‌آیند و نور کامل می‌گیرند.
- ۲) همه موجودات جهان، حقیقتی متعلق به مشرق جهان هستند و در آنجا قرار می‌گیرند.
- ۳) همه جهان در اصل وجود با خداوند تفاوتی ندارد و تفاوت‌های جهان در چیز دیگری است.
- ۴) تنها خداوند نور محض است و سایر مخلوقات همگی در مغرب جهان و تاریکی به سر می‌برند.

پاسخ تشریحی:

خداوند نور محض است و سایر مراتب وجود، نور هستی خود را از نورالانوار دریافت می‌کنند؛ پس در اصل نورانیت با خداوند تفاوتی ندارند و تفاوت‌های میان جهانیان، در چیزهای دیگری، مانند شدت و ضعف درجه وجودی‌شان است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ فقط خداوند نور محض و کامل است.

۲ فقط موجودات مجرد از ماده، در مشرق جهان قرار دارند.

نکته: ملاک اینکه یک موجود در مشرق جهان قرار دارد یا نه، این است که جسمانی است یا مجرد از ماده؛ به عبارت دیگر، اگر موجودی فاقد جسم باشد، در مشرق جهان قرار دارد و اگر دارای جسم باشد، در مغرب جهان قرار دارد.

۴ مخلوقاتی مانند فرشتگان که مجرد از ماده هستند، در مشرق جهان قرار دارند؛ پس این‌طور نیست که همه مخلوقات در مغرب جهان باشند.

گروه آموزشی ماز

۹۹- متناسب با مبانی حکمت متعالیه کدام گزینه در مورد روح انسانی درست است؟

- (۱) از آنجا که ظرفیتی نامتناهی دارد، به هیچ درجه‌ای از کمالات قانع نمی‌شود.
- (۲) چیزی ضمیمه شده به بدن نیست، بلکه چیزی مجزا است که کنار بدن قرار گرفته است.
- (۳) روح انسان، دارای ظرفیتی پایان‌پذیر بوده و توانایی رسیدن به هر کمالاتی را دارا می‌باشد.
- (۴) آخرین درجه تکاملی میان همه موجودات است که رسیدن به آن برای همه موجودات میسر است.

(متوسط - مفهومی - ۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی:

از نظر ملاصدرا و حکمت متعالیه مراحل تکاملی طبیعت وقتی از گیاه و حیوان می‌گذرد و به انسان می‌رسد ظرفیتی بی‌نهایت پیدا می‌کند و به هیچ درجه‌ای از کمال قانع نمی‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) نفس، چیزی مجزا از بدن نیست؛ بلکه انسان، حقیقتی واحد است که ظاهر او، جسم و باطن او نفس است.
- ۳) روح انسان، ظرفیتی پایان‌ناپذیر دارد؛ نه ظرفیتی پایان‌پذیر
- ۴) توانایی رسیدن به مرحله تکاملی روح، صرفاً برای انسان میسر است.

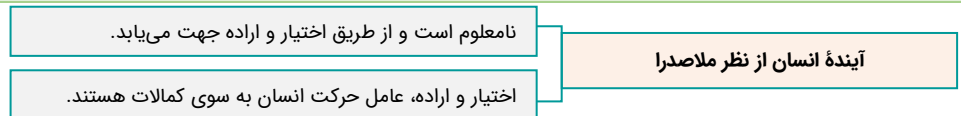
گروه آموزشی ماز

۱۰۰- مطابق دیدگاه ملاصدرا، آینده انسان چگونه است؟

- ۱) از آنجا که ظرفیت روح آدمی بی‌نهایت است، پس لزوماً به سمت فضیلت حرکت می‌کند.
- ۲) مختار و آزاد بودن انسان، سبب شده تا آینده‌ای نامعلوم و نامشخص در انتظار انسان باشد.
- ۳) انسان به دلیل برخورداری از اختیار و اراده، به دنبال تکامل جسم مادی خودش می‌باشد.
- ۴) انسان، موجودی متفکر و مختار است و می‌تواند آخرین درجه تکاملی جسم را انتخاب کند.

(متوسط - مفهومی - ۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۲

جرعه ذهنی:

از خودتان بپرسید ← اختیار و اراده به صورت مستقیم، سبب می‌شود تا انسان میان انتخاب خوبی و بدی، برابر باشد یا لزوماً یک کدام را انتخاب کند؟

پاسخ تشریحی:

ملاصدرا معتقد است که انسان به دلیل مختار و آزاد بودن، می‌تواند هر آینده‌ای را انتخاب کند و این‌طور نیست که لزوماً به سمت فضیلت حرکت کند. به عبارت ساده‌تر، آینده انسان، نامعلوم است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) آینده انسان، نامعلوم است؛ نه اینکه لزوماً به سمت فضیلت باشد.
- ۳ و ۴) اختیار و اراده، سبب نامعلوم شدن آینده انسان می‌شوند؛ نه تکامل جسم مادی.

گروه آموزشی ماز

۵ راهکار برای کاهش استرس و اضطراب در زمان جمع‌بندی کنکور

با نزدیک شدن به زمان کنکور استرس و اضطراب دانش‌آموزان زیاد می‌شود، به صورت کلی این استرس طبیعی است. زحمات‌های چند سال شما قرار است در یک آزمون خلاصه شود و نمی‌توان گفت که این استرس طبیعی نیست. فقط باید مراقب باشید که این استرس نزدیک زمان کنکور مانع جمع‌بندی و تست‌زنی و کاهش ساعت مطالعه شما نشود.

علائم اضطراب:

یک سری علائم مربوط به شرایط بدنی ما می‌شود. مانند: سرگیجه، مشکل در خوابیدن و بیدار شدن، ناخن جویدن، درد معده، سردرد و...
یک سری علائم مربوط به روحیه می‌شود. مانند: بی‌حوصلگی، تنبلی کردن و عدم اجرای برنامه، احساس خستگی و خواب‌آلودگی و...

علل استرس و اضطراب در ایام جمع‌بندی:

۱. عدم آمادگی کامل برای کنکور
 ۲. فراموشی مطالب
 ۳. نداشتن یک برنامه‌ریزی دقیق برای جمع‌بندی دروس
 ۴. توقع گرفتن یک نتیجه خوب و دل‌خواه
 ۵. تحت فشار خانواده و مسائل مربوط به خانواده
 ۶. تعداد سوالات غلط و نزده زیاد
- و...

چگونه استرس خودمان را کاهش دهیم؟

۱. محیط مطالعه خود را سر و سامانی دهید!

گاهی اوقات دانش‌آموزان به محیط مطالعه‌شان توجهی ندارند و از تأثیرات آن بی‌خبرند. مکانی را که شما برای مطالعه در نظر می‌گیرید باید ساده و مرتب باشد. زمانی که جلوی دیدتان شلوغ باشد تمرکزتان روی مطالعه کاهش پیدا می‌کند و در نهایت سرعت مطالعه‌تان کاهش پیدا می‌کند.

۲. یک برنامه دقیق داشته باشید.

برای خودتان یک برنامه دقیق از مباحثی که قرار است جمع‌بندی کنید. لیست کارهایی که قرار است انجام بدهید در بیاورید.

در این برنامه ساعت خواب و بیداری خودتان را مشخص کنید. بهتر است ساعت خوابتان را نزدیک کنکور تغییر ندهید و طبق یک روتین پیش بروید.

کنار کارهایی که در لیست نوشته‌اید تیک بزنید تا اعتماد بنفستان حفظ شود و انگیزه بگیرید برای روزهای پایانی. در برنامه‌ریزی خودتان سعی کنید از آزمون‌های جمع‌بندی سال‌های گذشته ماز و امسال بهره‌گیری کنید تا بتوانید تمام مباحث را مرور کنید و نگران فراموشی آن‌ها نباشید. در نهایت بعد از این آزمون‌ها به سراغ کنکورهای سال‌های اخیر بروید.

۳. ورزش کنید.

اول صبح قبل از اینکه به پای برنامه درسی بروید بهتر است کمی ورزش کنید. ورزش باعث ترشح هورمون دوپامین در بدن می‌شود و باعث می‌شود استرستان کاهش پیدا کند.

۴. تغذیه مناسبی داشته باشید.

در این ایام بهتر است از خوردن شیرینی‌جات و خوراکی‌هایی که مواد افزودنی دارند خودداری کنید. بهترین تغذیه در این ایام خوردن میوه‌جات و مغزهای بادام، گردو، پسته و... است. حتماً بطری آب در کنار خودتان قرار دهید تا مصرف آب را فراموش نکنید.

مصرف قهوه و کافئین را به به حد اقل برسانید یا کلاً مصرف نکنید. چرا که خود کافئین باعث ایجاد استرس و اضطراب می‌شود.

۵. مصرف تلفن همراه را به حد اقل برسانید!

سعی کنید خودتان را از حواشی پیرامون کنکور دور کنید. از مقایسه خودتان با دیگران خودداری کنید. در این بازه تمام تمرکزتان را بر روی دروس بگذارید تا در نهایت بتوانید بهترین استفاده را ببرید و نتیجه دلخواهتان را بگیرید.